

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

DLA OBSZARU DZIAŁANIA
STOWARZYSZENIE
LOKALNA
GRUPA DZIAŁANIA
ZAŚCIANEK MAZOWSZA

NA LATA ROZWOJU
2009-2015

***Lokalna Strategia Rozwoju została zaktualizowana przez firmę
Prywatne Przedsiębiorstwo Obsługi Regionów na potrzeby Lokalnej Grupy
Działania „Zaścianek Mazowska”***

Autorzy:

- ***Magdalena Iwańska***
- ***Marzena Kochanowicz***

***Ul. Żeromskiego 88/2, 07-417 Ostrołęka
Tel/fax: (029) 769-04-62, www.ppor.pl***

TROSZYN, LIPIEC 2011

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju.....	6
1.1 Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze	6
1.2 Proces budowania partnerstwa.....	6
1.3 Charakterystyka członków LGD oraz sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD.....	8
1.3.1 Struktura LGD.....	8
1.3.2 Sposób rozszerzania składu LGD.....	9
1.4 Struktura organu decyzyjnego – Rady Stowarzyszenia.....	9
1.5 Zasady i procedury funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” oraz organu decyzyjnego.....	13
1.6 Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD „Zaścianek Mazowska”.....	15
1.7 Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji.....	15
2. Opis obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.....	17
2.1 Wykaz gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowska”.....	17
2.2 Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe.....	17
2.2.1 Uwarunkowania przestrzenne.....	17
2.2.2 Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze.....	19
2.2.3 Uwarunkowania historyczne i kulturowe.....	20
2.3 Ocena społeczno-gospodarcza obszaru objętego LSR, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego oraz poziomu aktywności społecznej.....	25
2.3.1 Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju.....	25
2.3.2 Ogólna charakterystyka przedsiębiorczości i gospodarki obszaru LGD „Zaścianek Mazowska”.....	31
2.3.3 Rolnictwo na obszarze LGD „Zaścianek Mazowska”.....	38
2.3.4 Poziom wykształcenia ludności.....	39
2.3.5 Dostęp do edukacji	40
2.3.6 Instytucje kultury.....	41
2.3.7 Aktywność społeczna mieszkańców obszaru LGD „Zaścianek Mazowska”.....	43
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy	45
4. Cele ogólne i szczegółowe LSR oraz przedsięwzięcia służące osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.....	56
5. Określenie misji LGD	74
6. Spójność specyfiki obszaru z celami Lokalnej Strategii Rozwoju.....	75
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	77

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć realizowanych w ramach LSR....	79
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR; procedury wyboru operacji przez LGD; procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania; kryteriów na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR oraz kryteriów wyboru operacji a także procedury zmian tych kryteriów.....	80
9.1 Ogólna procedura wyboru operacji	80
9.2 Procedura oceny zgodności operacji z LSR	83
9.3 Procedura oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru.....	85
9.4 Lokalne kryteria wyboru operacji dla działań PROW 2007-2013 w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.....	85
9.5 Procedura zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru.....	86
9.6. Procedura odwołania się wnioskodawców od rozstrzygnięć Rady Stowarzyszenia w sprawie wyboru operacji.....	87
10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji.....	88
11. Opis procesu przygotowywania i konsultowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowska”.....	93
12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.....	95
12.1 Proces monitoringu LSR.....	96
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej.....	99
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR.....	100
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.....	103
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich	105
17. Wykaz rycin i tabel.....	107
18. Wykaz załączników.....	110

1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju

1.1 Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

a) Nazwa:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” - może posługiwać się również skrótem LGD „Zaścianek Mazowski”.

b) Status prawny:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” to organizacja pozarządowa powstała na podstawie art. 15 Ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ustawy o stowarzyszeniach.

Forma prawna funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania (LGD) to stowarzyszenie rejestrowe.

c) Data wpisu do KRS:

Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 11 grudnia 2008 roku.

d) Numer KRS:

0000319539

1.2 Proces budowania partnerstwa

LGD jako partnerstwo działające na rzecz obszaru gmin Czerwin, Goworowo i Troszyn powstawało w kilku etapach:

- Inicjacja,
- Motywowanie partnerów,
- Spotkania organizacyjne,
- Zawiązanie partnerstwa,
- Formalizacja działania grupy poprzez rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Na etapie inicjacji osobami, które szczególnie zaangażowały się w proces powstawania grupy byli przedstawiciele instytucji samorządowych z gminy Goworowo i Troszyn. Osoby te miały kontakt z innymi lokalnymi grupami działania – w szczególności z sąsiednią LGD – Związkiem Stowarzyszeń „Kurpsie Razem”. Zarówno władze Związku, jak i inne osoby związane z tzw. „Kurpsiami” zachęcały południowych sąsiadów do założenia nowej grupy i podkreślały zalety istnienia i działalności LGD. Pierwsze kroki podjął wójt Gminy Troszyn Edwin Mierzejewski wraz z pracownikami Urzędu Gminy: Małgorzatą Płóciennik – Sekretarzem, Agnieszką Załęską oraz Marzeną Jastrzębską. Reprezentanci Gminy Troszyn nawiązali kontakt z przedstawicielami Gminy Goworowo, w szczególności z Barbarą Kuczyńską, animatorką życia kulturalnego i aktywności lokalnej, a także

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015**

dyrektorką Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Goworowie oraz z Januszem Gajewskim, Wójtem Gminy Goworowo. Mieszkańcy obu gmin podjęli następnie rozmowy z przedstawicielami Gminy Czerwin – z Wójtem tej gminy, Ryszardem Gocłowskim, a także z pracownikami Urzędu.

Na wspólnym spotkaniu podjęto decyzję o upowszechnieniu informacji o potrzebie powstania lokalnej grupy działania, a także zachęceniu lokalnych liderów, przedstawicieli instytucji publicznych, społecznych i biznesu z trzech gmin do przyłączenia się do partnerstwa. Inicjatorzy powstania organizacji w indywidualnych rozmowach przekonywali mieszkańców i głównych aktorów życia lokalnej społeczności do członkostwa w stowarzyszeniu. Został opracowany projekt statutu i na dzień 06.05.2008r. zwołano zebranie założycielskie, które odbyło się w Troszynie. Na spotkaniu zebrało się 54 osoby, po 27 osób z gmin Goworowo i Troszyn, a także reprezentanci 3 gmin: Czerwin, Goworowo i Troszyn, gdyż te 3 podmioty są również członkami LGD. Wśród członków Stowarzyszenia są zarówno przedstawiciele sektora publicznego, np. nauczyciele, wójtowie, pracownicy urzędów gmin, dyrektorzy i pracownicy instytucji kultury, jak i reprezentanci sektora społecznego – prezesi i członkowie lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Swój udział w LGD ma również sektor przedsiębiorców poprzez osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, rolników, czy prezeskę banku.

W trakcie zebrania założycielskiego uchwalono statut Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza”, co było poprzedzone wyborem nazwy grupy. Zgodnie z zapisami statutowymi zostały przeprowadzone wybory władz: Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz organu decyzyjnego – Rady LGD. Powołano również Komitet Założycielski. Z przeprowadzonego zebrania sporządzono protokół.

Po zebraniu założycielskim odbyło się zebranie Zarządu, który się ukonstytuował wybierając spośród siebie Prezesa – Marka Radeckiego, Wiceprezesa – Marzenę Joannę Jastrzębską, Sekretarza – Barbarę Kuczyńską, Członka Zarządu – Małgorzatę Płóciennik, Członka Zarządu – Wojciecha Wojewódzkiego i Skarbnika – Radosława Grabowskiego.

Opracowaniem wniosku o rejestrację zajęła się jedna z członkiń LGD – Pani Agnieszka Załęska. Komitet Założycielski wykonał czynności niezbędne do zarejestrowania Stowarzyszenia poprzez złożenie wniosku o rejestrację wraz z wymaganymi załącznikami w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 14.05.2008r. Sąd prowadzący rejestr zdecydował o konieczności uzupełnienia zapisów statutowych, wobec czego grupa zebrała się ponownie, aby dokonać zmian w statucie w dniu 12.11.2008r. Uzupełnienie wniosku zostało przesłane do Krajowego Rejestru Sądowego dnia 12.11.2008r., a w dniu 11.12.2008r. Sąd podjął decyzję o zarejestrowaniu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza”.

W 2011 roku Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza” została rozszerzona o gminę Rzekuń.

Z propozycją włączenia gminy Rzekuń w skład Stowarzyszenia wystąpił w imieniu władz gminnych wójt – Stanisław Godzina. Zgodnie z procedurą rozszerzania LGD, do biura Stowarzyszenia dnia 25.02.2011r. wpłynął wniosek z prośbą o przyjęcie gminy w poczet członków. Wniosek zawierał uzasadnienie przyłączenia gminy Rzekuń do Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” oraz wskazywał na spójność obszaru gminy z obszarem realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, zarówno pod względem uwarunkowań przestrzennych, jak i wspólnej tradycji szlacheckiej.

Złożony wniosek został rozpatrzony na zwołanym V Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” w dniu 10.03.2011r. Jako przedstawiciel gminy Rzekuń uczestniczył w nim wójt – Stanisław Godzina. Jednogłośnie decyzją Walnego Zebrania Członków LGD została podjęta uchwała o przyłączeniu gminy Rzekuń do Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” a tym samym

objęciem jej obszaru działaniami przewidzianymi w Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2009 – 2015.

1.3 Charakterystyka członków LGD i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

1.3.1 Struktura LGD

Członkowie LGD zgodnie ze statutem dzielą się na członków zwyczajnych, wspierających i honorowych, reprezentują trzy sektory: publiczny, społeczny i gospodarczy.

Członkowie zwyczajni:

Członkiem zwyczajnym może zostać pełnoletnia osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych oraz działająca na rzecz obszarów wiejskich. Członkami zwyczajnymi mogą być również osoby prawne działające na obszarze LGD, w tym również jednostki samorządu terytorialnego. W obu przypadkach chęć włączenia się w prace Lokalnej Grupy Działania i realizowania wspólnie przedsięwzięć zgodnych z Lokalną Strategią Rozwoju członkowie zwyczajni zgłaszają poprzez złożenie deklaracji członkowskiej, którą następnie rozpatruje Zarząd LGD.

Członkowie wspierający:

Członkiem wspierającym może zostać każda osoba fizyczna lub prawna oraz jednostka nieposiadająca osobowości prawnej, która uznaje Statut i zasady programowe Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania oraz poprzez złożone oświadczenie woli zadeklaruje pomoc merytoryczną, rzeczową lub finansową na rzecz LGD „Zaścianek Mazowski”.

Członkowie honorowi:

Członkiem honorowym Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” może zostać każda osoba fizyczna i osoba prawna, bez względu na jej miejsce zamieszkania czy obszar działalności, której godność tę nada Walne Zebranie za szczególne zasługi dla Stowarzyszenia.

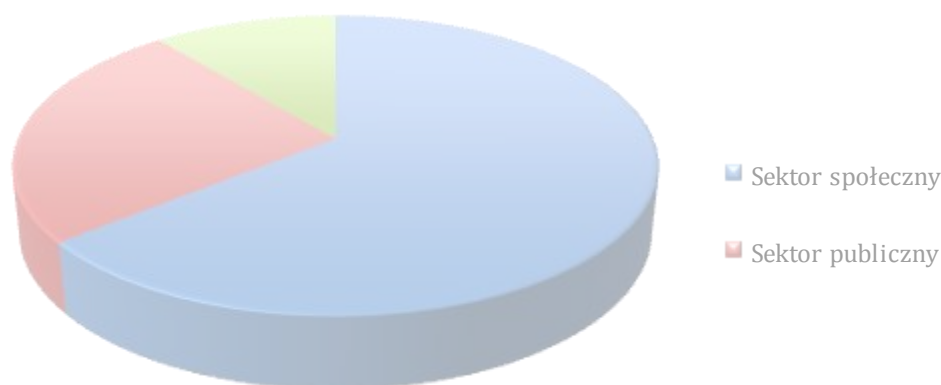
Zarząd zwykłą większością głosów podejmuje decyzję o przyjęciu nowego członka, a także o utracie członkostwa. Możliwe jest więc również uszczuplenie składu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania, ponieważ uczestnictwo nie jest przymusowe a członkowie mogą z niego występować.

Organizacji zależy na rozszerzaniu partnerstwa i będzie podejmowała kroki w stronę promowania członkostwa w Lokalnej Grupie Działania „Zaścianek Mazowski” wśród mieszkańców i aktorów życia społecznego gmin Czerwin, Goworowo, Rzekuń i Troszyn.

Na dzień 25.07.2011r LGD „Zaścianek Mazowski“ liczy członków z terenu wszystkich gmin objętych LSR:

- członków zwyczajnych, w tym: z sektora społecznego, z sektora publicznego, z sektora gospodarczego;
- członków wspierających, w tym: z sektora społecznego, ... z sektora publicznego,z sektora gospodarczego.

Rysunek 1: Liczba członków LGD „Zaścianek Mazowski” z podziałem na sektory

Wykaz członków Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” został zamieszczony w załączniku nr 1 do niniejszej Strategii.

1.3.2 Sposób rozszerzania składu LGD

Sposób rozszerzania składu LGD o kolejnych partnerów następuje zgodnie ze Statutem, na zasadach otwartości. Przed przystąpieniem potencjalni członkowie mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach LGD „Zaścianek Mazowski” jako obserwatorzy, mogą także otrzymać pomoc logistyczną i merytoryczną w zakresie realizowanych przez siebie inicjatyw. Ze względu na otwartą formułę LGD nabór nowych członków ograniczony jest tylko wymogami statutowymi i odbywa się w sposób ciągły. W tym celu wykorzystuje się wszelkie możliwe kontakty i relacje członków LGD, zarówno formalne, jak i nieformalne. Z naszych doświadczeń wynika, że odpowiednia promocja, zwłaszcza efektów działań podejmowanych w ramach Osi 4. LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, skutkuje przystępowaniem do partnerstwa nowych członków.

1.4 Struktura organu decyzyjnego – Rady Stowarzyszenia

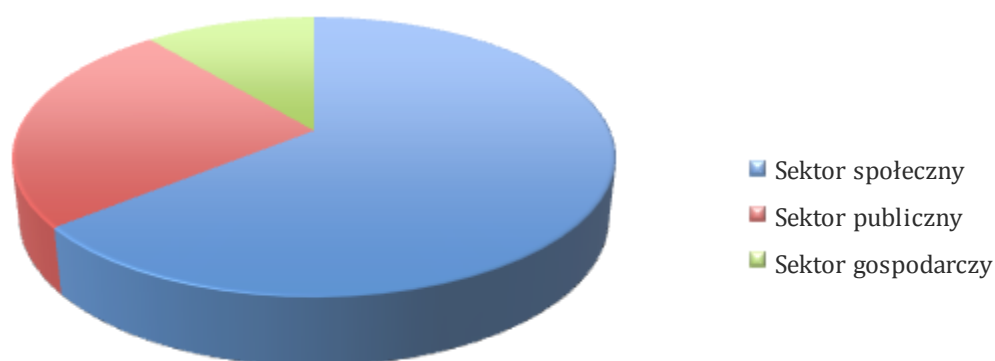
Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” organem decyzyjnym, uprawnionym do wyboru operacji realizowanych w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD jest Rada Stowarzyszenia (nazywana w skrócie Radą). W jej skład wchodzi od 9 do 11 członków wybieranych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia. Składa się co najmniej z 50% członków zwyczajnych, którzy posiadają doświadczenie w zakresie realizacji projektów związanych z rozwojem obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków unijnych. Również co najmniej 50% jej członków powinno zamieszkiwać obszar objęty działalnością Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowski” przynajmniej przez 5 lat poprzedzających ich

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

powołanie do Rady. Statut Stowarzyszenia wymaga również, by co najmniej jedna osoba spośród członków Rady posiadała udokumentowaną znajomość przynajmniej jednego języka roboczego Unii europejskiej (angielskiego, francuskiego bądź niemieckiego) w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się. Członek Rady Stowarzyszenia nie może być jednocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej ani Zarządu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”.

Lista członków Rady wraz ze wskazaniem reprezentowanego podmiotu, gminy i sektora, a także opisem doświadczenia poszczególnych członków została przedstawiona w tabeli 1.

Rysunek 2: Struktura Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” w ujęciu graficznym

Przedstawiciele sektora społecznego i gospodarczego stanowią ...% składu Rady Stowarzyszenia

W składzie Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” znajdują się przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami Lokalnej Grupy Działania

Tabela 1: Skład Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a	Gmina, którą reprezentuje	Reprezentowany sektor (publiczny, społeczny, gospodarczy)	Wiedza i doświadczenie (szkolenia, rodzaje, udział w projektach itp.)	Język roboczy UE, którym posługuje się członek zespołu (jaki dokument to potwierdza)
1.	Edwin Mierzejewski	Troszyn	Publiczny	Szkolenia: Szkolenie pt. „Nowy okres programowania, Program Operacyjny Kapitał Ludzki” Cykl szkoleń pt. Profesjonalna kadra kierownicza w administracji samorządowej Mazowsza.	Brak
2.	Stanisława Lutrzykowska	Troszyn	Społeczny	Szkolenia: Jak poprawnie przygotować wniosek. Praktyczne aspekty aplikowania o fundusze strukturalne w latach 2007-2013. Udział w realizacji następujących projektów: 1. Pożyteczne Wakacje. 2. Każda świetlica w gminie tętni życiem. 3. Centrum Kształcenia na Odległość na Wsiach.	Brak
3.	Edmund Zygmunt Szablowski	Troszyn	Gospodarczy	-	Brak
4.	Lucyna Maria Lewicka	Goworowo	Gospodarczy	Prezes zarządu Banku Spółdzielczego w Goworowie. Radna Powiatu ostrołęckiego I, II i III kadencji w latach 1998-obecnie. W I kadencji była Członkiem Zarządu Powiatu Ostrołęckiego, w II kadencji - Wiceprzewodnicząca Rady Powiatu, a w III - Członkini Rady Powiatu. Doświadczenie w działaniu jako bankowy doradca Unii Europejskiej.	Brak
5.	Małgorzata Maria Kulesza	Goworowo	Publiczny	Szkolenie: „Kontrola zarządcza w jednostkach samorządu terytorialnego”	Brak

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a	Gmina, którą reprezentuje	Reprezentowany sektor (publiczny, społeczny, gospodarczy)	Wiedza i doświadczenie (szkolenia, rodzaje, udział w projektach itp.)	Język roboczy UE, którym posługuje się członek zespołu (jaki dokument to potwierdza)
6.	Agata Majk	Goworowo	Społeczny	Realizacja projektów: Mazowiecka Akademia sztuki i rozwoju dzieci, Pierwszy krok w lepszą przyszłość. Szkolenia: 1. Udział w cyklu szkoleń Akademia kobiet aktywnych w ramach projektu „Stereotyp a równe szanse kobiet i mężczyzn w środowiskach wiejskich.” 2. Pani Agata jest trenerem edukacji finansowej. Brała udział w szkoleniach przygotowujących do tej funkcji organizowanych przez Fundację Wspomagania Wsi. 3. „Fundraising –Podnosimy kwalifikacje pracowników NGO powiatu ostrołęckiego w zakresie aplikowania o zewnętrzne źródła finansowania” 4. „CAL – Centrum Aktywności Lokalnej” 5. „Agroturystyka dodatkowym źródłem dochodów w rolnictwie.”	Brak
7.	Ryszard Goćłowski	Czerwin	Publiczny	Szkolenie pn. „Dotacje na lata 2007 – 2013 szansą na rozwój”	Brak
8.	Jacek Dobrzyński	Goworowo	Społeczny	-	Tak – Język angielski. Dyplom ukończenia studiów: filologia angielska
9.	Wojciech Wojewódzki	Czerwin	Gospodarczy	-	Brak
10.					
11.					

1.5 Zasady i procedury funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” oraz organu decyzyjnego

LGD „Zaścianek Mazowska” działa na podstawie Statutu uchwalonego w dniu 12 listopada 2008 roku.

Zgodnie z § 17 Statutu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania jego władzami są:

- Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia,
- Zarząd Stowarzyszenia,
- Rada Stowarzyszenia,
- Komisja Rewizyjna.

Kadencja władz stowarzyszenia trwa 2 lata a członkowie obejmują swoje funkcje z chwilą powołania ich przez organ do tego uprawniony. Członkostwo we władzach stowarzyszenia ustaje z chwilą upływu kadencji, śmierci, rezygnacji z członkostwa w Stowarzyszeniu LGD „Zaścianek Mazowska” bądź odwołania w drodze uchwały podjętej przez organ uprawniony do odwołania.

Odwołanie z funkcji członka władz stowarzyszenia następuje w przypadku:

- Złożenia rezygnacji,
- Choroby powodującej trwałą niezdolność do sprawowania funkcji,
- Naruszenia postanowień Statutu LGD „Zaścianek Mazowska”,
- Skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności,
- Systematycznego uchylania się od pracy w organach kolegialnych.

W przypadku konieczności uzupełnienia składu Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej bądź Rady Stowarzyszenia, przeprowadza się wybory uzupełniające.

Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia

Zgodnie ze Statutem Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska”, Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia. Uczestniczą w nim członkowie zwyczajni oraz, z głosem doradczym, członkowie wspierający, członkowie honorowi i zaproszeni goście.

Zarząd Stowarzyszenia

Na podstawie Statutu Zarząd kieruje całokształtem działań Stowarzyszenia (zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania), oraz reprezentuje je na zewnątrz.

W skład Zarządu Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowska” wchodzi od 5 do 7 osób, wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków. Zarząd jest organem wykonawczym Lokalnej Grupy Działania. Do reprezentowania Stowarzyszenia oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych upoważniony jest Prezes Zarządu jednoosobowo lub Wiceprezes Zarządu z innym członkiem Zarządu działający łącznie.

Komisja Rewizyjna

Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”. Zgodnie ze Statutem LGD, Komisja Rewizyjna składa się z 3 do 5 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie Członków.

Biuro LGD „Zaścianek Mazowski”

Biuro Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” działa na podstawie Regulaminu Pracy Biura przyjętego przez Zarząd Lokalnej Grupy Działania w dniu 4.07.2011r.

Biurem Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” kieruje Dyrektor Biura LGD. Do jego obowiązków należy:

- a) organizowanie pracy biura,
- b) kierowanie pracą biura i zatrudnionymi pracownikami,
- c) wykonywanie zadań zleconych przez Zarząd.

W ramach działania biura LGD „Zaścianek Mazowski” planuje się również zatrudnienie doradcy – asystenta dyrektora. Osoba zatrudniona na tym stanowisku będzie pomagała beneficjentom działań Osi LEADER PROW 2007-2013 w przygotowywaniu wniosków, będzie współpracowała z lokalnymi mediami a także będzie prowadziła działania informacyjno-promocyjne Lokalnej Grupy Działania.

Szczegółowy opis stanowisk wraz z wymaganiami wobec kandydatów, zakresem obowiązków, odpowiedzialności i podległości został zamieszczony w załączniku nr 2 do niniejszej strategii. Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” określiła również procedurę naboru pracowników, aby zapewnić obiektywne warunki dostępu do pracy w Stowarzyszeniu. Procedura ta stanowi załącznik nr 3 do Lokalnej Strategii Rozwoju.

Tabela 2: Warunki techniczne i lokalowe biura Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”

Powierzchnia biura	16 m ²
Liczba pomieszczeń	2
Liczba stanowisk pracy	2
Pomieszczenie na archiwum	Brak
Możliwość obsługi potencjalnych beneficjentów	Tak
Dostęp do Internetu	Tak
Dostępny sprzęt biurowy	1 zestaw komputerowy, urządzenie wielofunkcyjne, kolorowa atramentowa drukarka
Dodatkowe informacje	Miejsce nie jest przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych – biuro znajduje się na piętrze.
Dokładne dane teleadresowe	ul. Polna 15, 07-405 Troszyn

Zasady i procedury funkcjonowania Rady Stowarzyszenia

Na podstawie Statutu LGD „Zaścianek Mazowski” do wyłącznej kompetencji Rady Stowarzyszenia należy wybór projektów do realizacji w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.

Rada Stowarzyszenia działa na podstawie Statutu Stowarzyszenia oraz Regulaminu Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”, który określa organizację wewnętrzną i tryb pracy organu decyzyjnego. Regulamin stanowi załącznik nr 4 do lokalnej Strategii Rozwoju.

Regulamin wskazuje warunki wyłączenia członka Rady z podejmowania decyzji w sprawie projektów, z którymi jest związany w sposób budzący wątpliwości, co do bezstronności przeprowadzonej oceny. W trakcie posiedzenia w sprawie wyboru operacji

członkowie Rady składają oświadczenia dotyczące występowania okoliczności, które mogłyby wywołać wątpliwości, co do bezstronności członka Rady przy ocenie i wyborze konkretnej operacji. Oświadczenie jest składane w formie „Deklaracji bezstronności”, której wzór określa regulamin Rady Stowarzyszenia. Na podstawie złożonych deklaracji komisja skrutacyjna powołana na danym posiedzeniu Rady wie, czyje głosy są ważne, a czyje głosy nie są brane pod uwagę przy ocenie i wyborze operacji. Informacje te są odnotowywane w protokole.

1.6 Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD „Zaścianek Mazowsza”

Rada Stowarzyszenia posiada odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje do rozpatrywania wniosków związanych z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju.

.... z ... osób stanowiących Radę brało udział w szkoleniach dotyczących aplikowania o środki unijne i związanych z rozwojem obszarów wiejskich. osoby realizowało projekty na rzecz wsi, np. rozwijanie świetlic wiejskich, organizowanie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, prowadzenie centrum kształcenia na odległość. osoba spośród członków Rady włada biegle językiem angielskim, co jest potwierdzone certyfikatem. Są to również osoby, które dobrze znają swój region, gdyż długo mieszkają na tym obszarze, aktywnie uczestniczą w tworzeniu lokalnych polityk rozwoju i od dłuższego czasu zamieszkują na terenie Zaścianka Mazowsza (wszyscy członkowie dłużej niż 3 lata).

Zgodnie z zapisami statutowymi, co najmniej 50% członków Rady powinno posiadać doświadczenie w zakresie realizacji projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków unijnych, ten sam procent powinien zamieszkiwać obszar objęty działalnością LGD co najmniej przez 5 lat przed powołaniem danego członka do Rady. Warunki te zostały spełnione.

- % składu Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowsza” posiada stałe zameldowanie na obszarze objętym LSR
- członek Rady posiada udokumentowaną znajomość języka roboczego Unii Europejskiej w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się (język

1.7 Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza” jest organizacją młodą, powołaną w 2008r. Organizacja nie miała jeszcze okazji realizować żadnego projektu, ale posiada bardzo bogate zaplecze doświadczonych członków: zarówno gmin i pracowników gminnych jednostek organizacyjnych, osób fizycznych: lokalnych liderów i animatorów życia społecznego, jak i przedstawicieli sektora biznesowego. Jedna z osób ma pokaźne doświadczenie w obsłudze finansowej inwestycji drogowych: począwszy do pozyskania na

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015

ten cel środków, poprzez wyłonienie wykonawców i ich nadzorowanie, aż po rozliczenie tych zadań. Wśród członków organizacji są osoby, które zajmowały się wdrażaniem działań z zakresu pomocy i integracji społecznej, np. projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym z terenu Gminy Troszyn” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Programu Integracji Społecznej finansowanego ze środków Banku Światowego, czy pefronowskiego programu „Uczeń na wsi.” Gminy Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Goworowie realizował projekt renowacji budynku ośrodka kultury w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006.”

Dwie członkinie organizacji realizowały projekt zbliżony do małych projektów osi 4 PROW pod nazwą „T(y) Ja(k) Teatr” w Zespole Szkół nr 1 w Goworowie.

Wśród naszych członków są również osoby, które koordynowały inne projekty społeczne na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, takie jak:

- „Szlacheckie ogrody Goworowszczyzny” dotyczący odnawiania starych ogrodów z tradycyjnymi odmianami drzew owocowych na wsi goworowskiej.
- „Między blokiem a przystankiem jest świetlica z info bankiem”,
- „Tęczowy szlak”,
- „Mazowiecka Akademia Sztuki i Rozwoju Dzieci”,
- „Pierwszy krok w lepszą przyszłość”,
- „Pedagogika cyrku – III edycja capoeira”,
- Tworzenie Centrum Kształcenia na Odległość w Troszynie.

Gminy członkowskie LGD realizowały wiele projektów, których celem był rozwój obszarów wiejskich, a miały one charakter inwestycyjny (np. budowa i modernizacja dróg, inwestycje w infrastrukturę ochrony środowiska).

Zrealizowane przedsięwzięcia zarówno inwestycyjne, jak i miękkie, ich nadzorowanie i rozliczanie to olbrzymi potencjał doświadczenia, jakim dysponuje Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza”.

2. Opis obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

2.1 Wykaz gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”

Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” obejmuje swoim działaniem teren czterech gmin: Czerwin, Goworowo, Rzekuń i Troszyn. Gminy objęte strategią leżą na terenie województwa mazowieckiego w południowej części powiatu ostrołęckiego, a ich łączna powierzchnia wynosi 681,87 km², co stanowi 32,5% powierzchni całego powiatu.

Tabela 3: Zestawienie podstawowych informacji o gminach wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”

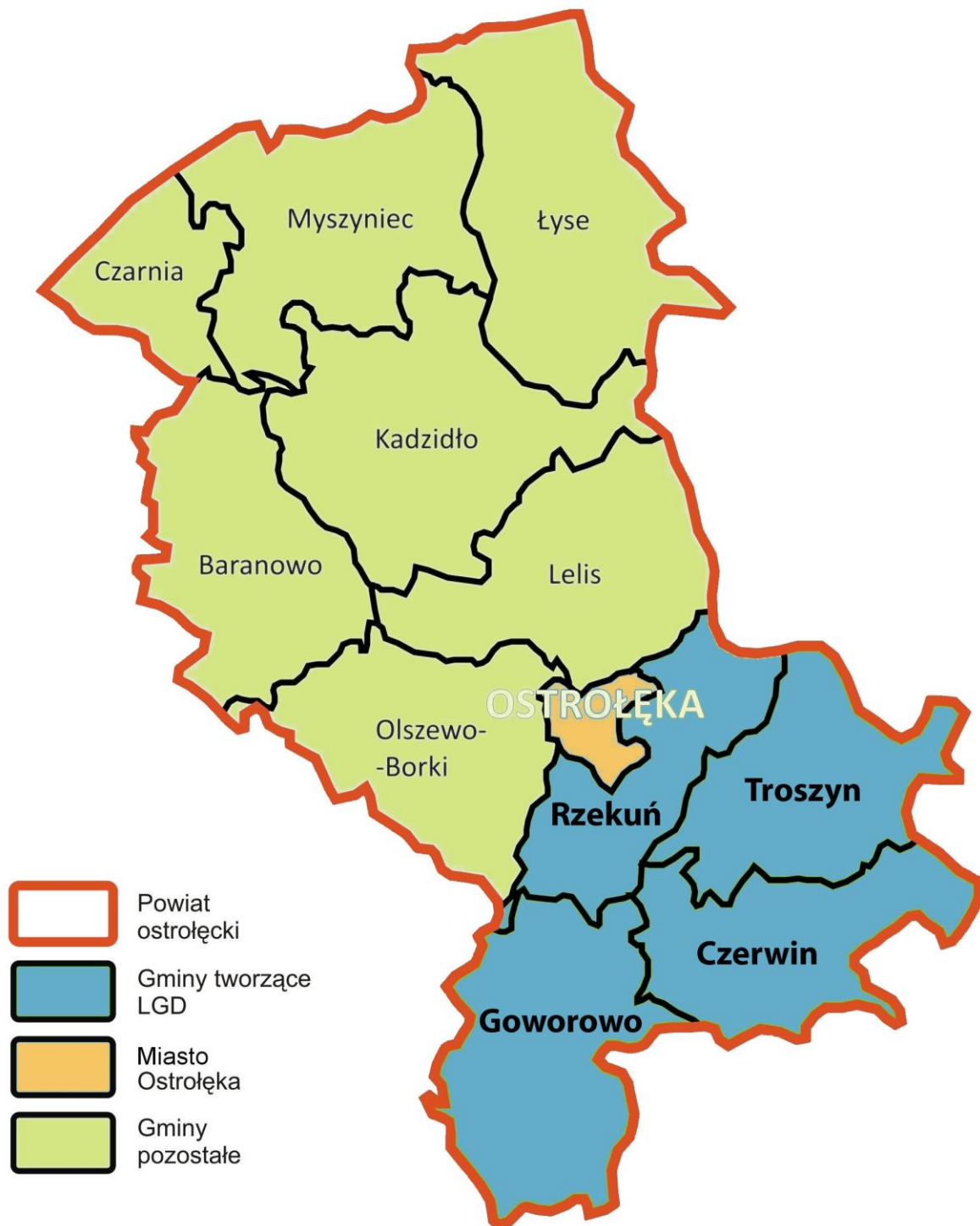
Lp.	Nazwa gminy	Typ gminy	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego	Powierzchnia [km ²]
1.	Czerwin	gmina wiejska	1142615032	171,13
2.	Goworowo	gmina wiejska	1142615042	218,93
3.	Rzekuń	gmina wiejska	1142615102	135,50
4.	Troszyn	gmina wiejska	1142615112	156,31
RAZEM LGD				681,87

2.2 Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

2.2.1 Uwarunkowania przestrzenne

Teren „Zaścianka Mazowski” obejmuje cztery graniczące ze sobą gminy usytuowane w powiecie ostrołęckim na południe od miasta Ostrołęka. Układ przestrzenny obszaru objętego LSR ukazuje mapa.

Rysunek 3: Mapa określająca przestrzenne uwarunkowania obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”

2.2.2 Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

Położenie geograficzne

Teren gmin objętych strategią położony jest w lewym dorzeczu rzeki Narwi i w dorzeczu środkowego biegu rzeki Orz oraz między zlewiskami rzek: Ruż, Czeczotka, oraz małe cieki powierzchniowe Czeczotka I, Czeczotka II i Struga Daniszewo (służąca głównie celom regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych)

Rzeka Orz to długi na 55 kilometrów lewy dopływ Narwi. Geograficznie tereny te należą do Międzyrzecza Łomżyńskiego wchodzącego w skład Niziny Północnomazowieckiej. Obszar ten reprezentuje rzeźbą polodowcową, pochodzącą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego, w krajobrazie dominują powierzchnie płaskie i lekko faliste równiny.

Warunki klimatyczne

Klimat omawianego obszaru ma charakter umiarkowany, przejściowy pomiędzy morskim a kontynentalnym. Cechuje go zmienność pogody. Długość lata utrzymuje się w granicach 100-110 dni, zimy natomiast 90-100 dni. Średnia temperatura roczna powietrza wynosi 7,5°C, średnie temperatury lipca to 18°C, a stycznia to -4°C. Średnie roczne amplitudy temperatur powietrza wynoszą 22°C. Około 70% wiatrów wiejących w ciągu roku, to wiatry zachodnie i północno-zachodnie, a suma roczna opadów kształtuje się na poziomie 500 – 600 mm, przy czym najwięcej opadów obserwuje się w lipcu i sierpniu, a najmniej od stycznia do marca. Długość okresu wegetacyjnego nie odbiega zbyt od średniej dla całego Mazowsza i wynosi 200 dni.

Warunki klimatyczne obszaru objętego LSR nie przejawiają cech szczególnych, różniących się zdecydowanie od warunków występujących w pozostałej części województwa mazowieckiego. Ponadto należy zwrócić uwagę na zmiany klimatyczne, dokonujące się w całej Europie i występujące w związku z nimi anomalie pogodowe: huragany, trąby powietrzne, duże wahania temperatury, gwałtowne opady i długotrwałe susze. Mimo wszystko jednak warunki klimatyczne nie są najważniejszym czynnikiem wpływającym na kierunki rozwoju obszaru. Klimat umiarkowany ma jednak to do siebie, iż daje bardzo duże możliwości organizacji czasu wolnego na świeżym powietrzu, choć nie daje gwarancji pięknej pogody.

Gleby

Pokrywy glebowe na terenie objętym strategią stanowią głównie utwory powstałe z piasków wodnolodowcowych, w mniejszym zakresie z piasków wydmych. W większej części należy są to gleby bielcowe, rdzawe, brunatne, czarne ziemie (zdegradowane i właściwe) oraz grunty rolne. Na terenach podmokłych oraz wzdłuż cieków wodnych wykształciły się gleby torfowe, murszowe i mułowe.

Pod względem przydatności rolniczej dominują gleby słabe i bardzo słabe zaliczane do kompleksu żyniego bardzo słabego. Są one piaszczyste, ubogie w składniki pokarmowe i bardzo suche, zaliczane do klas V i VI w klasyfikacji bonitacyjnej. Użytkowanie rolnicze tych gleb jest mało efektywne. Nieco lepsze pod względem rolniczym są gleby kompleksu żyniego słabego z niewielkim udziałem kompleksu zbożowo - pastewnego słabego. Są lekkie do uprawy, mocno przepuszczalne, mało zasobne w składniki pokarmowe. Nadają się głównie

pod żyto, ziemniaki i owies. Gleby średnio przydatne do produkcji rolnej kompleksu żytniego i zbożowo-pastewnego, zaliczane do klasy IVa i b. Gleby tej klasy są odpowiednie do uprawy żyta i ziemniaków oraz niektórych warzyw i owoców, uzależnionej właściwym doбором gatunków.

Bogactwa naturalne

Do najważniejszych bogactw naturalnych obszaru czterech gmin Zaścianka Mazowska należą złoża piasku kwarcowego, żwiru oraz torfu, nie są to jednak surowce o ważnym znaczeniu gospodarczym. Złoża piasku to przeważnie złoża w formie wydm bądź płatów utworów eolicznych lub wodnolodowcowych. Złoża te są wykorzystywane głównie na potrzeby lokalne.

Zasoby wodne

Pod względem hydrograficznym omawiany teren charakteryzują wody płynące – rzeki. Sieć rzeczna obszaru LGD „Zaścianek Mazowski” tworzą nieuregulowane rzeki, o malowniczym i przede wszystkim naturalnym charakterze, co z punktu widzenia rozwoju turystyki jest niezwykle cenną wartością. Rzeki te charakteryzują się wahaniem stanów wód. Wezbrania tych rzek obserwuje się zawsze podczas wiosennych roztopów w miesiącach marzec i kwiecień. Do najważniejszych cieków należą: Narew, Orz i Ruż. Problemem pozostaje jednak ich zagospodarowanie, zapewniające bezpieczeństwo wypoczynku nad wodą, ale jednocześnie nie naruszające naturalnego charakteru.

Zasoby leśne

Kompleksy leśne zajmują 22,86% całego obszaru objętego strategią. Są to przede wszystkim bory sosnowe z udziałem brzozy, w podszyciu leszczyna, jałowce, borówki czarne, wrzosy, mchy. Lasy olszowe występują w małych ilościach, punktowo w dolinach rzek. Gatunkiem dominującym na całym obszarze jest sosna. Ważną cechą lasów tych ziem jest zwartość kompleksów leśnych, co sprzyja występowaniu i dobrym warunkom rozwoju zwierzyny leśnej. Występują tutaj m.in. dziki, sarny, zające, lisy i kuropatwy. Sprzyja to rozwojowi łowiectwa. Środowisko przyrodnicze jest urozmaicone. Lasy i dorzecza rzek są doskonałym miejscem żerowania i lęgu wielu gatunków ptaków, w tym chronionych żurawi.

2.2.3 Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Jednym z istotnych elementów dziedzictwa kulturowego obszaru jest tożsamość regionalna, budowana poprzez pielęgnowanie i kultywowanie wartości lokalnej kultury materialnej i niematerialnej. Spuścizną kulturową tego obszaru jest struktura społeczna, wyrażająca się bardzo dużym odsetkiem szlachty zagrodowej, gospodarująca na terenie księstwa siewierskiego.

Tereny objęte niniejszą strategią posiadają bogatą i ciekawą tradycję szlachecką. Geneza szlachty czerwińskiej, goworowskiej, troszyńskiej i rzekuńskiej nie została dostatecznie poznana. Prawdopodobnie sięga początków tzw. „drugiej kolonizacji mazowieckiej” przypadającej na okres XIV i XV wieku. Było to osadnictwo typu wojskowego prowadzone przez książąt mazowieckich na północno-wschodnich terenach Mazowsza. Miało

na celu odbudować zniszczone najazdami Jadźwingów, Litwinów i Prusów sieć osadniczą oraz zagospodarować leżącą odłogiem ziemię.

Warstwa szlachecka była to jedyna warstwa uprzywilejowana w Rzeczypospolitej. Oprócz posiadania i dziedziczenia dóbr przysługiwał jej katalog praw i swobód obywatelskich, łącznie z wyborem króla i innych przedstawicieli władzy. Każdy szlachcic (nawet najuboższy) cieszył się wolnością osobistą. Posiadał wysokie mniemanie o sobie. Był to ewenement na skalę europejską. Do dziś zachowało się powiedzenie pochodzące z tamtego okresu: „szlachcic na zagrodzie równy wojewodzie”. Dowodziło to politycznego egalitaryzmu najbogatszego i najuboższego szlachcica.

Drobna szlachta mieszkała w zaściankach. Były to najzwyczajniejsze wsie staropolskie, które od osad włościńskich różniły się tym, iż liczyły od kilkunastu do kilkudziesięciu zagrod. Osady szlacheckie różniły się od wsi kurpiowskich architekturą, wystrojem wnętrza, a także kulturą, gwarą i świadomością społeczną. Zaścianki tworzyły jedną, wielką rodzinę. Mimo upływu dziesięcioleci więzi rodzinne (świadczące o wspólnym pochodzeniu) przetrwały w świadomości wielu mieszkańców tych okolic. Nazwiska swoje szlachta zaściankowa wzięła od nazw siedzib rodowych, z których pochodziła. Dodawano do nich końcówki -ski, -ska, -cki, -cka. W ten sposób powstały nazwiska przymiotnikowe. Z pobliskich Choroman wywodzą się Choromańscy, Kurpi Szlacheckich – Kurpiewscy, Dąbku – Dąbkowscy, Chrostowa - Chrostowscy, Kleczkowa – Kleczkowscy, Opęchowa – Opęchowscy, Rostek – Rostkowscy, Żmijewa – Żmijewscy, Milewa – Milewscy, Mieczk – Mieczkowscy, Mierzejewa – Mierzejewscy, Zamościa - Zamojscy. Niektóre nazwiska szlacheckie takie jak: Tyszka, Wojsz i Łada pozostały w niezmienionej formie od czasów średniowiecza.

Rysunek 4: Strój szlachcica polskiego XVII/XVIII wieku

Od wieków głównym zajęciem drobnej szlachty było rolnictwo. Każda rodzina żyła z gruntu dziedzicznego. Z biegiem lat podziały ziemi między spadkobierców znacznie okrajały gospodarstwa. Potomkowie szlacheccy zawierali, co prawda małżeństwa, a ich żony wносиły w posagu zagony, lecz było to niewiele i nie rekompensowało ziemi, którą dzieliło kilku braci. Z reguły każdy z nich zakładał wielodzietne rodziny. Trwające od wieków podziały rujnowały miejscową szlachtę, do tego stopnia, iż wielu szlachciców było

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

pozbawionych ziemi. Inni gospodarzyli na niewielkich zagonach. Na jednym polu znajdowało się od kilkunastu do kilkudziesięciu zagonów. Ten stan niekorzystnie wpływał na wydajność plonów z hektara. Aby temu zaradzić rozpoczęto przed I wojną światową akcje scalania gruntów. Kontynuowano ją w okresie międzywojennym. W wyniku komasacji powstawały jednolite działy ziemi.

Zaścianek szlachecki miał swoje wzloty i upadki. Słynął z patriotyzmu, reagował na wszelkie zawirowania na polskiej scenie politycznej. Jego mieszkańcy brali udział w powstaniach zbrojnych wymierzonych przeciw zaborcom. Aktywnie uczestniczyli w życiu publicznym swojego regionu. Między zaściankiem a wsią włościańską były także różnice majątkowe. Podczas gdy u szlachty zagroda przechodziła z pokolenia na pokolenie, z ojca na syna, chłopci odrabiali pańszczyznę u dziedzica. Niektórzy ze szlachciców, tzw. „szlachta gołota”, najmowali się do pracy u bogatych gospodarzy. Często zdarzało się, iż szlachta zaściankowa zatrudniała do prac gospodarskich parobka, a gdy zakres tych prac był zbyt duży organizowała „tłukę”. Była to najzwyczajniejsza pomoc sąsiedzka, polegająca na dobrowolnej pracy przy wykopkach, młócce zboża lub budowie domu. Po skończonej pracy gospodarz nie wypłacał pieniędzy tylko częstował piwem lub wódką. Mieszkający po sąsiedzku w dworach chłopci chadzali na pola dziedzica gdzie w ramach „tłoki” pracowali m.in. przy zbiorze ziemniaków i zboża.

W ciągu dziejów tutejsza szlachta wytworzyła własną historię, obyczaje, gwara oraz kulturę. Miejscowa ludność (podobnie jak Kurpie) była porywcza, a docinki i spory wcale nie należały do wyjątków. Przez stulecia miejscowa ludność z pietyzmem pielęgnowała obyczaje przodków, dochowując wierności religii katolickiej oraz Ojczyźnie. Te „małe ojczyzny”, na które składają się ziemie: czerwińska, goworowska, troszyńska i rzekuńska mają swój niepowtarzalny urok i piękno. W ciągu dziejów mocno wrosły w krajobraz powiatu ostrołęckiego, stając się nieodłączną częścią historii naszego kraju.

Kultura materialna

Na całym obszarze objętym strategią zachowało się bardzo wiele obiektów architektury sakralnej i świeckiej, które mają rangę zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Najczęściej są to kościoły, fragmenty cmentarzy, zespoły pałacowo – parkowe oraz dworki. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej wykaz ważniejszych obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 4: Wykaz wszystkich zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Okres powstania	Numer decyzji
1.	Brzeźno	Pałac L. Marconi	XVIII w.	229/59/20
2.	Brzeźno	Park 3,2 ha	XIX w.	162
3.	Goworowo	Kościół parafialny rzymsko – katolicki p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego - F. Nowicki	Ok. 1880r.	24/81/130
4.	Goworowo	Najstarsza część cmentarza parafialnego rzymsko - katolickiego.	-	136
5.	Goworowo	Kaplica grobowa rodziny Górskich	Koniec XIX w.	48/81/146
6.	Kunin Szlachecki	Budynek szkoły podstawowej	1920r.	311

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015**

7.	Kunin Szlachecki	Kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMN (ewangelicki do 1945); drewniany	Koniec XIX w.	340
8.	Kunin Szlachecki	Młyn wodny	1891r.	43/81/128
9.	Ponikiew Mała	Dwór	Ok. 1815r.	27/81/132
10.	Ponikiew Mała	Park	XIX	179
11.	Szczawin	Zespół pałacowo-parkowy F. Idźkowski	Początek XIX w.	333/62/27
12.	Szczawin	Park F. Idźkowski W. Kronenberg	XVII w.	8/78/105
13.	Kleczkowo	Zespół sakralny (kościół otacza mur obronny z XVI w. z otworami strzelniczymi)	XVI w.	156/38/58/9
14.	Rostki	Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich	-	776/63
15.	Troszyn	Nagrobki Aleksandra Puchały i Henryka Puchały na cmentarzu parafialnym	1840r. 1850r.	237
16.	Kleczkowo	Nagrobek Józefa Łaniewskiego oraz kaplica na cmentarzu parafialnym	II pół. XIX w.	249
17.	Troszyn	Nagrobek Piotra Żochowa na cmentarzu parafialnym	1874r.	254
18.	Kleczkowo	Wyposażenie kościoła parafialnego	-	73/206
19.	Rzekuń	Kościół parafialny.	pocz. XX w.	1044/91
20.	Susk Stary	Dwór	poł. XIX w.	23/81/129
21.	Przytuły Stare	Park	Przełom XVIII/XIX	182
22.	Rzekuń	Cmentarz parafialny rzym.-kat.	-	226
23.	Czarnowiec	Krąg kamienny kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich	-	316

Krótki rys historyczny

Dzieje tego terenu we wczesnym średniowieczu są nam całkowicie nieznane, ale wiadomości dotyczące kontaktów polsko-ruskich i polsko-pruskich oraz wyniki dotychczasowych badań archeologicznych pozwalały twierdzić badaczom, że jakkolwiek słabo zaludniony, teren ten pozostawał trwale w granicach Polski. Aktywna polityka książąt Bolesława Kędzierzawego i Kazimierza Sprawiedliwego w stosunku do Jadźwingów niewątpliwie wpłynęła na zwiększenie się zaludnienia i wzrost zainteresowania na badanym terenie i w jego okolicach zarówno ze strony rycerstwa, jak i duchowieństwa diecezji płockiej.

Najwcześniejsze informacje dotyczące badanego terenu i jego okolic pochodzą z dokumentu Konrada Mazowieckiego dla biskupów płockich, wystawionego w 1259r. Tekst tego dokumentu pozwala stwierdzić, że niektóre powstające wsie przeszły na własność

kościelną nie z rąk książęcych, lecz z rąk rycerskich, co świadczyłoby, że nie były to nadania terenów dotąd dziewiczych. Wiek XV dostarcza nam dość obfitych danych na temat licznych nadań na tym terenie i jego okolic na rzecz szlachty, przybywającej głównie z południowych części tzw. starego Mazowsza. Nadania te z reguły polegały nie na darowiźnie lub sprzedaży istniejących już wsi książęcych, lecz na nadawaniu dotąd nie zasiedlonych, przeważnie lesistych terenów. Z nadaniami tymi związany był obowiązek zagospodarowania i pełnienia służby rycerskiej.

Badany teren i jego okolice jeszcze w XIV w. był w znacznej mierze pokryty lasami, chociaż źródła mówią o gęstym pasie osadniczym pomiędzy dwoma wielkimi kompleksami leśnymi, najslabiej zaludnionymi na całym Mazowszu, sąsiadującymi na północ i południe z dużą częścią badanego terenu. Od północy sąsiedował on z wielkimi obszarami leśnymi należącymi do książąt mazowieckich, a po 1526r. do królów polskich, służący im głównie do polowań oraz dostaw różnorodnych płodów leśnych. Od południa część badanego terenu (leżąca w ziemi nurskiej) należała do ogromnego kompleksu leśnego, rozciągającego się od Pułtuska aż do Ostrowi, Broku i Małkini, zwanego później Puszcza Białą i należącego do biskupów i proboszczów płockich.

Uformowana w XV w. sieć osadnicza w historycznej ziemi łomżyńskiej nie miała jednakowej gęstości. Na ziemiach należących do księcia, wsie były rzadziej rozmieszczone i od samego początku były duże. Lokatorami wsi książęcych byli wójtowie pochodzenia szlacheckiego, dobrze uposażeni w ziemię. Ich duże gospodarstwa były początkiem w nich gospodarki folwarcznej. Inaczej powstawała wieś drobnoszlachecka. Proces powstania wsi rozciągał się na wiele lat. Wykarczowanie całego nadania trwało parę pokoleń, a równocześnie następował jego podział na mniejsze działki, umożliwiając wytworzenie się folwarku i osadzenie wsi chłopskiej. Wraz z każdym pokoleniem, przy pierwszym gospodarstwie poprzez działki rodzinne i dalszy karczunek lasów, powiększano areał uprawnej roli, wznoszono nowe dalsze gospodarstwo, tworzące razem bezładną i luźną osadę, złożoną z kilku, czasem z kilkunastu gospodarstw. Wiele wsi drobnoszlacheckich do dziś zachowało taką zabudowę.

W XIII w. posiadłości biskupstwa płockiego podzielone zostały na części. Biskup płocki, oprócz rozległych dóbr w ziemi nurskiej otrzymał na interesującym nas terenie powiat pułtuski, a proboszcz katedralny – dobra sieluńskie. Leżały one po obu brzegach rzeki Narwi. Zamykały się w czworokącie i opierały się na północy o rzekę Omulew, południu o Orzyc, zachodzie – o linię prostą biegnącą od Krasnosielca do Makowa, a na lewym brzegu rzeki Narwi ograniczała je od wschodu rzeka Orz, a ku północy granica dóbr biegła od wymienionej rzeki Orz pod Tomaszami – na Rzekuń pod Ostrołękę. Proboszczowie płoccy posiadali w księstwie sieluńskim władzę praktycznie nieograniczoną – stosując powszechnie siłę przed prawem. Czynili nadania gruntów, lasów, zarośli i łąk, przenosili swoje włości z prawa polskiego na niemieckie, stanowili wójtostwa i sołectwa, mianowali urzędników, nagradzali zasłużonych wsiami pod warunkiem ponoszenia określonych świadczeń. Dobra sieluńskie dawały duże dochody proboszczom płockim i ubiegali się o nie ludzie pochodzący ze znanych ówczesnych rodzin ceniąc bardziej probostwo płockie katedralne niż niejedno biskupstwo.

Po trzecim rozbiore Polski księstwo sieluńskie uległo sekularyzacji i przeszło na skarb państwa pruskiego. W 1807 r. Napoleon darował dobra sieluńskie swemu marszałkowi Neyowi. W 1813 r. wymienione dobra przeszły na własność państwa rosyjskiego. Ustawa uwłaszczeniowa 1864 roku nie odegrała tu większego znaczenia. Mieszkańcy otrzymywali prawo do obejmowania w posiadanie tzw. „kawałków” lub „odpadów”, tj. wykarczowanych przez siebie terenów wokół lasów państwowych. Chłopi zwiększyli stan posiadania także drogą parcelacji gruntów kościelnych i dworskich. Reforma uwłaszczeniowa 1864 r. przeprowadzana była tu wiele lat. Stosunki własnościowe były regulowane jeszcze w 1891 r., a nawet jeszcze po odzyskaniu niepodległości.

W okresie I wojny światowej – aż do 1918r, tj. do chwili utworzenia państwa polskiego, obszar objęty strategią wszedł w skład gubernatorstwa warszawskiego. W 1919 r. tereny ziemi czerwińskiej, goworowskiej i troszyńskiej weszły w skład restytuowanego w zaborowym kształcie powiatu ostrołęckiego, a powiat ten włączono jako jeden z 12 do województwa białostockiego. Stan ten trwał do 12.06.1937r., kiedy z województwa białostockiego wyłączony powiat ostrołęcki wcielono do województwa warszawskiego. W wyniku kolejnego podziału administracyjnego z dniem 01.06.1975r. Omawiany teren został włączony do nowego województwa ostrołęckiego, zaś w 1998 r. do dzisiejszego województwa mazowieckiego.

W ciągu minionych wieków zaścianki oraz wioski włościańskie były świadkiem wielu ważnych wydarzeń politycznych, społecznych, gospodarczych, militarnych i religijnych. Wojska Jadźwingów, Litwinów i Prusaków napadały okoliczne zaścianki szlacheckie. Tu buszowały oddziały szwedzkie, grabiąc i mordując miejscową ludność. Tędy również wiódł szlak przemarszu Szwedów podczas Wojny Północnej, oddziałów polskich podczas Powstania Listopadowego (w pobliskim dworze troszyńskim stanął na kwaterze sztab armii polskiej na czele z generałami: Ignacym Prądzyńskim i Janem Skrzyneckim). W czasie I Wojny Światowej walczyły ze sobą na tym terenie wojska niemieckie i rosyjskie. W 1920 roku przedzierały się przez ziemie szlacheckie oddziały bolszewickie. W okresie okupacji niemieckiej podążały tutejszymi szlakami złowrogie wojska hitlerowskie. Po zakończeniu II Wojny Światowej okolice stały się miejscem zmagania oddziałów partyzanckich z funkcjonariuszami Urzędu Bezpieczeństwa i NKWD. Wydarzenia historyczne wymienione powyżej, dały w efekcie końcowym swoiste poczucie odrębności u ludności zamieszkującej badany teren oraz swoiste cechy kulturowe obszaru.

2.3 Ocena społeczno-gospodarcza obszaru objętego LSR, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego oraz poziomu aktywności społecznej

2.3.1 Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju

Liczba ludności i jej zmiany, gęstość zaludnienia

Na dzień 31 grudnia 2006 roku na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” zamieszkiwało 28.129 mieszkańców (zameldowanych na pobyt stały). Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania wynosi 27.993. Z powyższych danych wynika, iż w gminach objętych działaniem LSR na stałe zamieszkuje ponad 99,5% ludności tam zameldowanej. W ogólnej liczbie ludności LGD zdecydowanie największą część stanowią mieszkańcy gmin Rzekuń i Troszyn – odpowiednio jest to 32,76% oraz 31,07%. Mieszkańcy gminy Czerwin stanowili 18,67% ogólnej liczby ludności zamieszkałej na obszarze LGD, natomiast mieszkańcy gminy Troszyn 17,50%.

Tabela 5: Liczba ludności gmin wchodzących w skład LGD „Zaścianek Mazowski” na dzień 31.12.2006 roku.

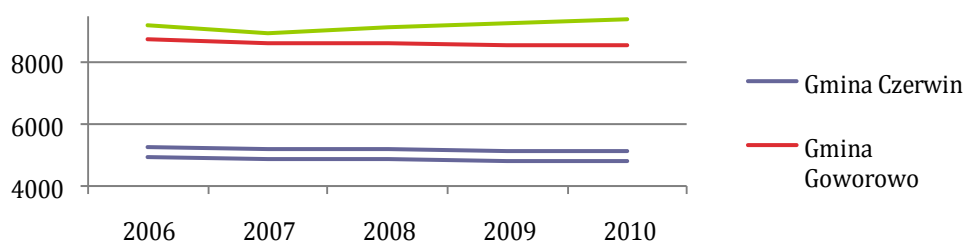
Gmina	Liczba ludności	Procentowy udział ludności LGD
Czerwin	5 259	32,76%
Goworowo	8 737	31,07%
Rzekuń	9 211	18,67%
Troszyn	4 922	17,50%
Obszar LGD	28 129	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W momencie aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” w bazach danych statystyki publicznej były dostępne dane dotyczące liczby i struktury ludności za rok 2010.

Według danych publicznych w dniu 31 grudnia 2010 roku na obszarze czterech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” : Czerwina, Goworowa, Rzekunia i Troszyna zameldowanych na pobyt stały było 27.929 osób (liczba mieszkańców zmniejszyła się o 200). Dynamikę zmian liczby ludności zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 5: Dynamika zmian liczby ludności na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2006-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Średnia gęstość zaludnienia na dzień 31 grudnia 2006 roku na obszarze LGD wynosi 41,3 osoby na km². Wskaźniki gęstości zaludnienia dla poszczególnych gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” są zróżnicowane i wahają się od niespełna 31 osób na km² w gminie Czerwin do 67,7 osób na km² dla gminy Rzekuń. Gmina Rzekuń wyraźnie wyróżnia się na tle obszaru LGD, co zapewne spowodowane jest jej bezpośrednim położeniem w sąsiedztwie miasta Ostrołki oraz charakterem osadnictwa (jest

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

ona „sypialnią” miasta powiatowego, której większość mieszkańców na co dzień pracuje w Ostrołęce).

Struktura ludności według płci i wieku

W strukturze wieku ludności LGD „Zaścianek Mazowski” w poszczególnych gminach notuje się niewielkie zróżnicowanie. Udział grupy przedprodukcyjnej kształtuje się na poziomie ok. 21,70% - 25,22%, grupy produkcyjnej na poziomie 57,19% - 61,92%, a grupy poprodukcyjnej na poziomie 12,86% - 20,06%. Szczegółowy wykaz struktury wieku mieszkańców LGD „Zaścianek Mazowski” zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 6: Porównanie struktury wieku ludności na obszarze Lokalnej Grupy Działania

Gmina	Grupa przedprodukcyjna	Grupa produkcyjna	Grupa poprodukcyjna
<i>% udział ludności w danej grupie wiekowej</i>			
Czerwin	21,70%	58,24%	20,06%
Goworowo	23,86%	57,19%	18,95%
Rzekuń	25,22%	61,92%	12,86%
Troszyn	23,00%	58,36%	18,64%
RAZEM	23,75%	59,14%	17,11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Rysunek 6: Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w roku 2006 i 2010

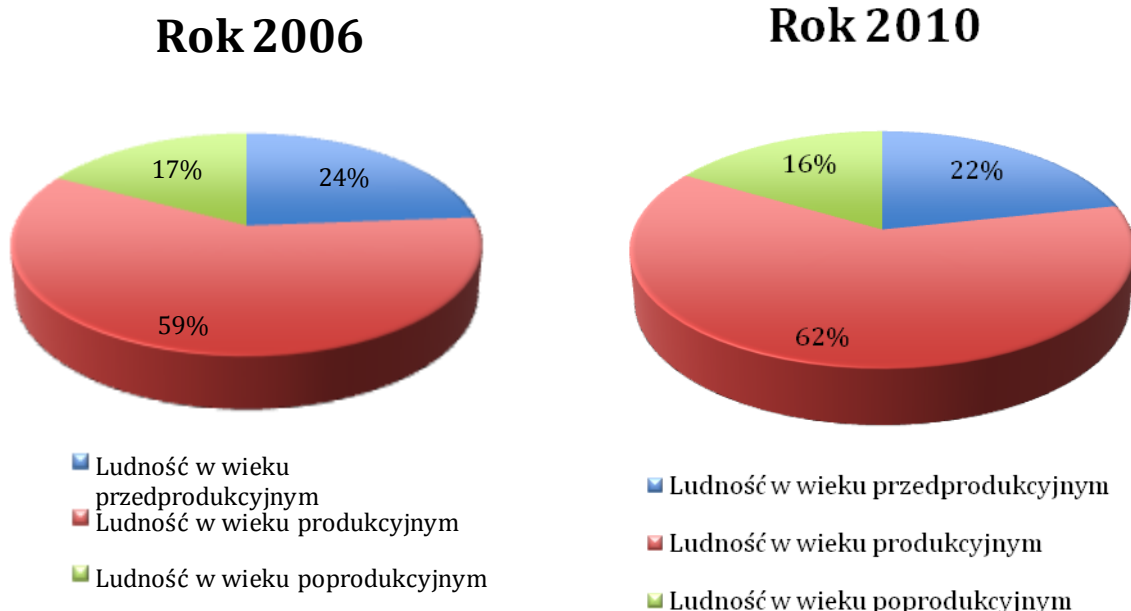

Tabela 7: Wskaźniki obciążenia demograficznego gmin LGD „Zaścianek Mazowski” (dane dla roku 2006 i 2009)

Gmina	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	2006	2010	2006	2010	2006	2010
Czerwin	71,7	65,4	92,4	94,9	34,4	31,8
Goworowo	74,8	66,0	79,4	86,2	33,1	30,5
Rzekuń	61,5	54,6	51,0	55,8	20,8	19,5
Troszyn	71,3	63,5	81,0	82,1	31,9	28,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W strukturze płci obserwuje się nierównowagę liczby mężczyzn i kobiet. Łącznie na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” liczba mężczyzn na koniec 2006 roku była o 255 większa, niż liczba kobiet. W poszczególnych gminach wchodzących w skład LGD sytuacja jest zróżnicowana. Porównanie struktur płci ludności „Zaścianka Mazowski” znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 8: Struktura ludności LGD „Zaścianek Mazowski” pod względem płci (stan na dzień 31.12.2006)

Gmina	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Wskaźnik feminizacji	Wskaźnik maskulinizacji
Czerwin	2604	2631	101	99
Goworowo	4472	4247	95	105
Rzekuń	4611	4555	99	101
Troszyn	2437	2436	100	100
Obszar LGD	14124	13869	98	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2010 sytuacja we wszystkich gminach Lokalnej Grupy Działania sytuacja nierównowagi w liczbie kobiet i mężczyzn wyrównała się. W dalszym ciągu więcej jest mężczyzn niż kobiet. Wskaźnik feminizacji (czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) wyniósł odpowiednio:

- w gminie Czerwin – 98
- w gminie Goworowo – 94
- w gminie Rzekuń – 99
- w gminie Troszyn – 99.

Spółeczeństwo zamieszkujące obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” jest relatywnie młode. Niewątpliwie fakt ten odnotować należy na korzyść obszaru Lokalnej Grupy Działania, ale spodziewać się należy iż w perspektywie najbliższych lat będzie postępowało zjawisko starzenia się populacji, biorąc pod uwagę niski przyrost naturalny, wysokie saldo migracji z gmin objętych LSR oraz wydłużającą się przeciętną długością życia mieszkańców.

Poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia

W 2006 roku blisko 60% zatrudnienia na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” przypadało na gminę Rzekuń, co wynika bezpośrednio z jej położenia bezpośrednio przy granicy z miastem Ostrołęką, które koncentruje zakłady pracy, punkty handlowe oraz usługowe o znaczeniu powiatowym. Duży udział pracujących przypada także na gminę Goworowo (ponad 16% ogółu pracujących mieszkańców obszaru objętego LSR). Udział gmin Troszyn i Czerwin wynosi odpowiednio 11% i 13% ogółu pracujących.

Tabela 9: Poziom zatrudnienia na terenie LGD „Zaścianek Mazowski” (stan na dzień 31.12.2006r.)

Gmina	Liczba pracujących w głównym miejscu pracy		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Czerwin	201	62	139
Goworowo	295	57	238
Rzekuń	1087	602	485
Troszyn	243	103	140
RAZEM LGD	1826	824	1002

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W strukturze zatrudnienia przeważają kobiety, stanowią one 55% ogółu pracujących na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski”. W trzech spośród czterech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania udział kobiet pracujących zawodowo znacząco przewyższa liczbę mężczyzn pracujących w głównym miejscu pracy – ich odsetek sięga od 57,6% w gminie Troszyn, przez 69,1% w gminie Czerwin do 80,7% w gminie Goworowo. Jedynie w gminie Rzekuń w 2006 roku pracowało zawodowo mniej kobiet niż mężczyzn – ich udział w grupie zatrudnionych wyniósł 44,6%.

Tabela 10: Udział pracujących zawodowo w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze objętym LSR (stan na dzień 31.12.2006)

Gmina	Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym pracujących w głównym miejscu pracy
Czerwin	6,59%
Goworowo	5,91%
Rzekuń	19,15%
Troszyn	8,54%
Razem LGD	11,03%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2006 roku na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” pozostawało bez pracy 2116 osób. Ponad 53% w liczbie bezrobotnych stanowiły kobiety (status bezrobotnej posiadało ich 1122), blisko 47% bezrobotnych to mężczyźni zamieszkujący na obszarze LGD.

Tabela 11: Liczba bezrobotnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2003-2009

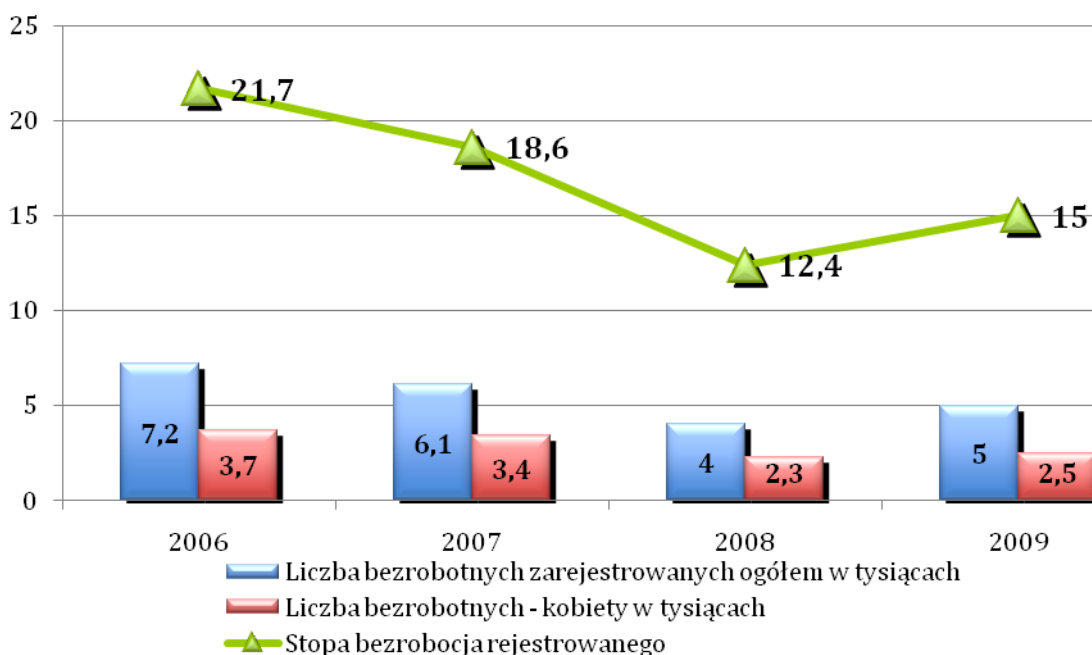
Gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Czerwin	390	367	358	312	258	180	210
Goworowo	879	821	844	713	577	391	436
Rzekuń	894	896	875	744	610	500	599
Troszyn	457	427	379	347	306	215	255
Razem LGD	4623	4515	4461	4122	3758	3294	3509

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W porównaniu z rokiem 2003, na koniec roku 2009 liczba bezrobotnych na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” zmalała o blisko 32%. Szczególnie wyraźnie tendencja ta odznacza się w latach 2007-2008. Można to tłumaczyć między innymi jako skutek przystąpienia do Unii Europejskiej, rosnącej liczby miejsc pracy i zwiększania środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych, również pochodzących ze wspólnotowych programów pomocowych.

Ponieważ stopę bezrobocia określa się na poziomie powiatu, a nie gminy, nie można podać wielkości tego wskaźnika dla obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”, a jedynie dla powiatu na terenie którego funkcjonuje Lokalna Grupa Działania, czyli powiatu ostrołęckiego.

Rysunek 7: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tysiącach) i stopa bezrobocia w powiecie ostrołęckim w latach 2006-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Warszawie

Tabela 12: Udział bezrobotnych (%) zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gmin LGD „Zaścianek Mazowsza” w latach 2006-2009

Gmina	Rok 2006			Rok 2007			Rok 2008			Rok 2009		
	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
Czerwin	10,2	9,9	11,0	8,4	7,0	10,0	5,9	5,1	7,0	6,9	6,7	7,0
Goworowo	14,3	12,8	16,0	11,6	9,4	14,0	7,8	6,2	10,0	8,6	7,9	10,0
Rzekuń	13,1	10,2	16,0	11,0	7,7	15,0	8,7	6,0	12,0	10,1	9,2	11,0
Troszyn	12,2	10,7	14,0	10,7	8,2	14,0	7,5	5,3	10,0	8,8	7,4	10,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W stosunku do roku 2006, na koniec roku 2009 udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach wchodzących w skład partnerstwa LGD znacząco spadł. Jednak wciąż utrzymuje się tendencja do większego udziału kobiet wśród pozostających bez pracy.

2.3.2 Ogólna charakterystyka przedsiębiorczości i gospodarki obszaru LGD „Zaścianek Mazowsza”

Liczba podmiotów gospodarczych

Na koniec 2006 roku na obszarze czterech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” w rejestrze REGON było łącznie zarejestrowanych 1292 podmioty gospodarki narodowej. Podmioty należące do sektora publicznego stanowiły 6,73% wszystkich zarejestrowanych podmiotów (było ich 87), natomiast udział przedsiębiorstw prywatnych wynosił 93,27% (1205 podmiotów). Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych działających na terenie LGD jest typowa, bardzo zbliżona do notowanej w innych gminach Polski.

Tabela 13: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminach LGD „Zaścianek Mazowsza”

Gmina	2006		2007		2008		2009		2010	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Czerwin	25	193	25	194	23	207	22	208	21	210
Goworowo	27	338	27	347	19	353	18	299	20	341
Rzekuń	17	489	17	541	16	581	16	602	16	637
Troszyn	18	185	19	196	17	200	17	176	17	194
RAZEM LGD	87	1205	88	1278	75	1341	73	1285	74	1382

1 – przedsiębiorstwa sektora publicznego

2 – przedsiębiorstwa sektora prywatnego

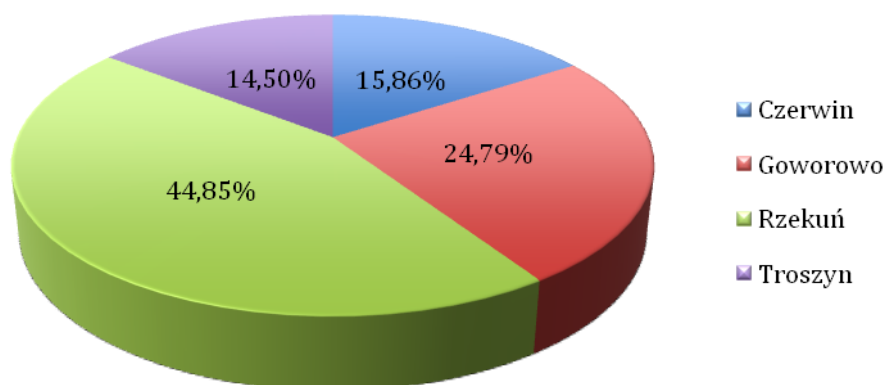
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Zaprezentowane dane statystyczne pokazują, iż wyraźna jest tendencja wzrostowa jeśli chodzi o liczbę działających przedsiębiorstw w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2006, na koniec 2010 w czterech gminach: Czerwin, Goworowo, Rzekuń i Troszyn było zarejestrowanych 1382 prywatne przedsiębiorstwa, czyli ich liczba bezwzględna zwiększyła się o 177.

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

Jeśli chodzi o udział poszczególnych gmin w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, to niewątpliwie pod tym względem wyróżnia się gmina Rzekuń, jednak jej pozycję należy również tłumaczyć bezpośrednim położeniem graniczącym z miastem Ostrołęką.

Rysunek 8: Udział poszczególnych gmin LGD w tworzeniu środowiska przedsiębiorczego (ogólnej liczbie zarejestrowanych przedsiębiorstw) w 2010 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Formy prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców prywatnych

Forma prowadzenia działalności gospodarczej może jednoznacznie wskazywać na wielkość działania przedsiębiorstwa, jego zasięg geograficzny czy też potencjalne możliwości dalszego rozwoju.

W 2010 roku najbardziej popularną formą prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” były osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (co zresztą nie powinno dziwić, jest to tendencja zarówno regionalna, jak i ogólnopolska).

Tabela 14: Formy prowadzenia działalności gospodarczej przez prywatnych przedsiębiorców z obszaru LGD w 2010 roku

Forma	Gmina Czerwin	Gmina Goworowo	Gmina Rzekuń	Gmina Troszyn
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	183	293	570	153
Spółka handlowa	2	5	17	6
Spółka handlowa z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	1	1
Spółdzielnia	1	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Przedsiębiorstwa według klas wielkości

O dynamice rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” świadczy przynależność podmiotów do poszczególnych klas wielkości wyróżnionych na podstawie liczby zatrudnionych w nich pracowników.

Zgodnie z metodologią stosowaną w statystyce publicznej przez Główny Urząd Statystyczny, można wyróżnić cztery klasy wielkości przedsiębiorstw:

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015**

Mikroprzedsiębiorstwa – czyli podmioty zatrudniające do 9 osób;
Małe przedsiębiorstwa – czyli podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników;
Średnie przedsiębiorstwa – czyli firmy zatrudniające od 50 do 249 osób;
Duże przedsiębiorstwa – czyli podmioty zatrudniające powyżej 250 pracowników.

Tabela 15: Przedsiębiorstwa działające na obszarze LGD „Zaścianek Mazowsza” według klas wielkości w 2010 roku

Gmina	Mikro przedsiębiorstwa	Małe przedsiębiorstwa	Średnie przedsiębiorstwa	Duże przedsiębiorstwa
Czerwin	225	6	0	0
Goworowo	345	14	2	0
Rzekuń	629	20	4	0
Troszyn	198	13	0	0
RAZEM LGD	1397	53	6	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej

O specyfice lokalnego rynku wiele mówi nam struktura branż, w których działają prywatne przedsiębiorstwa. Temu służy klasyfikacja podmiotów według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Tabela 16: Podmioty zarejestrowane na obszarze LGD według sekcji PKD 2007 w roku 2010

Sekcja PKD 2007	Gmina Czerwin	Gmina Goworowo	Gmina Rzekuń	Gmina Troszyn
Sekcja A	36	36	44	24
Sekcja B	3	0	0	1
Sekcja C	19	38	59	15
Sekcja D	0	0	0	0
Sekcja E	1	2	3	0
Sekcja F	24	57	88	34
Sekcja G	54	89	217	53
Sekcja H	21	29	53	12
Sekcja I	3	9	14	3
Sekcja J	2	3	5	2
Sekcja K	4	10	20	6
Sekcja L	1	3	6	0
Sekcja M	10	8	39	6
Sekcja N	4	5	14	2
Sekcja O	12	13	6	10
Sekcja P	1	3	7	0
Sekcja Q	5	11	24	10
Sekcja R	2	5	7	4
Sekcja S	8	20	31	12
Sekcja T	0	0	0	0
Sekcja U	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

Oznaczenia poszczególnych sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Jak widać z powyższego zestawienia, najwięcej przedsiębiorstw prywatnych na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” zajmuje się w swojej działalności głównie:

- ◇ handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą samochodów osobowych (413 przedsiębiorstw)
- ◇ budownictwem (203 przedsiębiorstwa)
- ◇ rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem (140 przedsiębiorstw)
- ◇ przetwórstwem przemysłowym (131 przedsiębiorstw)
- ◇ transportem i gospodarką magazynową (115 przedsiębiorstw)
- ◇ pozostałą działalnością usługową (71 przedsiębiorstw)
- ◇ działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (63 przedsiębiorstwa)
- ◇ opieką zdrowotną i pomocą społeczną (50 przedsiębiorstw)
- ◇ działalnością finansową i ubezpieczeniową (40 przedsiębiorstw).

Jeśli chodzi o przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowym detalicznym oraz naprawą samochodów osobowych to najwięcej firm prowadzi handel detaliczny, dominują również hurtownie oraz handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz naprawa samochodów.

Jeśli chodzi o budownictwo, to najwięcej przedsiębiorstw zajmuje się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków oraz specjalistycznymi robotami budowlanymi.

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015

Przedsiębiorstwa działające w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa głównie zajmują się uprawami rolnymi, chowem i hodowlą zwierząt oraz łowiectwem, włączając w to działalność usługową.

Przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem przemysłowym skupiają się przede wszystkim wokół produkcji artykułów spożywczych, produkcji odzieży, produkcji wyrobów z drewna oraz korka (z wyłączeniem mebli), produkcją wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych (takich jak szkło, ceramiczne materiały budowlane, produkcja cementu, wapna oraz gipsu) oraz cięciem, formowaniem i wykańczaniem kamienia, produkcją metalowych wyrobów gotowych oraz naprawą, konserwacją i instalacją maszyn i urządzeń. Jeśli chodzi o przedsiębiorstwa związane z transportem i gospodarką magazynową to najczęściej zajmują się one transportem pasażerskim (lądowym), transportem drogowym towarów oraz działalnością usługową związaną z przeprowadzkami.

Firmy zajmujące się pozostałą działalnością usługową to przede wszystkim serwisy związane z naprawą i konserwacją komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego oraz pozostałe indywidualne punkty usługowe (w tym np. pralnie, zakłady fryzjerskie czy kosmetyczne).

Przedsiębiorstwa zarejestrowane w sekcji opieki zdrowotnej i pomocy społecznej to przede wszystkim prywatne praktyki lekarskie oraz świadczenie pomocy społecznej bez zakwaterowania (tj. opieka dla osób starszych lub niepełnosprawnych oraz opieka dzienna nad dziećmi).

Firmy zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną to przede wszystkim architekci, inżynierowie, specjaliści prowadzący badania i analizy techniczne oraz weterynarze.

Jeśli chodzi o działalność finansową i ubezpieczeniową, to przedsiębiorstwa zarejestrowane w tej sekcji zajmują się głównie działalnością wspomagającą usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne.

Dynamika powstawania nowych przedsiębiorstw prywatnych

O swoistej „modzie” na prowadzenie własnej działalności gospodarczej może świadczyć liczba nowo powstających prywatnych podmiotów gospodarczych, które są rejestrowane w rejestrze REGON.

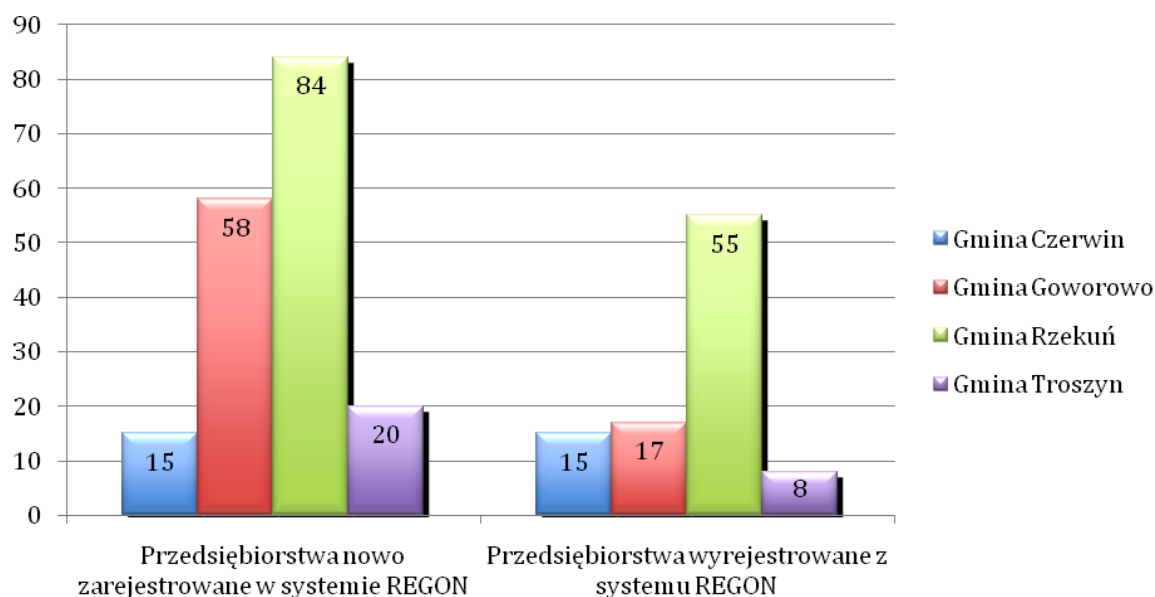
W 2010 roku na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” zarejestrowano łącznie 177 nowych przedsiębiorstw (z czego tylko 2 w formie spółki handlowej) – 15 firm w gminie Czerwin, 58 przedsiębiorstw w gminie Goworowo, 84 firmy w gminie Rzekuń oraz 20 przedsiębiorstw w gminie Troszyn. Porównując te dane z danymi za rok 2009, zauważalna jest tendencja wzrostowa, ponieważ zarejestrowano o ponad 25% więcej nowych przedsiębiorstw (dokładnie powstało 36 firm więcej).

Likwidacja prywatnych podmiotów gospodarczych

Liczba wyrejestrowanych prywatnych podmiotów gospodarczych i jej stosunek do przedsiębiorstw nowo powstających może nam wiele powiedzieć o możliwym scenariuszu rozwoju działalności gospodarczej i ryzyku z nią związanym na obszarze LGD „Zaścianek Mazowska”.

W 2010 roku na obszarze gmin: Czerwin, Goworowo, Rzekuń i Troszyn z rejestru REGON wyrejestrowano łącznie 95 przedsiębiorstw, z czego 94 miały formę osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Jest to znacznie mniej niż w roku poprzednim, tj. 2009, kiedy to zaprzestało działalności aż 188 firm.

Rysunek 9: Stosunek liczby firm nowopowstałych do przedsiębiorstw zlikwidowanych w 2010 roku na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski”

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Poziom przedsiębiorczości na obszarze LGD według wskaźników statystyki publicznej

Metodologia gromadzenia danych statystyki publicznej przez Główny Urząd Statystyczny zakłada obliczanie trzech wskaźników, które mają określić poziom przedsiębiorczości w każdej gminie. Tymi wskaźnikami są:

1. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności
2. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności
3. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tysięcy ludności.

Na obszarze czterech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” wartość tych wskaźników w latach 2009 i 2010 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17: Wskaźniki GUS opisujące poziom przedsiębiorczości na obszarze LGD

Gmina	Rok 2009			Rok 2010		
	1	2	3	1	2	3
Czerwin	451	35	37	455	29	31
Goworowo	372	38	92	424	70	20
Rzekuń	668	74	58	698	90	59
Troszyn	403	46	81	443	42	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik przedsiębiorczości

Miara ekonomiczną poziomu przedsiębiorczości w danej gminie czy na jakimś konkretnym obszarze może być wskaźnik przedsiębiorczości

Wyrazić można go za pomocą wzoru:

$$W_p = \frac{LP}{L_p} \times 1000$$

gdzie:

W_p – wskaźnik przedsiębiorczości

LP – liczba przedsiębiorstw prywatnych zarejestrowanych w rejestrze REGON

L_p – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym

Wskaźnik przedsiębiorczości jest to liczba przedsiębiorstw prywatnych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Tabela 18: Wskaźnik przedsiębiorczości dla poszczególnych gmin LGD „Zaścianek Mazowsza” w latach 2001-2010

Gmina	Rok									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Czerwin	60,8	66,3	70,0	65,6	67,0	63,3	63,5	68,1	67,9	68,4
Goworowo	68,5	74,1	75,5	71,6	70,5	67,8	69,5	70,0	59,0	66,5
Rzekuń	83,0	89,2	91,7	92,8	95,0	86,2	97,2	100,5	101,5	105,2
Troszyn	63,9	65,8	67,8	65,7	62,7	65,0	68,3	69,4	60,5	66,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W powyższej tabeli zaprezentowano wartość wskaźnika przedsiębiorczości w poszczególnych gminach wchodzących w skład LGD „Zaścianek Mazowsza” w układzie dynamicznym za ostatnie 10 lat.

Jak widać nie przekracza on wartości 105,2 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (gmina Rzekuń, rok 2010).

Tabela 19: Wskaźnik przedsiębiorczości dla obszaru LGD „Zaścianek Mazowsza” w latach 2001-2010

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
70,9	76,1	78,5	76,5	76,8	72,8	77,5	80,1	75,7	80,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

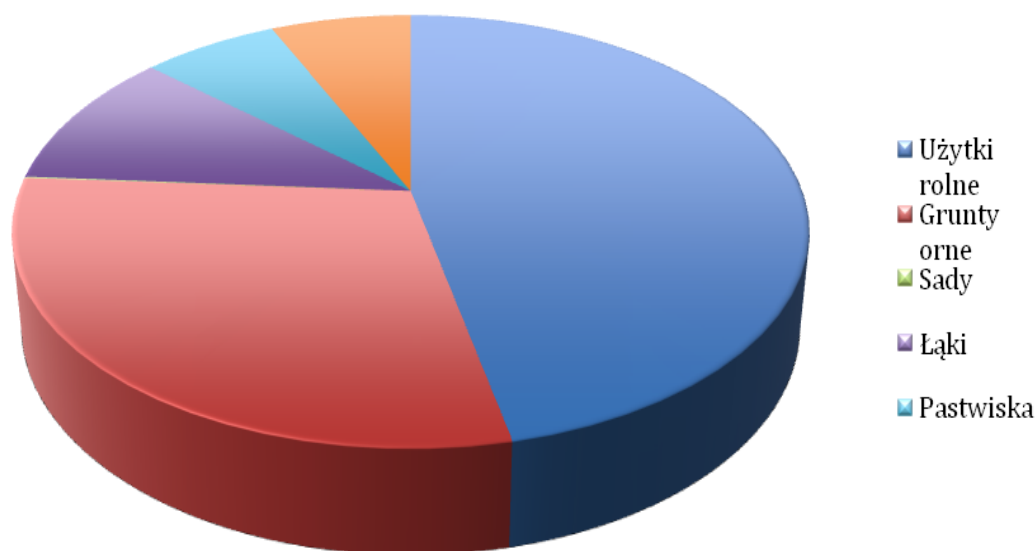
Wartość wskaźnika przedsiębiorczości można porównać z wartością dla całego powiatu ostrołęckiego (w 2009 roku wyniósł on 73,0) oraz dla całego województwa mazowieckiego (w 2009 roku było to 190,4). Jak widać, jeśli analizować przedsiębiorczość w skali lokalnej (powiatowej), wartość wskaźnika przedsiębiorczości w gminach objętych Lokalną Strategią Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowsza” jest wyższa niż wartość dla całego powiatu ostrołęckiego. W przypadku porównania z wartością wojewódzką (na poziomie regionalnym) oczywiście należy pamiętać, iż na jego korzyść działają obszary miejskie, które w tym przypadku są brane pod uwagę.

2.3.3 Rolnictwo na obszarze LGD „Zaścianek Mazowska”

Obszar trzech spośród czterech gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania ma charakter typowo rolniczy. Są to gminy: Czerwin, Goworowo i Troszyn. Gmina Rzekuń charakteryzuje się mniejszym udziałem rolnictwa wśród głównych sposobów gospodarowania, ponieważ inny jest również jej charakter, specyficzny dla gminy położonej bezpośrednio w sąsiedztwie aglomeracji miejskiej (miasto Ostrołęka).

Łączna powierzchnia gruntów rolnych wynosi 543,13 km², tj. prawie 80% ogólnej powierzchni obszaru objętego LSR.

Rysunek 10: Struktura gruntów rolnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowska”

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – Powszechny Spis Rolny 2002

W czterech gminach wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” według danych ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego (2002 rok) działało 4671 gospodarstw rolnych, z czego 4669 były to indywidualne gospodarstwa rolne.

Ponad 11% indywidualnych gospodarstw rolnych zlokalizowanych na obszarze gmin LGD były to gospodarstwa, których powierzchnia nie przekroczyła 1 ha. Wśród gospodarstw, których powierzchnia obszarowa była większa niż 1 ha (a takich było 4148) dominowały gospodarstwa o powierzchni od 10 do 15 ha.

Tabela 20: Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowska”

Gmina	Powierzchnia gospodarstwa w ha								
	1-2	2-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-50	50-100	> 100
Czerwin	42	104	81	149	256	155	170	6	3
Goworowo	123	276	217	236	254	119	109	0	0
Rzekuń	174	273	162	155	160	63	58	0	0
Troszyn	43	97	59	119	181	136	158	7	0
RAZEM LGD	382	750	519	659	851	473	495	13	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – Powszechny Spis Rolny 2002

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, iż na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” dominuje drobne, małoobszarowe rolnictwo o rozproszonym charakterze. Niemal 71% wszystkich indywidualnych gospodarstw rolnych nie miało powierzchni większej niż 15 ha.

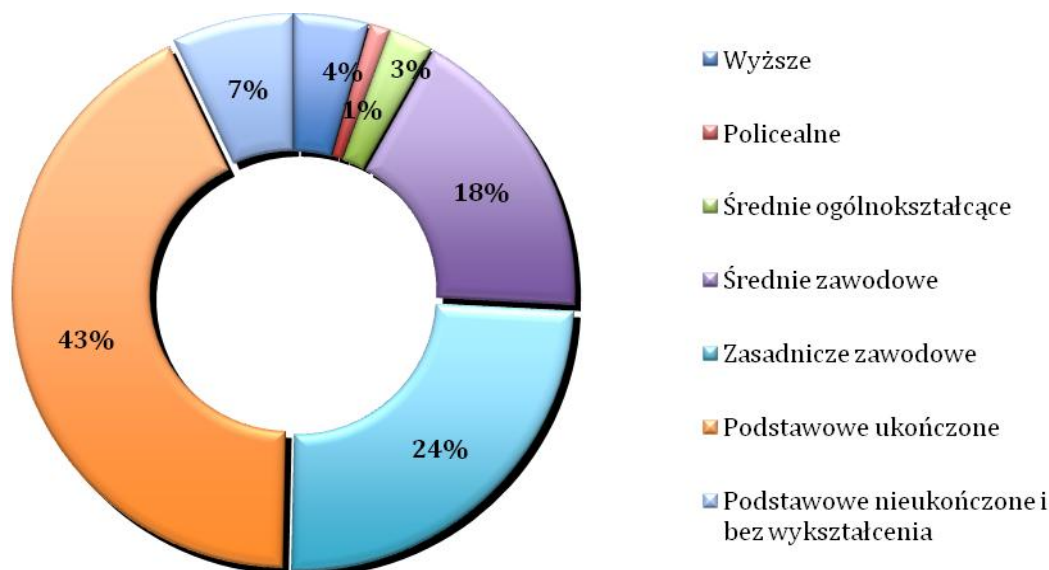
Spośród indywidualnych gospodarstw rolnych w 2002 roku ponad 11% (527 gospodarstw) nie prowadziło żadnej działalności gospodarczej. Ponad 80% gospodarstw prowadziło wyłącznie działalność rolniczą, czyli produkcja rolna wytworzona w gospodarstwie była dla ich właścicieli głównym źródłem dochodów. W przypadku 308 gospodarstw rolnych, właściciele prowadzili zarówno działalność rolniczą jak i uzupełniającą działalność pozarolniczą, a w 72 gospodarstwach (zlokalizowanych głównie w gminie Rzekuń i Goworowo) była prowadzona wyłącznie działalność pozarolnicza.

2.3.4 Poziom wykształcenia ludności

Poziom wykształcenia ludności uważany jest za jeden z podstawowych czynników warunkujących możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego, w tym bezpośrednio wpływający na jakość życia mieszkańców. Istnieje silna dodatnia korelacja pomiędzy poziomem wykształcenia, a poziomem bezrobocia, zdolnością do samozatrudnienia (a więc także poziomem przedsiębiorczości) oraz poziomem dochodów ludności.

W ramach Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku zbadano poziom wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej. Na terenie Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowska” w grupie tej znalazło się 22,7 tys. osób. Odsetek osób, które wskazały poszczególne poziomy wykształcenia prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 11: Poziom wykształcenia ludności obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – Narodowy Spis Powszechny 2002 Ludność

Oceniając poziom wykształcenia mieszkańców obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju należy zwrócić uwagę na niekorzystny, bardzo wysoki udział osób z wykształceniem podstawowym lub nieposiadających wykształcenia. Uważa się, iż jest to uwarunkowanie bardzo ograniczające rozwój. Warunkiem niezbędnym dla zmiany kwalifikacji, ukończenia kursów zawodowych czy też podjęcia jakiejkolwiek pracy poza rolnictwem, jest bardzo często posiadanie wykształcenia, co najmniej zasadniczego zawodowego. Szansę na uzyskanie stosunkowo dobrze płatnej pracy poza rolnictwem zapewnia minimum wykształcenie średnie (maturalne), które dodatkowo pozwala na dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

2.3.5 Dostęp do edukacji

Edukacja to ogół czynności i procesów mających na celu przekazywanie wiedzy, kształtowanie określonych cech i umiejętności. Edukację zaczynamy już od najwcześniejszych lat, w żłobkach lub w przedszkolach. Potem stopniowo przychodzi czas na szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne oraz wyższe. Dla najlepszych efektów kształcenia niezbędny jest nieograniczony dostęp do placówek edukacyjnych dla wszystkich, przynajmniej na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.

Na terenie Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” znajdują placówki edukacyjne różnego szczebla.

Tabela 21: Informacje o placówkach edukacyjnych na obszarze LGD

Gmina	Przedszkola (bez oddziałów przedszkolnych)	Szkoły podstawowe	Gimnazja
Czerwin	1	7	1
Goworowo	1	4	1
Rzekuń	1	8	2

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

Troszyn	1	3	1
RAZEM LGD	4	22	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

2.3.6 Aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”

Życie kulturalne mieszkańców skupia się wokół takich instytucji, jak ośrodki kultury czy biblioteki. Na terenie LGD „Zaścianek Mazowski” znajdują się dwa takie gminne ośrodki, w Goworowie oraz w Troszynie. Ponadto w każdej z gmin działają biblioteki publiczne, które mają również swoje filie. Na obszarze gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania znajduje się 13 bibliotek gminnych oraz ich filii – 3 w gminie Czerwin, 5 w gminie Goworowo, 3 w gminie Rzekuń oraz 2 w gminie Troszyn.

W ramach przyznanych środków instytucje kultury prowadzą grupy artystyczne i realizują imprezy środowiskowe o różnym zasięgu. Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2009, ośrodki kultury z gmin Goworowo i Troszyn zorganizowały łącznie 40 takich imprez. Aktywność mieszkańców przejawia się również w ich uczestnictwie w różnego rodzaju zespołach artystycznych oraz kołach lub klubach. W gminie Goworowo działają trzy takie zespoły oraz 6 kół i klubów, natomiast w gminie Troszyn funkcjonuje 5 zespołów artystycznych i 3 kluby.

Duża aktywność lokalnych środowisk wpływa na potrzebę tworzenia dodatkowej oferty kulturalnej oraz rozwijania istniejących już form. Zauważalna jest także potrzeba odnowienia bazy, jaką dysponują instytucje kultury.

Teren objęty działalnością LGD „Zaścianek Mazowski” charakteryzuje się umiarkowaną aktywnością społeczną. Działają tu lokalni liderzy, którzy jednak odczuwają dość duże obciążenie, nadmiar pracy i liczyliby na to, aby do ich działań przyłączali się nowi wolontariusze. Nadzieją władz, pracowników jednostek gminnych i lokalnych liderów jest również to, aby realizowanych było jak najwięcej inicjatyw obywatelskich i aby cała społeczność lokalna udzielała się w rozwiązywaniu lokalnych problemów, a także, by podejmowane inicjatywy cieszyły się jak największym zainteresowaniem mieszkańców.

W każdej gminie działają organizacje pozarządowe. Najbardziej popularne są Ochotnicze Straże Pożarne. Jest ich aż 10 jednostek w gminie Troszyn, 7 w gminie Goworowo oraz 6 w gminie Rzekuń i ... w gminie Czerwin. Strażacy – ochotnicy uczestniczą nie tylko w akcjach gaśniczych i utrzymują gotowość bojową, ale również zabezpieczają imprezy masowe. Straże biorą również udział w zawodach sportowo-pożarniczych. OSP Goworowo organizuje pokazy profilaktyczne i pokazy dla dzieci i młodzieży.

Ważnym przejawem aktywności społecznej są uczniowskie kluby sportowe, które biorą z sukcesem udział w rozgrywkach na szczeblu ponadgminnym. Przy Gimnazjum w Troszynie funkcjonuje Klub sportowy GEPARD. W sekcji piłki nożnej ćwiczy około 70 chłopców w trzech grupach wiekowych. Największy sukces odniosła drużyna seniorów, która uzyskała awans z B-klasy do ligi okręgowej. Sukcesem młodszych wychowanków było zajęcie I miejsca w okręgu ciechanowsko – ostrołęckim. W gminie Goworowo działa Klub sportowy Orz, który gra na poziomie A-klasy. W gminie Rzekuń aktywnie działa klub Sportowy „Rzekunianka” a także kluby przy szkołach podstawowych i gimnazjach w Ołdakach i Rzekuniu.

Istnieją również organizacje, w których angażują się mieszkańcy obszaru – są to przede wszystkim organizacje o zasięgu gminnym. Trzeci sektor reprezentują:

- Towarzystwo Przyjaciół Goworowszczyzny,

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015

- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Sąsiad, którego członkami są rolnicy z gmin Goworowo i Wąsewo
- Stowarzyszenie rodziców i dzieci niepełnosprawnych „Jesteśmy Betanią” zrzeszające dzieci niepełnosprawne i ich rodziców,
- Stowarzyszenie „W kręgu przyjaciół Troszyna”, którego głównym obszarem działania jest edukacja i kultura i które zrealizowało projekt „Troszyn łączy pokolenia”,
- Katolickie Stowarzyszenie Kolejarzy Polski (KSKP) w Rzekuniu,
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy parafii w Rzekuniu.

Rysunek 12: Zdjęcia z różnorodnych przedsięwzięć społecznych w gminie Goworowo

Źródło: GOKSiR Goworowo

Oprócz organizacji sformalizowanych, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, mieszkańcy gmin organizują się także w grupy nieformalne. Jedną z nich jest Klub Seniora „Pod Wierzbą” zrzeszający osoby starsze z gminy Troszyn. Prowadził o działania integracyjne realizując projekt dla dzieci i młodzieży w ramach programu „Pożyteczne ferie”. Seniorzy odtwarzają stare, zapomniane melodie, piosenki. Z wielkim zaangażowaniem pracują nad przygotowaniem programu artystycznego, który później przedstawiają na gminnym festynie, piknikach i biesiadnych imprezach. Spotykają się również z seniorami z innych klubów, organizują wycieczki i spotkania wigilijne.

Działa tu również grupa teatralna „Figle-Migle” prowadzona przez panią Elżbietę Pieńkowską. Dzieci ze szkoły podstawowej biorą udział w warsztatach parateatralnych, uczą się tańca. Przygotowują się w ten sposób do spektakli, które prezentują później na gminnych

impresach kulturalnych, różnych uroczystościach, przeglądach i festiwalach teatralnych. Swój debiut na scenie grupa miała w 2006 roku w Ostrołęce, podczas półfinału VI Mazowieckiego Festiwalu Teatrów Amatorskich. Otrzymała wtedy kwalifikacje do finału w Radomiu, gdzie została wyróżniona. W roku 2007 prezentując spektakl „Koziołek Matołek w matni” zajęła I miejsce w Ogólnopolskim konkursie „Podróże Koziołka Matołka”, który odbył się w Pacanowie podczas V Festiwalu Kultury Dziecięcej. W 2008 roku dzieci wywalczyły III miejsce w XXIX Ogólnopolskim Przeglądzie Teatrów Dziecięcych „DZIATWA” w Łodzi. W czerwcu 2008 roku w Suwałkach grupa „Figue-Migle” zajęła III miejsce już na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży „Igraszek 2008”.

2.3.7. Specyfika obszaru

Najważniejszymi aspektami wyróżniającymi obszar są:

- Historia związana ze szlachtą, poszlacheckie obiekty kultury materialnej i tożsamość lokalna,
- Zasoby środowiska, których mocną stroną są rzeki: Orz i Ruż, a także to, że są zachowane w dobrym stanie,
- Podobne problemy łączące trzy gminy, a w szczególności: niedostateczny rozwój bazy sportowej, przestrzeń publiczna wymagająca rewitalizacji poprzez zagospodarowanie centrów wsi oraz mała ilość przedsiębiorstw i niedostateczna aktywność społeczna.

To, co najbardziej wyróżnia obszar i decyduje o jego spójności jest tożsamość tego regionu związana ze szlachtą. Obszar ten ma silne korzenie szlacheckie i wyraźnie odróżnia się od sąsiednich Kurpiów. Przejawem materialnym przeszłości szlacheckiej są pałace w Brzezynie i Szczawinie. Mieszkańcy chcą czerpać z tego zasobu i jest to szansa na to, aby przyjąć kierunek rozwoju związany ze szlachecką spuścizną. W gminie Goworowo już odtworzono stroje szlacheckie z okresu Księstwa Warszawskiego.

Rysunek 13: Mieszkancki gminy Goworowo w strojach szlacheckich z początków XIX wieku na dziedzińcu pałacu w Szczawinie

Źródło: GOKSiR Goworowo

Planowany jest dalszy rozwój organizowanej w gminie Troszyn imprezy „Korowód szlachecki”. W świadomości lokalnej funkcjonują postaci takie jak hrabia Glinka, czy Nieród – Jakub Grodzicki, do którego na początku XVII wieku należał Czerwin. Pozostała po nim płaskorzeźba przedstawiająca tajemniczą postać śpiącego rycerza zakutego w zbroję z szablą, mieczem, tarczę i buzdycanem w dłoni. Nagrobek ten pochodził z poprzedniej świątyni. Z pokolenia na pokolenie jest przekazywana wieść, iż to nagrobek właściciela majątku Grodzisk. Miejscowa ludność nazwała po latach Nierodem, gdyż ów rycerz przyszedł na świat w sposób nienaturalny: wydobyty został on z łona już nieżyjącej matki. Był to podobno człowiek bardzo okrutny dla swoich poddanych, a znęcał się nad nimi przy każdej nadarzającej się okazji. Przestrzegano go, że kiedyś umrze i odpowie przed Bogiem za swoje czyny. Zwykł wtedy odpowiadać: „Skorom się nie rodził to i umierać nie będę”.

W opowiadaniach ludzi krążą o Nierodzie różne historie. Mówi się, że od najmłodszych lat lubił toczyć wojny z sąsiadami celem zdobycia ich własności. Podczas biesiady w karczmie założył się ze swoimi przyjaciółmi, że podniesie olbrzymiej wielkości głaz leżący za Czerwinem i dokąd go doniesie, tam stanie granica jego ziemskich posiadłości. Przerażeni mieszkańcy wsi Wojsze w obawie, że dostaną się w ręce okrutnego rycerza wysłali śmiałka, który niepostrzeżenie podkraść się do Nieroda i przeciął mu rzemień opasujący głaz. Kamienna bryła spadła na ziemię, a granica stanęła pod Wojszami. Jeszcze do niedawna mieszkańcy parafii pokazywali przybyszom Kamień Nieroda pod Wojszami.

Efektom niepoohamowanej chciwości Nieroba i swoimi licznymi okrucieństwami zyskał on wielu wrogów, którzy chcieli go pozbawić życia. Krąży opowieść, że Jakub Grodzicki został zamordowany podczas Mszy Świętej. Był w kościele zakuty w zbroję, a jedynie na krótko zdjął hełm. Chwilę tę wykorzystali jego wrogowie i strzała wypuszczona z chóru czerwińskiego kościoła zabiła Nieroda.

Istniejący zbiornik wodny oraz rzeki Orz i Ruż planujemy zagospodarować i wykorzystywać w celach rekreacyjnych i jako atrakcyjny produkt turystyczny. Historia szlachecka obszaru będzie podstawą do kreowania ciekawych produktów: imprez, jadła i napitków, oferty zespołu muzyki dawnej, strojów szlacheckich itp.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

Cechy obszaru Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”: zarówno te będące mocnymi stronami, jak zasoby historyczno-kulturowo-przyrodnicze, jak i te będące słabymi stronami mają swoje odzwierciedlenie w zaplanowanych przedsięwzięciach i założonych celach. Strategia zakłada zagospodarowywanie przestrzeni publicznej w sposób estetyczny i funkcjonalny jednocześnie, a także oparcie rozwoju obszaru na dziedzictwie zaścianka szlacheckiego

Wybór właściwej drogi rozwoju musi się opierać na rzetelnej analizie oddziaływania różnych czynników na rozwój w aktualnej sytuacji, jak i w okresie objętym opracowaną strategią rozwoju LGD „Zaścianek Mazowski”. Zgromadzenie wszelkich dostępnych i istotnych danych przy opracowaniu strategii rozwoju dla LGD „Zaścianek Mazowski” oraz ich analiza połączona z wnioskowaniem stanowi podstawę przy opracowaniu tego typu dokumentów.

Wiodącym narzędziem stosowanym do oceny czynników wzrostu jak i regresu przy uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych jest analiza SWOT. Przy zastosowaniu tej metody oceniono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

W analizie SWOT skupiono się na 4 obszarach tematycznych:

- Środowisko
- Sfera społeczna
- Gospodarka
- Turystyka i kultura

ANALIZA SWOT - ŚRODOWISKO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Urozmaicone, naturalne środowisko przyrodnicze (dobry dostęp do wód – rzeka Orz i Ruż, naturalnej zieleni i lasów). Brak przemysłu uciążliwego dla środowiska. Duża ilość zasobów wodnych występujących na obszarze działania LGD Zaścianek Mazowski. Atrakcyjne tereny łowieckie. Harmonijny i naturalny krajobraz charakterystyczny dla tego regionu.	Dziki wysypiska śmieci Brak kompleksowego systemu selektywnej zbiórki odpadów. Brak pełnej kanalizacji niektórych miejscowości. Zagrożenia ekologiczne - zanieczyszczenie części rzek. Średni poziom wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców terenu LGD. Słaba wydajność gleb.

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

Atrakcyjność osadnicza gmin należących do obszarów LGD Zaścianka Mazowska. Edukacja ekologiczna w szkołach – akcje zbierania śmieci.	Duży ruch tranzytowy generujący hałas i zanieczyszczenia. Słabe wykorzystanie krajobrazu i walorów przyrodniczych gmin w obszarze LGD Zaścianek Mazowska.

SZANSE	ZAGROŻENIA
Fundusze Unii Europejskiej w okresie 2007-2013 wspierające rozwój obszarów wiejskich. Możliwość wykorzystania posiadanych walorów agroturystycznych wpływających na rozwój turystyki i wypoczynku (w tym promowanie produktów lokalnych). Przeprofilowanie gospodarstw rolnych pod kątem produkcji ekologicznej.	Możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych (huragany, trąby powietrzne, duże wahania temperatury, duże opady, susze, pożary lasów, plagi szkodników). Potencjalne ryzyko degradacji walorów w skutek decyzji lokalizacyjnych inwestycji oraz niedorozwoju systemów infrastrukturalnych. Duża konkurencja o pozyskanie funduszy europejskich. Słabe działania promocyjne.

Słabe i mocne strony (Środowisko)	WNIOSEK: Występuje przewaga słabych stron nad mocnymi Słabe strony obszaru działania LGD „Zachcianek Mazowska” wynikają głównie z niedostatecznej wiedzy w zakresie zagospodarowywania odpadów oraz brakiem dobrze rozwiniętej infrastruktury w zakresie gospodarki wodno - ściekowej. Słabą stroną jest również niedostateczne wykorzystanie zasobów rolniczych w zakresie produkcji zdrowej żywności. Natomiast mocne strony wynikają głównie z dobrze zachowanego środowiska naturalnego, jak również braku przemysłu ciężkiego mogącego niekorzystnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze. Mocną stroną są również atrakcyjne tereny łowieckie. Obszar LGD „Zaścianek Mazowska” posiada także dobre warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego – produkcji zdrowej żywności i ekologicznej hodowli.

Szanse i zagrożenia (Środowisko)	WNIOSEK: Występuje przewaga zagrożeń nad szansami Głównymi zagrożeniami wynikającymi z występowania swoistego „konfliktu interesów” pomiędzy oczekiwaniem mieszkańców w zakresie rozwoju obszaru LGD „Zaścianek Mazowska”, a zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego. Niewątpliwą szansą jest możliwość większego wykorzystania zasobów przyrodniczych zarówno w sferze turystyki jak i promocji regionu. Szansą przede wszystkim jest również pojawienie się funduszy unijnych na wsparcie dla samorządów, przedsiębiorców jak również rolników.

ANALIZA SWOT – SFERA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Bogactwo dziedzictwa kulturowego, m.in. tradycje, obyczaje, legendy związane ze szlachtą. Duża motywacja części ludności do działania. Otwartość i chęć współpracy pomiędzy organizacjami samorządowymi, przedsiębiorcami jak również rolnikami. Rozwinięta działalność sportowa. Spółczesność stanowiąca jedność etniczno – kulturową. Bezpieczeństwo ludzi i mienia. Właściwie działająca oświata i opieka społeczna. Napływanie ludności z terenów miejskich. Atrakcyjne tereny osadnicze otaczających gmin.	Migracja w dużej mierze społeczeństwa w wieku produkcyjnym do większych miast i poza granice Polski w poszukiwaniu lepszego startu. Niski poziom edukacji wpływający na warunki płacowe. Niewystarczające środki na wspieranie inicjatyw. Wzrastające bezrobocie występujące wśród grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet. Zmiana prawa zagrażająca stabilności finansowej rodzin, prowadząca do rozwoju przestępczości. Niewystarczająca oferta dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych w zakresie zagospodarowania czasu wolnego. Niewystarczająca liczba i słabe wyposażenie placówek kulturalnych, w tym świetlic wiejskich. Słabo wykwalifikowana kadra w dziedzinie sportu i rekreacji. Niewystarczający dostęp do Internetu zwłaszcza na obszarach wiejskich. Przeniesienie funkcji kulturalnej z terenów wiejskich do miast. Brak środków na promocję regionalizmu,

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

	szczególnie wśród młodszych pokoleń.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Dobre kontakty międzyregionalne. Zmiany w prawodawstwie usprawniające pomoc społeczną kierowaną do potrzebujących. Zwiększenie dostępu do unijnego systemu edukacji dla młodzieży (nauczanie na odległość). Reaktywowanie działalności placówek kulturalnych. Rozbudowa oferty dydaktycznej na wszystkich szczeblach edukacyjnych, od szkoły podstawowej po szkolnictwo średnie. Fundusze Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013. Szkolenia dla mieszkańców terenów wiejskich i nacisk na podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Możliwości docierania z informacją o LGD „Zaścianek Mazowska” poprzez Internet. Napływanie ludności z terenu miasta.	Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy. Mała świadomość bezrobotnych o konieczności podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Brak porozumienia ludności wiejskiej z potencjalnymi inwestorami. Zwiększenie obowiązków dla gmin z zakresu pomocy społecznej bez przekazywania im wystarczających środków finansowych. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Wzrost patologii społecznej (przestępczość, alkoholizm, narkomania).

Słabe i mocne strony (Sfera społeczna)	WNIOSEK: Występuje przewaga słabych stron nad mocnymi Przewaga słabych stron dotyczy przede wszystkim sfery działalności organizacji samorządowych i partnerów życia społecznego (zbyt małe środki na wspieranie inicjatyw, słaba koordynacja wspólnych działań). Rozwojowi obszaru nie sprzyja również szereg czynników, tj.: bezrobocie, niski poziom wykształcenia, bierność części środowisk wiejskich (mała aktywność społeczności lokalnej, hermetyczne środowiska, roszczeniowe postawy mieszkańców), brak oferty dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zagospodarowaniu czasu wolnego. Ważnym elementem kształtującym rozwój w szczególności młodego pokolenia jest działalność placówek kulturalnych i sportowych. Wynikające z analizy obserwacje na obszarze działania LGD „Zaścianek Mazowski” ich liczba i dostosowanie jest niewystarczająca. Zauważalna jest konieczność promocji regionalizmu wśród młodego pokolenia, aby powstrzymane zostało dziedzictwo kulturowe terenu LGD. Słabe strony mogą wynikać ze zbytnej zależności od środków UE. Mocną stroną mieszkańców obszaru LGD „Zaścianek Mazowski” jest bogactwo dziedzictwa kulturowego, m.in. zachowane tradycje, obyczaje i legendy związane ze szlachtą. Bardzo ważnym elementem z punktu widzenia realizacji LSR jest otwartość i chęć współpracy pomiędzy organizacjami samorządowymi, przedsiębiorcami jak również rolnikami. W zakresie inwestycji mocną stroną będzie napływ ludności z terenów miejskich, przyciąganych atrakcyjnymi terenami osadniczymi gmin.

Szanse i zagrożenia (Sfera społeczna)	WNIOSEK: Występuje przewaga szans nad zagrożeniami Główną szansą w obszarze sfery społecznej jest ukierunkowanie społeczeństwa na dalszą edukację w tym zwłaszcza młodzieży. Po przystąpieniu Polski do UE stworzone zostają nowe możliwości nauki i pracy w UE. Podniesienie kwalifikacji przez placówki oświatowe zwiększy potencjał intelektualny i gospodarczy regionu, spowoduje jego rozwój oraz odzwierciedli pozytywny wizerunek obywatela i przedsiębiorcy. Z głównych zagrożeń dotyczących sfery społecznej na pierwszym planie zauważalny jest problem demograficzny (wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, migracja młodzieży), przejawiająca się niską aktywnością osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy, jak również działalności społecznej. Brak świadomości w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych co prowadzi do zubożenia społeczeństwa i ograniczenia środków finansowych na działalność kulturalną i sportową. Spowoduje to nasilenie patologii społecznych i zwiększenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

ANALIZA SWOT – GOSPODARKA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wielokadencyjni Wójtowie – ciągłość polityki samorządowej. Zwarty układ zabudowy w większości miejscowości. Duże zasoby siły roboczej. Infrastruktura – droga krajowa nr 61, połączenia telefoniczne, energia, wodociągi. Dużo wolnych terenów pod inwestycję. Potencjał gminy i obiektów. Dobre warunki do lokalizacji zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego. Znaczny udział prywatnych sektorów. Dobra dostępność komunikacyjna regionu, położenie przy drodze krajowej nr 61, oraz wojewódzkiej nr 627 Zdolność placówek oświatowych do kształcenia na potrzeby gospodarki.	Zmiana prawa zagrażająca stabilności finansowej gminy. Ograniczony kapitał własny na rozwój i poprawę infrastruktury. Słabo rozwinięta przedsiębiorczość, przekładająca się na małą ilość miejsc pracy. Niska estetyka wizualna małych miejscowości. Brak rodzimego kapitału ludzkiego. Niedostateczna liczba instrumentów wspierająca małą i średnią przedsiębiorczość. Niska jakość transportu publicznego. (ograniczona ilość połączeń PKS) i zły stan nawierzchni dróg. Słabe doświadczenia przy realizacji wspólnych działań międzygminnych. Zbyt mała ilość punktów usługowo – gastronomicznych. Niskiej klasy grunty rolne. Niezadawalający stan infrastruktury (połączenia dróg między gminami, słabo rozwinięta kanalizacja)

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015**

SZANSE	ZAGROŻENIA
Możliwość wykorzystania funduszy unijnych w okresie programowania 2007-2013 Zmiana mentalności mieszkańców poprzez szkolenia dla rolników z naciskiem na podnoszenie kwalifikacji. Aktywna działalność Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Bliskie położenie miasta Ostrołęka. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 627 Większe możliwości inwestycyjne – swoboda zakupu nieruchomości przez cudzoziemców. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej. Rozwój budownictwa jednorodzinnego w otoczeniu gmin.	Inflacja i kryzys gospodarczy na świecie. Niedostateczna jakość rozwiązań systemowych w obszarze gospodarki odpadami w Polsce. Zbyt szybkie zmiany przepisów prawnych i aktów wykonawczych. Niestabilna gospodarka krajowa. Bezrobocie (perspektywy zmian na rynku pracy nie są optymistyczne, konieczność restrukturyzacji rynku pracy w rolnictwie, duży przyrost mieszkańców w wieku poprodukcyjnym) Słabo rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Trudności z wykorzystaniem środków unijnych (brak środków współfinansujących projekty, oraz brak odpowiedniej kadry pozwalającej na przygotowanie odpowiednio jakościowe projekty) Likwidacja lub ograniczenie połączeń (PKS, PKP). Małe zainteresowanie regionem wśród zagranicznych inwestorów. Brak kontaktów międzynarodowych i współpracy z Miastem. Blisko położony przemysł w Ostrołęce.

Słabe i mocne strony (Gospodarka)	<u>WNIOSEK:</u> Występuje przewaga słabych stron nad mocnymi Słabe strony są przede wszystkim wynikiem braku dobrze rozwiniętej infrastruktury ogólnej i turystycznej, braku koordynacji działań promocyjnych regionu. Przewaga słabych stron wynika ze zbyt dużej zależności od dopłat do rolnictwa i innych dotacji. Dość często spotykany sezonowy charakter zatrudnienia. Zauważalna jest także konieczność poprawy nawierzchni dróg i połączeń między gminami. W sferze gospodarki słabą stroną jest przede wszystkim zbyt mała ilość podmiotów gospodarczych związanych z branżą turystyczną oraz brak rodzimego kapitału inwestycyjnego. Niewątpliwie mocną stroną obszaru LGD „Zaścianek Mazowsza” z punktu widzenia realizacji LSR będzie ciągłość polityki samorządowej sprawowanej przez wielokadencyjnych wójtów. Potencjał terenów niezagospodarowanych o konkurencyjnych cenach z dogodnym układem komunikacyjnym, będzie mocną stroną LGD pod względem gospodarczym.

Szanse i zagrożenia (Gospodarka)	<u>WNIOSEK:</u> Występuje przewaga zagrożeń nad szansami Przewaga zagrożeń jest dość wyraźna. Głównym problemem są niewystarczające środki samorządowe przeznaczone na realizację projektów w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego (brak wymaganego wkładu własnego na realizację projektów dofinansowanych z funduszy UE) oraz brak wykwalifikowanej kadry przygotowującej projekty na odpowiednim poziomie. Zagrożenie może również wynikać z efektywniejszej promocji innych regionów zarówno w kraju jak i za granicą. Skutkiem czego będą się nasilały migracje zarobkowe prowadzące do utraty tożsamości kulturowej i więzi z ziemią. Szanse w obszarze gospodarki dotyczą w głównej mierze dofinansowania w ramach zróżnicowania działalności gospodarczej na terenach wiejskich. Istotny jest fakt dostrzeżenia przez mieszkańców zmiany mentalności w zakresie zagospodarowania czasu wolnego, świadczenia usług agroturystycznych, a w głównej mierze kwalifikacji zawodowych na potrzeby rynku pracy.

ANALIZA SWOT – TURYSTYKA I KULTURA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Bogate i unikalne w skali świata zabytki sakralne i świeckie związane ze szlachecką przeszłością regionu. Starannie dobierana oferta instytucji kultury. Grupa aktywnie działających liderów i animatorów kultury. Dobre warunki do uprawiania turystyki aktywnej. Wysoki potencjał dla rozwoju agroturystyki i produkcji zdrowej żywności. Duża liczba artystów i rękodzielników ludowych, charakterystycznych dla regionu (hafciarstwo, rzeźbiarstwo, itp.)	Brak koordynacji w sferze kultury: programy imprez bez wspólnej koncepcji i realizacji. Niewystarczająco rozwinięta ogólnodostępna infrastruktura (mała ilość obiektów sportowo-rekreacyjnych) Brak sprawnego zintegrowanego systemu informacji, promocji i dystrybucji istniejącego już produktu agroturystycznego i lokalnego (promocja regionu związana z tradycją i tożsamością szlachecką) Brak oferty agroturystycznej i turystycznej w formie pakietów sprzedawanych zarówno na miejscu, jak i poza granicami obszaru, brak markowych produktów agroturystycznych. Niska estetyka wizualna małych miejscowości. Zły stan bazy sportowo – rekreacyjnej. Niewystarczająca promocja regionu i brak strategii marketingowej. Brak znajomości języków obcych wśród osób związanych z agroturystyką i turystyką –

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

	ograniczenie możliwości przyjmowania gości zagranicznych. Mała ilość podmiotów gospodarczych, w szczególności w branży agroturystycznej.

SZANSE	ZAGROŻENIA
Atrakcyjność turystyczna regionu. Moda na turystykę kwalifikowaną i agroturystykę. Tendencje w turystyce - rosnąca aktywność turystyczna, zainteresowanie turystyka większą (agroturystyka), wzmożony popyt na wyjazdy weekendowe, rozwój turystyki rodzinnej. Możliwość wykorzystania funduszy unijnych w okresie programowania 2007-2013. Wzrost znaczenia regionalizmu i odrębności kulturalnej (kultywowanie tradycji) oraz moda na produkty lokalne. Rosnący popyt na kompleksowe pakiety usług turystyki i agroturystyki. Gościnność mieszkańców, przejawiająca się m.in. w dopasowaniu do potrzeb turystów oraz szacunku dla nich (spełnianie oczekiwań turystów, co do warunków pobytu). Zmiana mentalności mieszkańców w zakresie świadczenia usług turystycznych poprzez kontakt z zagranicznymi gospodarstwami agroturystycznymi, pensjonatami, domami wczasowymi (np. na zasadzie stażu, pracy czasowej, wolontariatu, itp.)	Degradacja środowiska naturalnego. Efektywniejsza promocja innych regionów. Brak szerokiej wiedzy o dostępnych funduszach zewnętrznych na realizację projektów z zakresu turystyki wiejskiej. Małe zainteresowanie regionem wśród inwestorów zagranicznych

Słabe i mocne strony (Turystyka i kultura)	WNIOSEK: Występuje przewaga słabych stron nad mocnymi Słabe strony obszaru działania LGD „Zaścianek Mazowska” są przede wszystkim spowodowane wynikiem braku dobrze rozwiniętej infrastruktury ogólnej i turystycznej, braku odpowiedniego promowania gmin. Obszar LGD ma perspektywę rozwoju sektora turystycznego, pod warunkiem otrzymania środków na odpowiednie zagospodarowanie pod względem jakości przestrzeni. Brak sprawnego systemu informacji i dystrybucji istniejących produktów turystycznych i lokalnych. Stwarza to duże ograniczenia w zakresie obsługi turystów zagranicznych (brak znajomości języków obcych)

Mocne strony wynikają głównie z bogatych i unikalnych zabytków sakralnych i świeckich związanych ze szlachecką przeszłością regionu wpisanych do rejestru zabytków (m.in. kościoły, fragmenty cmentarzy, zespoły pałacowo – parkowe oraz dworki). Obszar LGD „Zaścianek Mazowski” dysponuje wysokim potencjałem dla rozwoju agroturystyki i promocji lokalnych wyrobów.

Szanse i zagrożenia (Turystyka i kultura

WNIOSEK: Występuje przewaga szans nad zagrożeniami

Przewaga szans jest zauważalna i wskazuje na aktywizację obszaru pod względem turystycznym.

Region posiada możliwości rozwoju turystyki w oparciu o walory naturalne (turystyka krajoznawczo-przyrodnicza), w zakresie agroturystyki i turystyki specjalistycznej (wycieczki rowerowe, piesze, wędkarstwo, ornitologia), jak również związanej z kulturą. Szansą może być również wzrost znaczenia regionalizmu i odrębności kulturalnej (kultywowanie tradycji, regionalne kulinaria i moda na wyroby lokalne). Zmiana mentalności w świadczeniu usług na wysokim poziomie poprzez kontakt z zagranicznymi gospodarstwami agroturystycznymi, np. na zasadzie stażu, pracy czasowej, spowoduje bogacenie się społeczeństwa i umiejętne gospodarowanie czasem.

Głównym zagrożeniem jest przede wszystkim brak wystarczających środków na realizację projektów pod kątem turystyki wiejskiej (brak wymaganego wkładu własnego na projekty realizowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich), a w głównej mierze brak wyspecjalizowanej kadry przygotowującej wnioski o dofinansowanie ww. programów na odpowiednim poziomie. Rosnące zagrożenie dla środowiska regionu poprzez zaburzenie istniejącej równowagi spowoduje zmniejszenie zainteresowania regionem wśród inwestorów zagranicznych

PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Praktyczne wykorzystanie analizy SWOT (rozpoznanie mocnych i słabych stron jak również określenie pojawiających się szans i zagrożeń) polega na wzmocnieniu mocnych stron regionu, wykorzystaniu szans, a także ich poszukiwaniu lub pobudzaniu, przy jednoczesnym eliminowaniu słabych stron i omijaniu lub osłabianiu zagrożeń. Wnioski z analizy SWOT wykorzystane zostały przy określaniu celów i przedsięwzięć zawartych w LSR, a także przy ustalaniu lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Ważnym aspektem wyróżniającym region jest obecność tradycji szlacheckich i kształtujące się poczucie tożsamości spadkobierców szlacheckich. Region ten wyraźnie oddziela się od sąsiadujących z nimi Kurpiów z bardziej ludowymi korzeniami. Jednocześnie istnieje trend do rozwijania ciekawych i oryginalnych produktów lokalnych – tradycja szlachecka może być

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015

niewyczerpanym źródłem pomysłów na takie produkty turystyczne i kulinarne, które mogłyby przyciągnąć turystów. Oczekiwane jest również wzbogacenie oferty kulturalnej dla samych mieszkańców, a także wykorzystanie nowoczesnych technologii do promowania regionu. Grupa chce postawić także na wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, np. rzek Orz i Ruż, a także obiektów architektury związanych ze szlachtą oraz zabytków sakralnych.

Charakterystyczna dla regionu jest wysoka aktywność różnych grup w dziedzinie sportu. Niestety grupy te nie mają wystarczającego dostępu do odpowiedniej jakości bazy sportowej. Brakuje boisk z nawierzchnią przeciwurazową, a także stadionów.

Grupie zależy także na zwiększaniu liczby wspólnych działań (np. poprzez wspólne inicjatywy kulturalne), a także rozwijanie partnerstwa, co pozwoli na przekonywanie coraz większej liczby podmiotów lokalnych o zaletach współpracy w regionie.

Ważne z punktu widzenia rozwoju regionu jest przeciwdziałanie migracji młodych osób, co można osiągnąć szczególnie poprzez zwiększenie liczby miejsc pracy oraz wzbogacanie oferty spędzania wolnego czasu i tworzenie warunków do rozwijania przedsiębiorczości. Rolnictwo, które jest w dość dobrej sytuacji, może być wzbogacane poprzez rozwijanie działalności pozarolniczej, w szczególności w dziedzinach związanych z kreowaniem nowych usług i produktów lokalnych.

Wnioski z analizy SWOT umożliwiły na wyodrębnienie lokalnych kryteriów wyboru, pozwalających na preferowanie określonego typu Wnioskodawców. Z racji dużego rozdrobnienia gospodarstw rolnych wspierani będą wnioskodawcy, którzy posiadają lub pracują w gospodarstwach rolnych o jak najniższej powierzchni. Pozwoli im to na zwiększenie dochodów ze źródeł pozarolniczych, zgodnych z przedsięwzięciami wynikającymi z LSR. Istniejące bezrobocie uzasadnia wspieranie osób, które chcą rozpocząć działalność gospodarczą oraz mikroprzedsiębiorców, którzy do tej pory zatrudniają niewielu pracowników, ale planują rozbudować swoje firmy i tworzyć nowe miejsca pracy, głównie w sektorze turystycznym.

4. Cele ogólne i szczegółowe LSR oraz przedsięwzięcia służące osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.

Wizja rozwoju

SZLACHECKA WIEŚ ZAŚCIANKOWA PRZYJAZNA DLA MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW

Z wizji rozwoju wynikają cele ogólne LSR, które są zbieżne z celami osi 4 Leader w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Z celów ogólnych o charakterze dalekosiężnym, wynikają cele szczegółowe, określone jako bliższe w czasie. W odniesieniu do celów szczegółowych określono przedsięwzięcia, w ramach których realizowane będą konkretne operacje.

Cel ogólny 1

Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu.

Cele szczegółowe

- 1.1 Rozwój społeczności przedsiębiorczości lokalnej.
- 1.2 Zwiększanie poziomu efektywności mieszkańców i instytucji, oraz jej promowanie
- 1.3 Kreowanie i wzmacnianie ciekawych form aktywności i gospodarowania
- 1.4 Wzrost ilości usług świadczonych na rzecz lokalnej społeczności

Cel ogólny 2

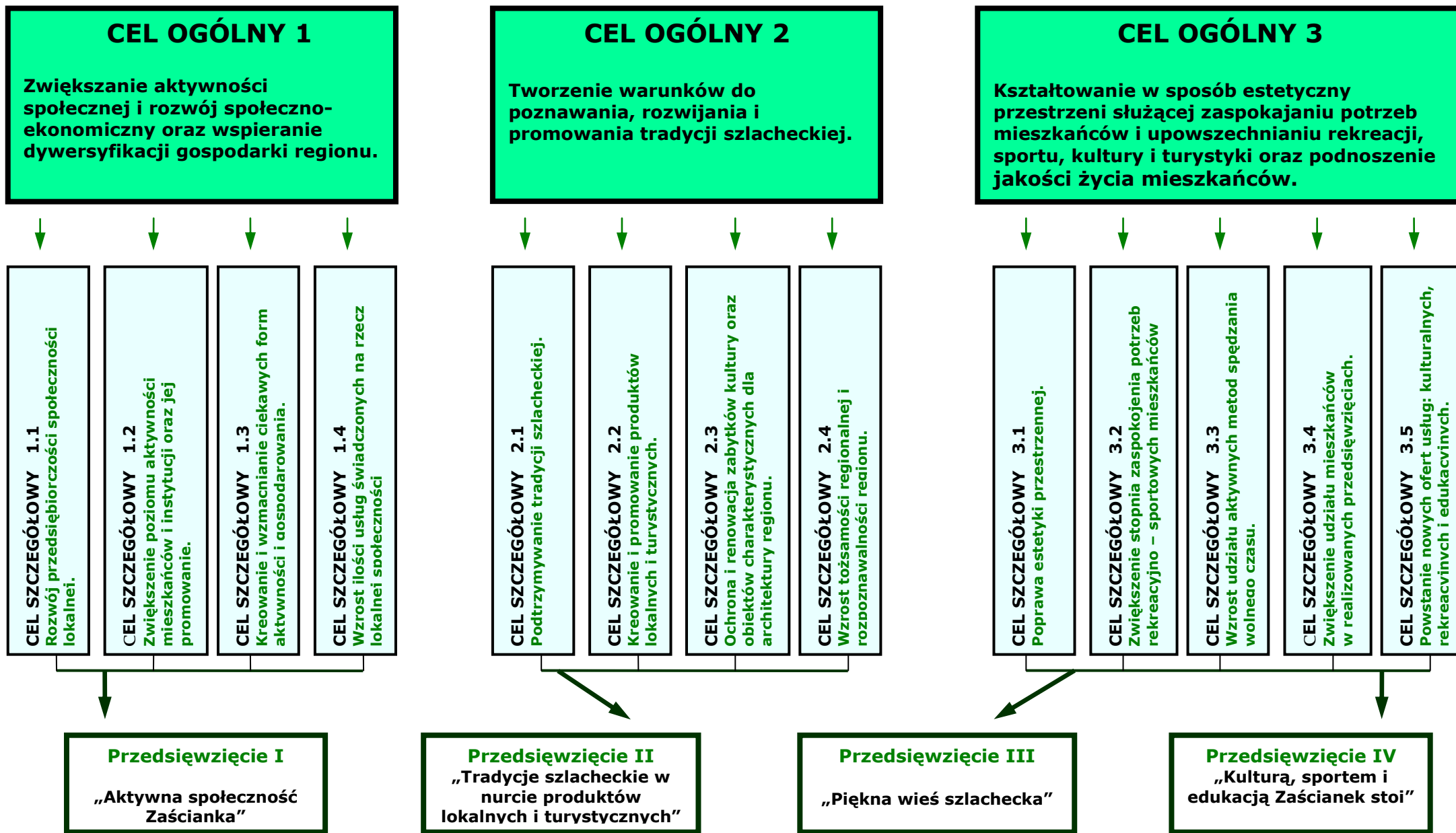
Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej.

Cele szczegółowe

- 2.1. Podtrzymywanie tradycji szlacheckiej.
- 2.2. Kreowanie i promowanie produktów lokalnych i turystycznych.
- 2.3. Ochrona i renowacja zabytków kultury oraz obiektów charakterystycznych dla architektury regionu.
- 2.4. Wzrost tożsamości regionalnej i rozpoznawalności regionu.

Cel ogólny 3
**Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny
oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu.**

- 3.1. Poprawa estetyki przestrzennej.
- 3.2. Zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb rekreacyjno – sportowych mieszkańców.
- 3.3. Wzrost udziału aktywnych metod spędzania wolnego czasu.
- 3.4. Zwiększenie udziału mieszkańców w realizowanych przedsięwzięciach.
- 3.5. Powstanie nowych ofert usług: kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych.

Rysunek 14: Cele ogólne, szczegółowe, i przedsięwzięcia obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”

Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach LSR

**PRZEDSIĘWZIĘCIE I
„Aktywna społeczność Zaścianka”**

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji:

- CELU OGÓLNEGO 1

„Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu”.

- CELÓW SZCZEGÓLOWYCH:

1.1 Rozwój przedsiębiorczości społeczności lokalnej.

1.2 Zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców i instytucji oraz jej promowanie.

1.3 Kreowanie i wzmacnianie ciekawych form aktywności i gospodarowania.

1.4 Wzrost ilości usług świadczonych na rzecz lokalnej społeczności.

UZASADNIENIE:

Aktywna społeczność Zaścianka, obejmie działania z zakresu tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorczości, zdywersyfikowania źródeł dochodów oraz inicjatyw promujących aktywność społeczno-gospodarczą.

GRUPY DOCELOWE – BENEFICJENCI

- rolnicy,
- mikroprzedsiębiorcy,
- osoby fizyczne, zainteresowani prowadzeniem działalności w zakresie świadczenia usług, szczególnie w sektorze turystycznym,

PREFEROWANE RODZAJE OPERACJI

„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

- usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacja i wypoczynkiem, np. wypożyczalnie sprzętu turystycznego, łowiska specjalne.
- produkcja i sprzedaż wyrobów rzemieślniczych i rękodzielniczych, związane z dziedzictwem kulturowym oraz pamiątkarstwem,
- wytwarzanie i sprzedaż produktów lokalnych

„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

- usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacja i wypoczynkiem, np. wypożyczalnie sprzętu turystycznego,
- produkcja i sprzedaż wyrobów rzemieślniczych i rękodzielniczych, związane z dziedzictwem kulturowym oraz pamiątkarstwem,
- wytwarzanie i sprzedaż produktów lokalnych

„Funkcjonowanie lokalnej grupy działania nabywanie umiejętności i aktywizacja”

- przedsięwzięcia edukacyjne i aktywizujące z zakresu przedsiębiorczości.

Tabela 22: Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ ZAŚCIANKA

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik	Wartość	Narzędzie pomiaru LGD	Proponowane narzędzie pomiaru beneficjenta
Produktu	Utworzenie lub rozwój mikroprzedsiębiorstw	Min. 3	Ankieta monitorująca	Prawidłowe rozliczenie projektu
	Rozwinięcie działalności pozarolniczej przez rolnika lub domownika	Min. 4	Ankieta monitorująca	Prawidłowe rozliczenie projektu
	Organizacja inicjatyw promujących aktywność społeczną i/lub gospodarczą	Min. 7	Listy obecności, programy, dokumentacja fotograficzna	-
Rezultatu	Nowe miejsca pracy	Min. 7	Ankieta monitorująca	Oświadczenie o liczbie zatrudnionych pracowników, dane ZUS
	Wykreowanie nowej usługi lub produktu	Min. 2	Ankieta monitorująca	-
	Przeprowadzenie spotkań szkoleniowych	3	Listy obecności	-
	Udział osób w inicjatywach z zakresu aktywności społeczno-gospodarczej	60	Listy obecności	-
Oddziaływania	Wzrost wiedzy w zakresie przedsiębiorczości i aktywności społecznej.	60 osób	Szkolenia (pre test i post test)	-
	Wzrost dochodów podmiotów realizujących operacje z zakresu tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz różnicowania w kierunku działalności nierolniczej o co najmniej 15% .	7	Ankieta monitorująca	Dokumenty księgowe, oświadczenie o wzroście dochodów w roku zakończenia dofinansowanej operacji w stosunku do roku poprzedzającego realizację operacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE II **„Tradycje szlacheckie w nurcie produktów lokalnych** **i turystycznych”**

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji:

- CELU OGÓLNEGO 2

„Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej”.

- CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH:

2.1 Podtrzymywanie tradycji szlacheckiej.

2.2 Kreowanie i promowanie produktów lokalnych i turystycznych.

2.3 Ochrona i renowacja zabytków kultury oraz obiektów charakterystycznych dla architektury regionu.

2.4 Wzrost tożsamości regionalnej i rozpoznawalności regionu.

UZASADNIENIE:

Tradycje szlacheckie w nurcie produktów lokalnych i turystycznych, przyczynią się do kreowania i promowania bardzo szeroko rozumianych lokalnych produktów, które mogą pomóc w przyciągnięciu turystów i zwiększeniu rozpoznawalności regionu wśród mieszkańców Polski. Tworzona oferta będzie związana ze spuścizną tradycji szlacheckich, których klimat zachował się w tym regionie.

Aby wykorzystać walory do rozwoju sfery turystycznej, niezbędne jest zagospodarowanie turystyczne obiektów i miejsc związanych z dziedzictwem kulturowym, ważnych lub charakterystycznych dla danej miejscowości (kościół, cmentarze, zespoły pałacowo-parkowe i dworki).

Bogactwo dziedzictwa kulturowego opiera się na zasobach zarówno kultury materialnej, jak i duchowej. W ramach kultury duchowej warto poznać: zespoły folklorystyczne, pieśni, gwara, obrzędy, legendy. Dużo szerszy zakres ma kultura materialna, która obejmuje na naszym terenie tradycje związane z gospodarką, tradycje rolnicze, rzemiosło ludowe, zabytki budownictwa świeckiego i sakralnego, kuchnia zaściankowa, rękodzieło i sztukę ludową (haft, rzeźba, stroje).

Zauważalna jest konieczność promocji regionalizmu nie tylko wśród turystów, ale także wśród mieszkańców naszego terenu. Dlatego też uzasadnione jest organizowanie imprez promocyjnych, wydawanie publikacji, organizacja szkoleń oraz innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym z zakresu dziedzictwa kulturowego.

GRUPY DOCELOWE – BENEFICJENCI

- rolnicy, mikroprzedsiębiorcy, osoby fizyczne, zainteresowani prowadzeniem działalności w zakresie świadczenia usług w sektorze turystycznym,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- parafie i związki wyznaniowe
- instytucje kultury, szkoły
- organizacje pozarządowe

PREFEROWANE RODZAJE OPERACJI

„Małe projekty”

- organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych związanych z promocją kultury szlacheckiej i turystyki,
- utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych,
- przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji promujących region,
- budowa, odbudowa lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej,
- budowa, odbudowa, oznakowanie tras rowerowych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych,
- zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego,
- inicjowanie powstawania, przetwarzania, wprowadzania na rynek oraz podnoszenie jakości produktów i usług opartych na lokalnych zasobach, tradycyjnych sektorach gospodarki lub lokalnym dziedzictwie.

„Funkcjonowanie lokalnej grupy działania nabywanie umiejętności i aktywizacja”

- organizacja szkoleń oraz innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym z zakresu kultury regionu,
- przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji promujących region.

Tabela 23: Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia TRADYCJE SZLACHECKIE W NURCIE PRODUKTÓW LOKALNYCH I TURYSTYCZNYCH

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik	Wartość	Narzędzie pomiaru LGD	Proponowane narzędzie pomiaru beneficjenta
Produktu	Zorganizowanie imprez promujących tradycje szlacheckie	4	Ankieta monitorująca	Sprawozdanie, raport, dokumentacja fotograficzna
	Opracowanie i wydanie publikacji promującej region	2	Ankieta monitorująca	Publikacja
	Opracowanie strony internetowej upowszechniającej informacje o regionie	1	Ankieta monitorująca	Funkcjonująca strona internetowa
	Przeprowadzenie innych operacji związanych z kreowaniem, wzmacnianiem i promowaniem lokalnych produktów	4	Ankieta monitorująca	Sprawozdanie, raport, lista obecności, dokumentacja fotograficzna
	Powołanie zespołu regionalnego	1	Ankieta monitorująca	Sprawozdanie ze spotkania założycielskiego
	Przeprowadzenie remanentu zasobów zabytkowych i charakterystycznych dla regionu	1	Ankieta monitorująca	Raport, dokumentacja remanentowa
Rezultatu	Wzięcie udziału w wydarzeniach związanych z tradycjami szlacheckimi	1400 osób	Ankieta monitorująca	Lista obecności, dokumentacja fotograficzna
	Zapoznanie się ze stroną internetową na temat regionu.	1600 osób	Ankieta monitorująca	Liczba wejść na stronę WWW
	Wypromowanie produktów lokalnych / turystycznych	3	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Udział w zespole regionalnym.	15 osób	Ankieta monitorująca	Listy obecności, deklaracje członkowskie
	Katalog - spis zasobów zabytkowych charakterystycznych dla regionu	200 egz.	Ankieta monitorująca	Lista odbioru
Oddziaływania	Wzrost rozpoznawalności regionu.	1500 osób	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad	-

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

	Roczne zwiększenie liczby osób odwiedzających region w celach rekreacyjno-turystycznych.	270 osób	Dane z gospodarstw agroturystycznych i innych obiektów świadczących usługi noclegowe	-
	Wzrost wiedzy o tradycji szlacheckiej regionu	10%	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad,

PRZEDSIĘWZIĘCIE III „Piękna wieś szlachecka”

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji:

- CELU OGÓLNEGO 3

”Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.”

- CELÓW SZCZEGÓLOWYCH:

3.1 Poprawa estetyki przestrzennej.

3.2 Zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb rekreacyjno – sportowych mieszkańców.

3.3 Wzrost udziału aktywnych metod spędzania wolnego czasu.

3.4 Zwiększenie udziału mieszkańców w realizowanych przedsięwzięciach.

3.5 Powstanie nowych ofert usług: kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych.

UZASADNIENIE:

Przedsięwzięcie to obejmuje zagospodarowanie centrów miejscowości, wraz z tworzeniem przestrzeni do rozwoju małych przedsiębiorstw. Wspierane będą działania wpływające na poprawę estetyki miejscowości, jak np. urządzanie i porządkowanie terenów zielonych, parków i innych miejsc wypoczynku.

GRUPY DOCELOWE – BENEFICJENCI

- jednostki samorządu terytorialnego,
- parafie i związki wyznaniowe
- instytucje kultury, szkoły
- organizacje pozarządowe

PREFEROWANE RODZAJE OPERACJI

„Odnowa i rozwój wsi”

- budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów małej architektury spełniających funkcje turystyczne,
- budowa, przebudowa, remont ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji przeznaczony do użytku publicznego,
- budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcje rekreacyjne i sportowe z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków,
- urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku,
- zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji,
- budowa, przebudowa, remont infrastruktury turystycznej
- budowa przebudowa remont lub wyposażenie obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn,
- zakup materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich – koniecznego do realizacji operacji

Tabela 24: Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia PIĘKNA WIEŚ SZLACHECKA

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik	Wartość	Narzędzie pomiaru LGD	Proponowane narzędzie pomiaru beneficjenta
Produktu	Realizacja operacji z zakresu zagospodarowania centrów wsi	Min. 7	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad, dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
	Budowa edukacyjnej ścieżki rowerowej	1	Ankieta monitorująca	sondaż diagnostyczny, wywiad, dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
	Budowa mini placów zabaw dla dzieci	5	Ankieta monitorująca	sondaż diagnostyczny, wywiad, dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
	Program stworzenia mini aqua parków jako oferty rekreacyjno edukacyjnej dla dzieci	1	Ankieta monitorująca	Dokumentacja LGD
Rezultatu	Poprawa estetyki miejscowości	Min. 7	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad, dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
	Wzrost liczby mieszkańców zadowolonych z mieszkania we wsi, w której zostały wykonane operacje.	35%	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Ścieżka rowerowa długości co najmniej 5 km	1	Ankieta monitorująca	dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

	Ścieżka rowerowa długości co najmniej 5 km	5	Ankieta monitorująca	dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
	Powstanie mini aqua parków	2	Ankieta monitorująca	dokumentacja fotograficzna („przed” i „po”)
Oddziaływania	Wzrost satysfakcji mieszkańców z zamieszkiwania w regionie – deklaracje osób z miejscowości, w których było realizowane przedsięwzięcie.	Min. 35% osób	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Wyzwolenie mody na rekreacyjną jazdę rowerowe	50 osób	Ankieta monitorująca	Badanie ankietowe, lista osób miłośników rowerów
	Zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych	50 dzieci	Ankieta monitorująca	Badanie ankietowe sprawozdania sołtysów
	Zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb rekreacyjno – edukacyjnych przez dzieci	100	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad

PRZEDSIĘWZIĘCIE IV „Kulturą, sportem i edukacją Zaścianek stoi”

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji:

- CELU OGÓLNEGO 3

”Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców”.

- CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH:

3.1 Poprawa estetyki przestrzennej.

3.2 Zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb rekreacyjno – sportowych mieszkańców.

3.3 Wzrost udziału aktywnych metod spędzania wolnego czasu.

3.4 Zwiększenie udziału mieszkańców w realizowanych przedsięwzięciach.

3.5 Powstanie nowych ofert usług: kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych.

UZASADNIENIE:

Przedsięwzięcie „Kulturą, sportem i edukacją Zaścianek stoi” obejmie operacje związane z budową i odnową obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz adaptacją i remontami bazy kulturalnej, w tym świetlic wiejskich. Obejmie także różnorodne formy wzbogacania życia kulturalnego, inicjatyw z zakresu kultury fizycznej i edukacyjnych służących wzmocnieniu kapitału ludzkiego na obszarze działania LGD.

GRUPY DOCELOWE – BENEFICJENCI

- rolnicy, mikroprzedsiębiorcy, osoby fizyczne, zainteresowani prowadzeniem działalności w zakresie świadczenia usług w sektorze turystycznym,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- parafie i związki wyznaniowe
- instytucje kultury, szkoły
- organizacje pozarządowe

PREFEROWANE RODZAJE OPERACJI

„Małe projekty”

- organizacja szkoleń oraz innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym z zakresu turystyki,
- organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych związanych z promocją walorów turystycznych,
- rozwój systemu informacji turystycznej,
- utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych,
- przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji promujących region,
- budowa, odbudowa lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej,
- budowa, odbudowa, oznakowanie tras rowerowych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych,
- zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego,
- inicjowanie powstawania, przetwarzania, wprowadzania na rynek oraz podnoszenie jakości produktów i usług opartych na lokalnych zasobach, tradycyjnych sektorach gospodarki lub lokalnym dziedzictwie.
- Zakup materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich – koniecznego do realizacji operacji

Tabela 25: Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia KULTURA, SPORTEM I EDUKACJĄ ZAŚCIANEK STOI

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik	Wartość	Narzędzie pomiaru LGD	Proponowane narzędzia pomiaru beneficjenta
Produktu	Realizacja operacji z zakresu budowy lub odnowy obiektów sportowych	1	Ankieta monitorująca	Prawidłowe rozliczenie projektu
	Przeprowadzenie operacji mającej na celu adaptację lub remont pomieszczeń świetlicy wiejskiej.	2	Ankieta monitorująca	Protokół odbioru
	Realizacja inicjatyw kulturalnych dla mieszkańców	5	Ankieta monitorująca	Dane z gminnych i powiatowych instytucji kultury, listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	Zorganizowanie inicjatyw sportowych	Min. 5	Ankieta monitorująca	Dane z gminnych i powiatowych instytucji kultury, listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	Przeprowadzenie nowych wydarzeń edukacyjnych	Min. 4	Ankieta monitorująca	Dane z gminnych i powiatowych instytucji kultury, listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	Opracowanie folderów	2	Ankieta monitorująca	ilość projektów folderu
	Inicjacja powstania usługi edukacyjnej opartej na lokalnym dziedzictwie	3	Ankieta monitorująca	Programy szkoleń
Rezultatu	Poprawa dostępu do nowoczesnej bazy sportowej dla mieszkańców.	1 gmina	Ankieta monitorująca	Liczba obiektów sportowych
	Wzrost liczby osób korzystających z zasobów świetlic wiejskich	250 osób	Ankieta monitorująca	Dane ze świetlic (listy korzystających)

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

	Wzrost liczby mieszkańców uprawiających sport lub uczestniczących w rekreacji poprzez obserwowanie rozgrywek	600 osób	Ankieta monitorująca	Listy osób zapisujących się do klubów sportowych
	Wydanie publikacji	2	Ankieta monitorująca	Protokół przekazania
	Realizacja szkoleń	3	Ankieta monitorująca	Realizator- listy szkoleń
Oddziaływania	Wzrost satysfakcji mieszkańców z zamieszkiwania w regionie – deklaracje osób z miejscowości, w których było realizowane przedsięwzięcie.	Min. 35% osób	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Poprawa jakości spędzania wolnego czasu.	500 osób	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Wzrost świadomości i wiedzy o miejscach rekreacji na obszarze LGD	5%	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad
	Wzrost wiedzy i umiejętności	15%	Ankieta monitorująca	Badania ankietowe, sondaż diagnostyczny, wywiad

5. Określenie misji LGD

**Stowarzyszenie
Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” jest
trójsektorowym
partnerstwem,
które dzięki aktywności
i
przedsiębiorczości społeczności
wdraża lokalne inicjatywy.
Mają one na celu
zrównoważony
rozwój naszego obszaru
z zachowaniem dziedzictwa
kulturowego i przyrodniczego
oraz
podtrzymywanie tożsamości lokalnej,
tradycji i obyczajów szlacheckich
a także zachowanie
obiektów kultury materialnej.**

6. Spójność specyfiki obszaru z celami Lokalnej Strategii Rozwoju

Związek (spójność) pomiędzy specyfiką obszaru i celami Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowski” wykazano w poniższej tabeli.

Tabela 26: Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Specyfika obszaru	Cele ogólne LSR
Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców Niedostateczna aktywność społeczna	<i>Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu</i>
Wspólna przeszłość i tradycje szlacheckie „Zaścianka” Dziedzictwo kulturowe i historyczne	<i>Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej</i>
Aktywność sportowa i kulturalna mieszkańców Atrakcyjność turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczo - krajobrazowych	<i>Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców</i>

Diagnoza obszaru objętego LSR jednoznacznie pokazuje, iż tereny te cechuje wysoki stopień spójności pod względem przestrzennym, przyrodniczym, gospodarczym i kulturowym. Po dokonaniu analizy można wskazać następujące cechy wspólne obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju:

- **Spójność przestrzenna** – obszar realizacji LSR, znajdujący się w jednym obrysie, obejmuje teren czterech sąsiadujących ze sobą gmin, położonych na terenie Powiatu Ostrołęckiego.
- **Spójność geograficzna** – cały obszar przedmiotowych terenów położony jest w lewym dorzeczu rzeki Narwi i w dorzeczu środkowego biegu rzeki Orz. Geograficznie tereny te należą do Międzyrzecza Łomżyńskiego wchodzącego w skład Niziny Północnomazowieckiej. Obszar reprezentuje rzeźbę polodowcową, pochodzącą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego a w krajobrazie dominują powierzchnie płaskie i lekko faliste równiny.
- **Spójność przyrodnicza** – o spójności przyrodniczej decyduje głównie lesistość obszaru oraz zawartość kompleksów leśnych. Dominują tu charakterystyczne bory sosnowe z domieszkami brzoź i olch (punktowo w dolinach rzek). Występują te same gatunki zwierząt. Poza podobieństwami świata roślinnego i zwierzęcego, tereny te łączą zbliżone warunki klimatyczne.
- **Spójność kulturowa** – na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” żywa jest tradycja szlachecka. Jednolitość kulturowa tego obszaru przejawia się między innymi w kultywowaniu

podobnych tradycji i zwyczajów. Równie ważnym elementem spójności kulturowej są wspólne doświadczenia historyczne.

- **Spójność gospodarcza** – cały obszar objęty LSR leży w strefie, w której nie rozwija się przemysł uciążliwy dla środowiska. Stąd cele strategiczne koncentrują się wokół rozwoju usług i poprawy jakości życia. Tym samym przewiduje się wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców.
- **Spójność rolnicza** – determinowane przez warunki terenowe rolnictwo wykształciło podobny we wszystkich gminach model produkcji rolnej opartej na mało wymagających uprawach oraz hodowli trzody chlewnej i bydła mlecznego. Rozdrobnienie sieci osadniczej wpływa na mniejszą powierzchnię gospodarstw, a udziały gruntów w poszczególnych klasach bonitacyjnych wskazują na relatywnie małą przydatność gleb.
- **Spójność turystyczna** – jednolitość walorów turystycznych uwarunkowana jest zbieżnymi walorami geograficznymi i przyrodniczymi.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Zgodnie ze specyfiką podejścia Leader, Lokalna Strategia Rozwoju posiada charakter zintegrowany. Podejście zintegrowane dotyczy:

- ❖ spójności pomiędzy poszczególnymi celami i przedsięwzięciami;
- ❖ związków pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji LSR;
- ❖ wykorzystania różnych zasobów lokalnych do realizacji przyjętych celów strategicznych.

Zaplanowane przedsięwzięcia wymagają współdziałania i zaangażowania reprezentantów wszystkich sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Przedsięwzięcia związane z promowaniem tradycji szlacheckich będą najbardziej skuteczne jedynie wówczas, gdy samorzady będą tworzyły odpowiednie warunki, np. poprzez renowację zabytkowych obiektów, przedsiębiorcy i rolnicy zasilą te obiekty usługami, a organizacje III sektora włączą swoich członków w działania promujące tradycje szlacheckie i będą współorganizatorami imprez i współtwórcami pomysłów na lokalne produkty. Podobnie jest z rozwojem bazy sportowo-rekreacyjnej – najczęściej jest to zadanie realizowane przez jednostki samorządowe. Ale to organizacje społeczne są podmiotami, które przyczyniają się do efektywnego wykorzystania tej bazy poprzez rozwijanie aktywności fizycznej w klubach sportowych. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia mają zintegrowany charakter, gdyż ujawniają powiązania pomiędzy działaniami podmiotów z wszystkich trzech sektorów.

„Aktywna społeczność Zaścianka” czy „Tradycje szlacheckie w nurcie produktów lokalnych i turystycznych” to przykłady przedsięwzięć o charakterze zintegrowanym, gdyż wymagają wykorzystania zasobów kulturalnych, historycznych i przyrodniczych obszaru w oparciu o zasoby ludzkie. W ramach tego przedsięwzięcia będą szczególnie promowane inicjatywy realizowane z wykorzystaniem tradycji szlacheckich, a jednocześnie przyczyniające się do zagospodarowania przestrzeni przyrodniczej, np. rzek Orz i Ruż. Działania te będą służyły różnicowaniu gospodarowania przy jednoczesnym rozwoju kapitału ludzkiego.

Wdrożenie Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowska” jest możliwe poprzez realizację idei podejścia zintegrowanego dla wszystkich planowanych działań oraz zasobów istniejących na obszarze jego działania. Zintegrowane podejście przejawia się przede wszystkim w patycypacyjnej metodzie opracowania Strategii, co pozwoliło zachować spójność dokumentu oraz specyfiki obszaru z jego celami. Zastosowanie podejścia zintegrowanego gwarantuje współdziałanie ze sobą różnych podmiotów, co przełoży się na trwały efekt podejmowanych działań. Zintegrowany charakter Lokalnej Strategii Rozwoju, oznacza unikalne podejście do rozwiązywania problemów poprzez wielosektorowe łączenie istniejących zasobów i działań w trzech sferach:

→ **Instytucjonalnej**

Podejście zintegrowane na poziomie instytucjonalnym dotyczy zaangażowania różnych sektorów życia publicznego w proces wdrażania LSR na etapie realizacji każdego z celów ogólnych, szczegółowych oraz konkretnych przedsięwzięć.

→ **Społeczno-gospodarczej**

Zintegrowany charakter LSR dla obszaru Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” przejawia się poprzez alokowanie dla poszczególnych działań PROW 2007-2013 co najmniej 10% budżetu strategii. Będą więc realizowane operacje z różnych dziedzin.

→ Przyrodniczo-kulturowej.

Zaplanowane operacje wpisują się w zachowanie i wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych w zrównoważonym rozwoju obszaru.

Poziom społeczny związany jest z integracją oraz szerokim udziałem wszystkich mieszkańców trzech gmin na rzecz realizacji LSR. Społeczność lokalna jest najważniejszym elementem powodzenia wdrażania wszystkich celów oraz przedsięwzięć niniejszej Strategii. Dlatego zaangażowanie mieszkańców stanowi kluczowy czynnik w procesie zmiany istniejącej sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LSR. Aktywne współuczestnictwo osób zamieszkujących obszar działania Stowarzyszenia w pełni wpisuje się w realizację idei podejścia zintegrowanego. Podejście zintegrowane dotyczy również wykorzystania zasobów lokalnych, których istnienie pozwala na skupienie podmiotów życia społeczno-gospodarczego wokół nich i realizacji celów Strategii.

Najwyraźniejsza integracja wykorzystania zasobów kulturowych, historycznych i przyrodniczych widoczna jest w realizacji przedsięwzięć zapisanych w ramach celów ogólnych: *Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców, oraz Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej.* Określone w Strategii cele i działania tworzą wspólny, ściśle ze sobą powiązany system. Każdy z przedstawicieli sektorów wchodzących w skład LGD ma możliwość realizacji przedsięwzięć, co zapewnia integrację na każdym z poziomów. Wszystkie poziomy pozostają w efekcie synergii z innymi, wzajemnie się uzupełniają, co sprzyja tworzeniu wartości dodanej w postaci tworzenia nowych relacji nie tylko podczas wdrażania konkretnych działań, ale poczucia wspólnoty i możliwości wzajemnej pomocy i wsparcia zarówno obecnie, jak również w przyszłości oraz powstawania nowych nieformalnych powiązań. Ponadto dla wzmocnienia efektu synergii na etapie wyboru operacji do realizacji będą promowane – dodatkowo punktowane – wnioski, które będą uzupełniać inne już realizowane, bądź zrealizowane, w szczególności te, które współfinansowane są ze środków LSR. Podsumowując, należy stwierdzić, że podejście zintegrowane do planowanych przedsięwzięć przedstawia spójny i logiczny system wdrażania wszystkich celów, przedsięwzięć jak i związków między różnymi podmiotami uczestniczącymi w ich realizacji.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Innowacyjny charakter proponowanych w Lokalnej Strategii Rozwoju przedsięwzięć i operacji dotyczy:

- **powiązania zaproponowanych innowacyjnych rozwiązań z wykorzystaniem lokalnych zasobów**

Lokalne zasoby przyrodnicze będą wykorzystywane do rozbudowywania funkcji turystycznej obszaru. Do tej pory w niewielkim stopniu wykorzystywano do jej rozwoju potencjał takich zasobów jak: rzeki Orz i Ruż oraz innych zbiorników wodnych a także charakterystyczne dla obszaru LGD tradycje szlacheckie. W LSR zaplanowano możliwość stworzenia na ich podstawie nowych usług turystycznych, będących poniekąd implementacją pomysłów i „dobrych praktyk” efektywnie wykorzystywanych w innych częściach Polski, ale nie realizowanych dotychczas na obszarze objętym LSR. Niewątpliwie bogate tradycje kulturowe na obszarze „Zaścianka” nie w pełni są wykorzystywane dla rozwoju obszarów wiejskich. Zaplanowano więc w LSR szereg przedsięwzięć zmierzających do umocnienia i upowszechniania działań dotyczących tematyki kultury szlacheckiej obszaru.

Dla prawidłowego rozwoju obszaru niezbędne jest zaangażowanie w ten proces lokalnej społeczności, dlatego też zaplanowano przedsięwzięcia przyczyniające się do wzrostu i rozwoju lokalnego kapitału ludzkiego. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej następować będzie między innymi poprzez organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR.

- **opisania innowacyjnych, niestosowanych wcześniej na obszarze LGD „Zaścianek Mazowsza” rozwiązań w ramach realizowanych operacji**

Zgodnie z założeniami Lokalnej Strategii Rozwoju wspierane będzie kreowanie nowych produktów turystycznych, także takich, które do tej pory nie występowały na obszarze LGD „Zaścianek Mazowsza” lub występowały sporadycznie.

- **możliwości stosowania zaprezentowanych innowacyjnych rozwiązań na innych obszarach**

Zastosowane na obszarze Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowsza” rozwiązania można z powodzeniem wykorzystać na innych obszarach.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR; procedury wyboru operacji przez LGD; procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania; kryteriów na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR oraz kryteriów wyboru operacji a także procedury zmiany tych kryteriów

W rozdziale tym określono w formie opisowej, graficznej i tabelarycznej następujące procedury:

- ✓ ogólną procedurę wyboru operacji;
- ✓ oceny zgodności operacji z LSR;
- ✓ oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów;
- ✓ zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru;
- ✓ odwołania się wnioskodawcy od rozstrzygnięć organu decyzyjnego (Rady Stowarzyszenia) w sprawie wyboru operacji.

Opisane procedury zawierają wzory kart oceny zgodności operacji z LSR, kart oceny operacji według lokalnych kryteriów, instrukcje ich wypełniania oraz wzory pism stosowanych podczas dokonywania oceny zgodności operacji z LSR oraz wyboru operacji.

9.1 Ogólna procedura naboru operacji

Rysunek 15 : Wersja graficzna ogólnej procedury naboru operacji

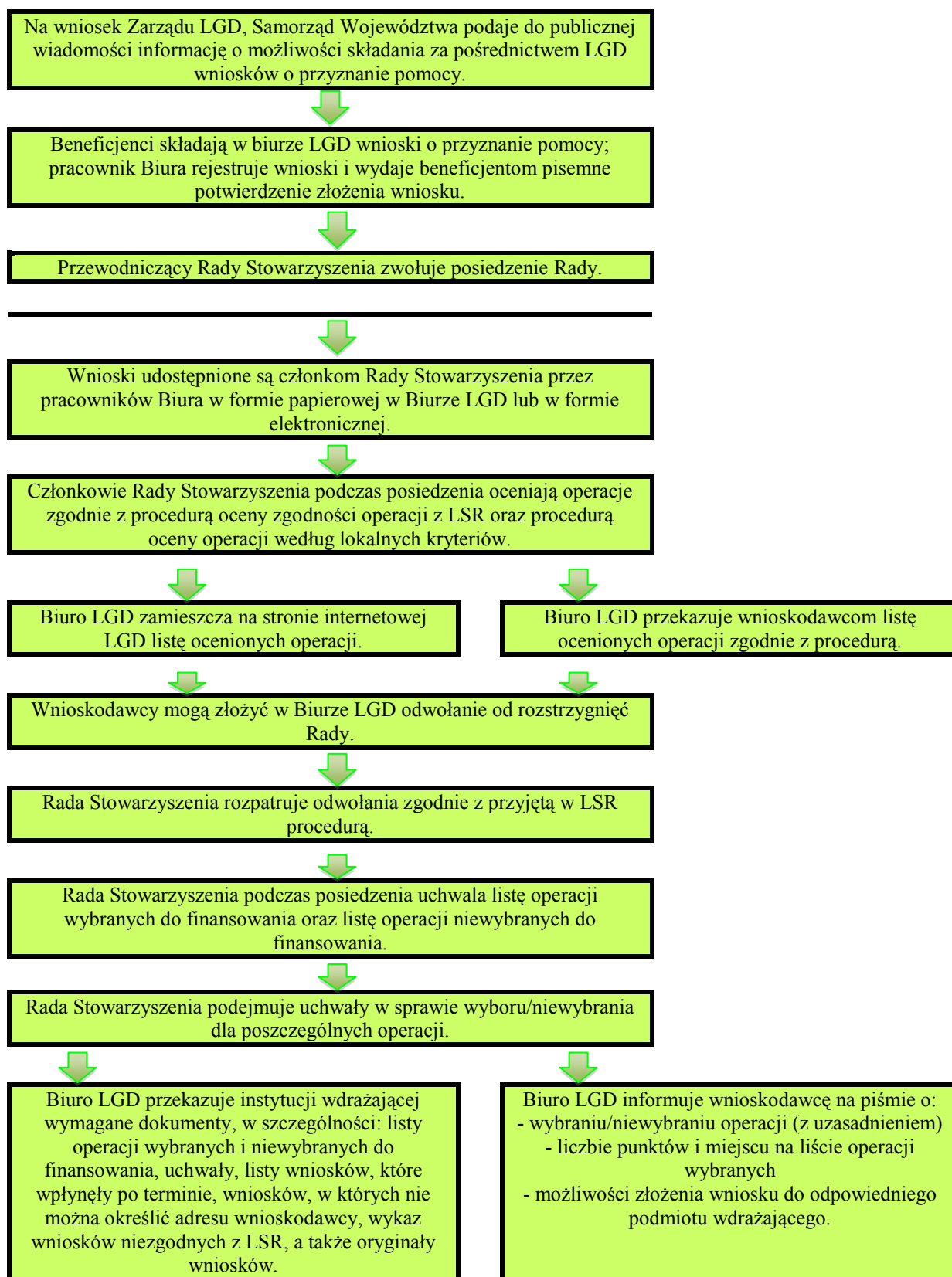

Tabela 27: Tabelaaryczne przedstawienie procedury naboru na poziomie LGD „Zaścianek Mazowska”

Czynność	Osoba/ podmiot odpowiedzialny	Rodzaj dokumentu	Adresat	Terminy
Wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie konkursu o finansowanie operacji w ramach LSR	Zarząd Stowarzyszenia	Wniosek o ogłoszenie konkursu	Instytucja wdrażająca	Nie później niż na 44 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków
Przygotowanie i przekazanie dokumentów niezbędnych do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy	Zarząd Stowarzyszenia	Ogłoszenie o konkursie wraz z załącznikami	Instytucja wdrażająca	Nie później niż na 24 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków
Po ogłoszeniu naboru przez Instytucję wdrażającą - Akcja informacyjna: prowadzenie wsparcia dla potencjalnych projektodawców w szczególności poprzez doradztwo i szkolenia	Doradca ds. projektów	Materiały szkoleniowe	Potencjalni beneficjenci	
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady we współpracy z Zarządem i Biurem	Zawiadomienie o zwołaniu Rady	Członkowie Rady Kierownik Biura	Nie później niż 7 dni przed terminem posiedzenia Rady
Rejestracja składanych wniosków o przyznanie pomocy	Biuro Stowarzyszenia			W terminie zawartym w ogłoszeniu o naborze
Procedura oceny zgodności operacji z LSR	Rada Stowarzyszenia	Zgodnie z procedurami oceny zgodności z LSR	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR	Termin posiedzenia Rady
Procedura oceny według lokalnych kryteriów wyboru	Rada Stowarzyszenia	Zgodnie z procedurami oceny	Zgodnie z procedurą oceny według lokalnych kryteriów wyboru	Termin posiedzenia Rady
Publikacja wyników oceny operacji	Biuro LGD	Protokół z Posiedzenia Rady, Lista Rankingowa	Informacja powszechna	Nie później niż 21 dni od dnia zakończenia naboru wniosków
Powiadomienie o wynikach oceny zgodności operacji z LSR zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym wdrażania LSR	Biuro LGD	Powiadomienie o wynikach oceny	Wnioskodawca	W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków

Czynność	Osoba/ podmiot odpowiedzialny	Rodzaj dokumentu	Adresat	Terminy
W przypadku odwołań od podjętej decyzji przez Radę - Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego	Zgodnie z procedurą odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego
Przekazanie pełnej dokumentacji	Dyrektor Biura	Protokół przekazania dokumentacji konkursowej	Instytucja wdrażająca	W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin

9.2 Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Rysunek 16 : Wersja graficzna procedury oceny zgodności operacji z LSR:

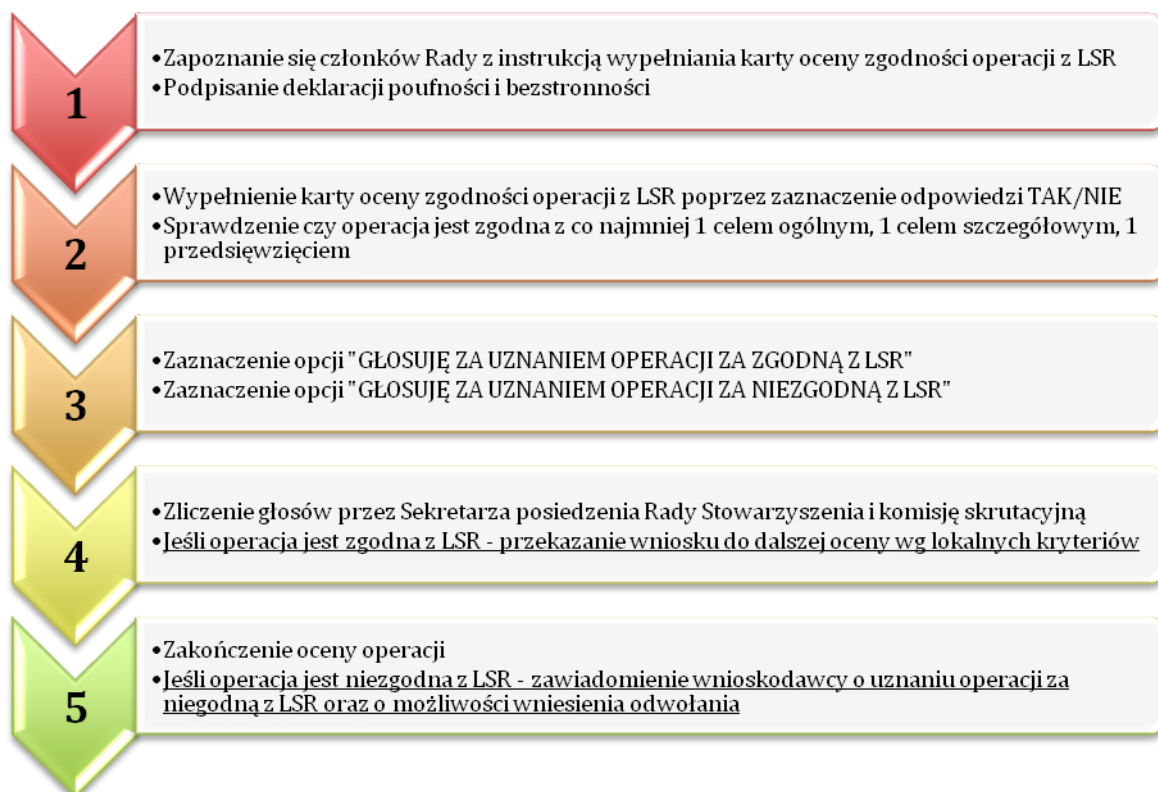

Tabela 28 : Wersja tabelaryczna procedury oceny zgodności operacji z LSR

Lp.	Czynność	Osoba odpowiedzialna	Rodzaj dokumentu	Odbiorcy / adresaci
1.	Sprawdzenie bezstronności członków Rady w podejmowaniu decyzji	Sekretarz posiedzenia we współpracy z komisją skrutacyjną	Deklaracja bezstronności	Członkowie Rady składają dokument do komisji skrutacyjnej.
2.	Wykluczenie z głosowania	Przewodniczący Rady	Uchwała Rady o wykluczeniu z głosowania	
3.	Wpisanie na listę osób biorących udział w głosowaniu	Sekretarz posiedzenia we współpracy z komisją skrutacyjną	Lista biorących udział w głosowaniu	
4.	Zapoznanie się z wnioskami	Zarząd	Złożone wnioski	Rada
5.	Dyskusja	Członkowie Rady Zarząd Związku Kierownik Biura Eksperti zewnętrzni (jeśli zachodzi taka potrzeba)	Zapisy w protokole.	
6.	Sprawdzenie zgodności operacji z LSR	Członkowie Rady	Karta oceny zgodności operacji z LSR	Członkowie Rady składają karty do komisji skrutacyjnej.
7.	Przygotowanie listy operacji niezgodnych z LSR	Sekretarz posiedzenia	Lista operacji niezgodnych z LSR	Informacja do upowszechnienia (wszyscy).
8.	Podjęcie uchwały o nie dokonaniu wyboru do dofinansowania	Przewodniczący Rady	Uchwała o niedokonaniu wyboru operacji	Informacja do upowszechnienia (wszyscy).
9.	Decyzja o dalszej ocenie operacji wg lokalnych kryteriów wyboru	Przewodniczący Rady	Zapisy w protokole	Informacja do upowszechnienia (wszyscy).

9.3 Procedura oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów wyboru

Procedura oceny na podstawie lokalnych kryteriów wyboru polega na dokonaniu oceny operacji zakwalifikowanych wcześniej jako zgodnych z LSR na podstawie specyficznych dla danej LGD lokalnych kryteriów wyboru. Jej zasadniczym celem jest wybór operacji, które w największym stopniu mogą realizować założenia LSR.

Ze względu na różne cele i charakter poszczególnych działań (odnowa wsi, różnicowanie, mikroprzedsiębiorstwa, małe projekty) stosowane będą różne zestawy lokalnych kryteriów wyboru. Lokalne kryteria wyboru opisane są na kartach oceny operacji według lokalnych kryteriów oraz w instrukcji wypełniania tych kart. Znajdują się tam również informacje o skali ocen dla poszczególnych kryteriów.

Tabela 29: Wersja tabelaryczna procedury oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów

Osoba odpowiedzialna	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Członek Rady	Wypełnienie karty przez przydzielenie odpowiedniej liczby punktów w poszczególnych kryteriach, zsumowanie punktów oraz złożenie podpisu	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Komisja Skrutacyjna	Obliczenie średniej arytmetycznej sumy punktów	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Członek Rady	Wniesienie ewentualnych poprawek przez członków Rady	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Sekretarz	Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart i przekazanie kart Przewodniczącemu Rady	-
Rada Stowarzyszenia	Podjęcie uchwał o wyborze lub nie dokonaniu wyboru wniosku do finansowania	Uchwała w sprawie wyboru/nie wyboru wniosku do dofinansowania
Rada Stowarzyszenia	Przyjęcie list operacji wybranych, niewybranych oraz list rankingowych operacji	Listy

9.4 Lokalne kryteria wyboru operacji dla działań PROW 2007-2013 w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju

Weryfikacja wniosków według Lokalnych Kryteriów Wyboru jest dokonywana przez Członków Rady Stowarzyszenia na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie operacji w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

Lokalne kryteria wyboru stanowią załącznik do Regulaminu Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” (załącznik do strategii).

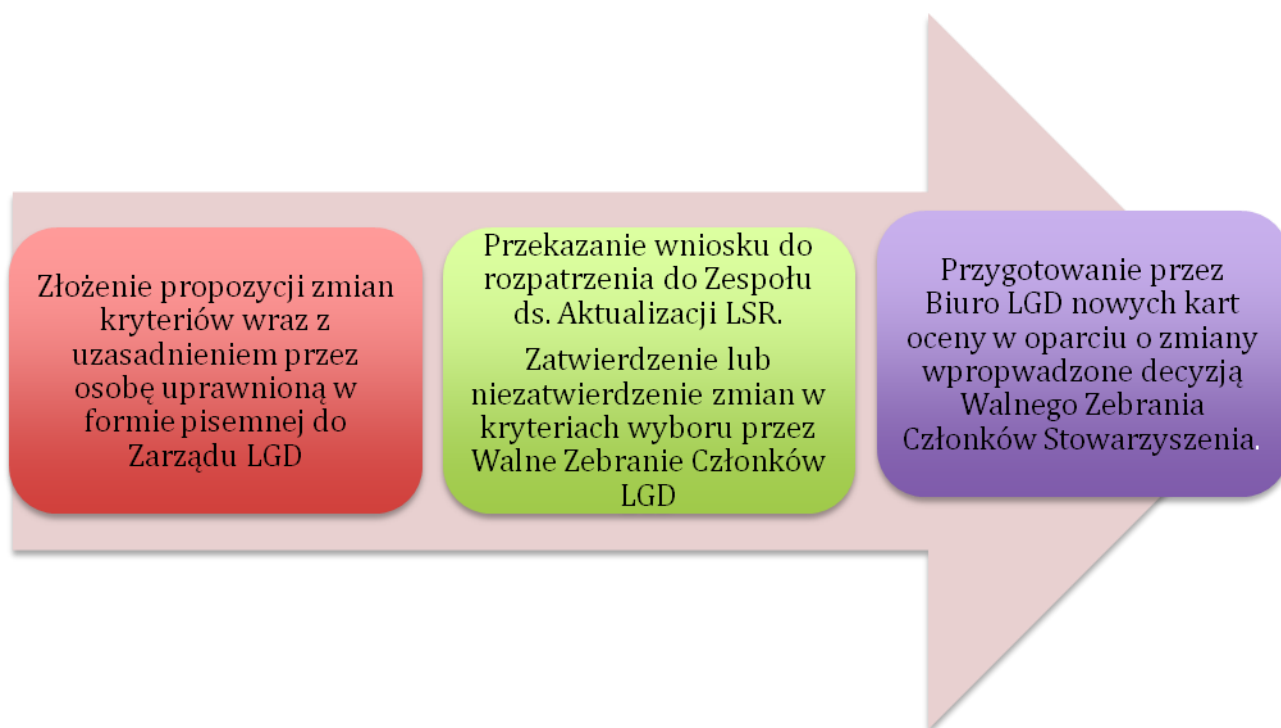
9.5 Procedura zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru

Procedura zmiany kryteriów zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju oraz lokalnych kryteriów wyboru uregulowana jest w Regulaminie Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”.

Uprawnieni na podstawie Regulaminu do wystąpienia o zmianę kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru zgłaszają do Zarządu LGD pisemną propozycję zmian wraz ze szczegółowym uzasadnieniem. Propozycje zmian są rozpatrywane na najbliższym posiedzeniu Rady Stowarzyszenia.

W przypadku zmiany kryteriów zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju oraz lokalnych kryteriów wyboru będą one obowiązywać dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian.

Rysunek 17: Wersja graficzna procedury zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru

9.6 Procedura odwołania się wnioskodawców od rozstrzygnięć Rady Stowarzyszenia w sprawie wyboru operacji

Wersja opisowa procedury odwoławczej znajduje się w Regulaminie Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski” (załącznik numer 3 do LSR) – w rozdziale VIII, § 32.

Tabela 30: Tabelaryczne ujęcie procedury odwoławczej

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Rodzaj dokumentu	Adresat	Terminy
Rejestracja i nadanie nr odwołania	Biuro LGD	Formularz odwołania	Wnioskodawca	W ciągu 7 dni od dnia otrzymania informacji przez wnioskodawcę
Sprawdzenie odwołania pod względem formalnym	Biuro LGD			W ciągu 7 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Wysłanie pisma o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Biuro LGD	Pismo o niepoprawnym odwołaniu pod względem formalnym	Wnioskodawca	W ciągu 7 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Powiadomienie odwołującego się o przyjęciu odwołania i terminie Posiedzenia Rady	Biuro LGD	Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia	Wnioskodawca	W ciągu 7 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady we współpracy z Biurem i Zarządem	Zaproszenie na Posiedzenie Rady	Członkowie Rady Zarząd Związku	W ciągu 7 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Posiedzenie Rady w ramach procedury odwołania	Przewodniczący Rady			W ciągu 14 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Rozpatrzenie odwołania	Rada	Uchwała Rady		W ciągu 14 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Powiadomienie o odrzuceniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo o odrzuceniu odwołania	Wnioskodawca	W ciągu 14 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę
Powiadomienie o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Wnioskodawca	W ciągu 14 dni od dnia złożenia odwołania przez wnioskodawcę

10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 roku w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659) wysokość środków przewidzianych na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju uzależniona jest od liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku.

Dla LGD „Zaścianek Mazowsza” – według danych publicznych Głównego Urzędu Statystycznego – jest to 28129 osób.

W związku z tym, wysokość środków na poszczególne działania, zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem wynosi:

Tabela 31: Budżet

Działanie	Kwota bazowa w zł (zgodnie z Rozporządzeniem)	Liczba mieszkańców LGD „Zaścianek Mazowsza”	Budżet w zł
1	2	3	(2 x 3)
<i>Wdrażanie LSR</i>	116,00	28129	3.262.964
<i>Wdrażanie projektów współpracy</i>	3,00	28129	84.387
<i>Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja</i>	29,00	28129	815.741
RAZEM:			4.163.092

Uwzględniając wymaganą minimalną alokację 10% środków na poszczególne rodzaje operacji („Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi”, „Małe projekty”), ustala się następujący podział środków w działaniu „Wdrażanie LSR”:

Tabela 32: Podział środków w działaniu „Wdrażanie LSR”

Rodzaj operacji	Kwota w zł	%
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	326 296,40	10
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	326 296,40	10
Odnowa i rozwój wsi	2 284 074,80	70
Małe projekty	326 296,40	10

Koszty bieżące (administracyjne) funkcjonowania LGD mogą wynosić maksymalnie 15% całego budżetu. W związku z tym, w przypadku LGD „Zaścianek Mazowsza” jest to

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

kwota 624.464 zł. Wynika z tego, iż na nabywanie umiejętności i aktywizację Lokalna Grupa Działania może przeznaczyć kwotę 191.277 zł.

Tabela 33: budżet LGD w każdym roku realizacji LSR

Lata realizacji LSR	4.1/413 - Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 Wdrażanie projektów współpracy	4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, w tym:			Razem Oś 4
	operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działań:			małe projekty	Razem 4.1/413		funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31	
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008-2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27 860,79	7 138,21	34 999,00	34 999,00
2010	0,00	0,00	995 676,00	108 425,40	1 104 101,40	0,00	43 652,77	29 242,26	72 895,03	1 176 996,43
2011	215 808,02	100 000,00	416 941,00	108 935,50	841 684,52	0,00	77 700,00	40 000,00	117 700,00	959 384,52
2012	110 488,38	226 296,40	871 457,80	108 935,50	1 317 178,08	84 387,00	136 000,00	70 000,00	206 000,00	1 607 565,08
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136 000,00	30 000,00	166 000,00	166 000,00
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		136 000,00	10 000,00	146 000,00	146 000,00
2015							67 250,24	4 896,73	72 146,97	72 146,97
2008-2015	326 296,40	326 296,40	2 284 074,80	326 296,40	3 262 964,00	84 387,00	624 463,80	191 277,20	815 741,00	4 163 092,00

Tabela 34: Tabela pomocnicza do budżetu

Cel ogólny	Przedsięwzięcie	Dane dotyczące operacji realizowanych w ramach kolejnych przedsięwzięć	Różnicowa - nie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem wdrażanie LSR	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem wdrażanie LSR oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja	Projekty współpracy	Koszty bieżące
Cel ogólny 1	Przedsięwzięcie I	Min. liczba operacji	3	3	0	0	6	5	11	1	624 463,80
		Wartość w zł	326 296,40	326 296,40	0	0	652 592,80	86 944,00	739 536,80		
Cel ogólny 2	Przedsięwzięcie II	Min. liczba operacji	0	0	0	7	7	6	13		
		Wartość w zł	0	0	0	175 000,00	175 000,00	104 333,20	279 333,20		
Cel ogólny 3	Przedsięwzięcie III	Min. liczba operacji	0	0	7	0	7	0	7		
		Wartość w zł	0	0	2 284 074,80	0	2 284 074,80	0	2 284 074,80		
	Przedsięwzięcie IV	Min. liczba operacji	0	0	0	6	6	0	6		
		Wartość w zł	0	0	0	151 296,40	151 296,40	0	151 296,40		
Minimalna liczba operacji w ramach LSR			3	3	7	13	26	11	37		
Wartość operacji w ramach LSR ogółem w zł			326 296,40	326 296,40	2 284 074,80	326 296,40	3 262 964,00	191 277,20	3 454 241,20		

Tabela 35: Harmonogram realizacji przedsięwzięć

Lp.	Wyszczególnienie	2009				2010				2011				2012		2013		2014		
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	I	II	I	II	
1	Operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działania:	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej						X				X			X					
2		Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw										X			X					
3		Odnowa i rozwój wsi						X				X				X				
4		małe projekty						X	X						X		X			

11. Opis procesu przygotowywania i konsultowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowski”

Nad strategią pracował kilkunastoosobowy zespół składający się głównie z członków LGD z pomocą przedstawicieli sąsiedniej grupy – Związku Stowarzyszeń „Kurpsie Razem” posiadającej doświadczenie z programem Leader+. Drużyna pracowała nad strategią w formie warsztatów, w trakcie których opracowano analizę SWOT, misję i wizję, identyfikowano cele, przedsięwzięcia, wskaźniki oraz rozważano założenia związane z procedurami i kryteriami wyboru operacji, a także przygotowano dokumenty dotyczące pracy biura LGD.

W skład zespołu weszli przedstawiciele wszystkich trzech gmin należących do grupy poprzez wójtów lub delegowanych pracowników, pracownicy urzędów gmin, jednego z ośrodków pomocy społecznej, instytucji kultury, a także członkowie lokalnych stowarzyszeń. Radni, reprezentanci placówek oświatowych oraz przedsiębiorcy również zaangażowali się w przygotowanie strategii. W prace włączyła się również przedstawicielka Ośrodka Doradztwa Rolniczego z Czerwina.

Zbieraniem materiałów do opracowania diagnozy zajmowali się:

- Agnieszka Załęska – Pracownica Urzędu Gminy w Troszynie,
- Barbara Kuczyńska oraz Rafał Ostrowski – Pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury, sportu i Rekreacji w Goworowie.

W skład zespołu weszły osoby, które mają duży wpływ na sytuację obszaru ze względu na to, że prowadzą wiele zadań z zakresu rozwoju lokalnego, kształtują życie edukacyjne i kulturalne w gminach. Podmiotami o znaczącym wpływie na sytuację Zaścianka są: instytucje gminne i ich pracownicy, stowarzyszenia lokalne i przedsiębiorcy, a także księża pracujący w parafiach na terenie LGD.

Rysunek 18: Intensywna praca uczestników warsztatów planowania strategicznego - Czerwin

Praca nad dokumentami związanymi z działaniem LGD

Praca nad misją i wizją rozwoju LGD

Założenia do strategii były konsultowane ze społecznością lokalną w trakcie spotkań z mieszkańcami. Zostały im przedstawione możliwości wdrażania zadań w ramach LSR i zbierano informacje na temat pożądaných kierunków rozwoju. Konsultowano także cele strategiczne, analizę SWOT oraz zakres najważniejszych problemów i potrzeb obszaru

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

w formie sondażu - wywiadu. Był on przeprowadzony z wykorzystaniem specjalnego formularza w grupie 30 mieszkańców obszaru objętego strategią.

Projekt strategii był dostępny w Urzędach Gmin należących do Zaścianka oraz na stronach internetowych gmin. Uwagi można było zgłaszać osobiście w punktach informacyjno-konsultacyjnych, które zostały uruchomione w każdym z urzędów. Osoby, które zapoznały się ze strategią poprzez strony internetowe zgłaszały swoje uwagi i opinie za pomocą poczty e-mailowej do Marka Radeckiego – Prezesa Stowarzyszenia.

Konsultowanie strategii jest zaplanowane jako działanie ciągłe. Przewidywane formy konsultacji to:

- organizowanie spotkań z lokalnymi liderami oraz innymi mieszkańcami i prowadzenie dyskusji na temat kierunków rozwoju obszaru (co najmniej 1 spotkanie w każdej gminie należącej do LGD w ciągu roku),
- prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego w biurze LGD,
- prowadzenie sondaży na temat zapisów projektu strategii, w szczególności: problemów, analizy SWOT, celów i przedsięwzięć,
- udostępnianie strategii i projektów aktualizacji do wglądu w biurze LGD oraz na stronie internetowej Stowarzyszenia wraz z kartą uwag, którą można złożyć osobiście lub poprzez ustalony adres e-mail,
- rozmowy indywidualne z potencjalnymi beneficjentami, lokalnymi liderami i animatorami oraz przedstawicielami instytucji współpracujących ze Stowarzyszeniem.

Informacje zbierane w drodze konsultacji, a także wyniki monitoringu wdrażania LSR, będą wykorzystane do opracowania aktualizacji strategii.

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

Proces informowania o wdrażaniu LSR będzie zapewniał lokalnej społeczności Zaścianka powszechną dostępność do informacji w tym zakresie, systematyczny sposób rozpowszechniania informacji oraz ich aktualność.

Z tego też względu podjęte zostaną następujące działania informacyjno-promocyjne:

- ✓ **Utworzenie punktu informacyjno-doradczego w Biurze LGD**
Punkt ten dostępny będzie przez cały czas otwarcia Biura a pracownicy będą udzielać bezpłatnych porad w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie operacji w ramach LSR oraz udostępniać materiały dotyczące LSR.
- ✓ **Stała współpraca z Urzędami Gmin i innymi instytucjami w celu docierania z informacjami do jak największej ilości osób**
Najważniejsze informacje (np. ogłoszenia o naborach wniosków, dane kontaktowe LGD) będą dostępne na tablicach ogłoszeń Urzędów Gmin, a także innych podmiotów, np. banków, ośrodków kultury, tablicach parafialnych. Gminy umożliwią rozsyłanie tzw. kuli, czyli pism krążących po wsiach przekazywanych sobie od domu do domu przez sąsiadów. Informacje o podejmowanych działaniach będą przekazywane także gminnym doradcom rolniczym, którzy mają dobre kontakty z rolnikami i przedsiębiorcami na wsiach.
- ✓ **Prowadzenie strony internetowej LGD o charakterze Biuletynu Informacji Publicznej www.zascianekmazowska.pl**
Strona będzie na bieżąco aktualizowana przez pracowników biura Stowarzyszenia. Będą w niej zawarte wszystkie niezbędne dokumenty, w tym strategia, wzory wniosków, kart oceny itp., informacje o organach LGD, dane kontaktowe, informacje o aktualnych konkursach, terminach posiedzeń Zarządu, Walnego i Rady – a także protokoły z jawnych posiedzeń, wyniki naborów, raporty z pracy biura. Dla chętnych osób będą rozsyłane informacje w formie newslettera. Aktualizacja strony będzie dokonywana w każdym tygodniu wdrażania LSR poprzez wyznaczonego pracownika, który również będzie odpowiedzialny za aktualność materiałów udostępnianych w innych miejscach.
- ✓ **Strony internetowe członków LGD, w tym samorządów**
Na wybranych stronach internetowych członków LGD, w tym w szczególności na stronach samorządów znajdą się linki do strony LGD oraz ogłoszenia o konkursach.
- ✓ **Informacje w lokalnych mediach**
Przekazywanie informacji o naborach wniosków, spotkaniach informacyjnych i innych działaniach LGD do lokalnych mediów: redakcji biuletynów o zasięgu gminnym, „Tygodnika Ostrołęckiego”, „Kuriera Ostrołęckiego”, „Gazety Współczesnej” i Radia OKO. Te media najczęściej poszukują ciekawych informacji i na pewno będą zainteresowane nawet nieodpłatnym zamieszczaniem ogłoszeń. LGD podejmie również starania o uruchomienie stałej rubryki na temat swoich działań w wyżej wymienionych czasopiśmie.
- ✓ **Udostępnianie Lokalnej Strategii Rozwoju w Biurze LGD, Urzędach Gmin i gminnych bibliotekach i ich filiach.** W biurze będą dostępne do wglądu także inne dokumenty dotyczące wdrażania LSR.
- ✓ **Wydawanie materiałów informacyjnych, np. w formie ulotek i biuletynów.**
- ✓ **Udział LGD w lokalnych imprezach ze swoim stoiskiem oraz materiałami informacyjnymi.**

✓ Konsultowanie podejmowanych działań związanych z wdrażaniem LSR z przedstawicielami społeczności lokalnej – przede wszystkim z członkami LGD w ramach walnych zebrań.

✓ Spotkania informacyjne, szkolenia

W gminach leżących na obszarze realizacji LSR będą odbywały się spotkania informacyjne z lokalnymi liderami, radnymi, organizacjami pozarządowymi, rolnikami i przedsiębiorcami. Szczególnie istotna będzie organizacja szkoleń i zapewnienie bezpłatnego doradztwa w czasie ogłaszania konkursów na wybór operacji do finansowania LSR, aby przekazać jak najwięcej informacji dotyczących przygotowania wniosku konkursowego.

Ponieważ planowany jest proces aktualizowania Lokalnej Strategii Rozwoju, tak aby była ona jak najbardziej efektywnym narzędziem rozwoju obszaru Stowarzyszenie będzie podejmowało następujące kroki:

➤ Monitorowanie wdrażania LSR poprzez sporządzanie raportów przez pracowników biura we współpracy z Radą w odstępach kwartalnych (raporty uproszczone) i rocznych (raporty pełne). Raporty będą sporządzane na przygotowanych formularzach z miejscem na dodatkowe uwagi. Będą one składane Zarządowi, a następnie rozważane przez Komisję Rewizyjną. Raporty będą podstawą do sporządzania rekomendacji zmian w procesie wdrażania LSR przedkładanych na Walnym Zebraniu.

➤ Stałe konsultowanie zapisów strategii – możliwość zgłaszania uwag przez wszystkich członków społeczności i działające w niej podmioty, które to uwagi będą uwzględniane w momencie aktualizacji dokumentu. Opis sposobu konsultowania dokumentu został zawarty w punkcie 12. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR. Przewidziane działania to: spotkania z mieszkańcami, punkt informacyjno-konsultacyjny w biurze LGD, konsultacje internetowe, sondaże i rozmowy indywidualne z osobami zaangażowanymi we wdrażanie (np. beneficjentami).

➤ Powołanie przez Walne Zebranie Członków Zespołu ds. aktualizacji strategii, który na podstawie zebranych uwag oraz raportów z wdrażania będzie sporządzał projekty aktualizacji i przeprowadzał ich konsultacje. Zespół rozpocznie swoje działania po 10 miesiącach od rozpoczęcia wdrażania LSR i będzie działał na podstawie regulaminu przyjętego przez Walne Zebranie Członków. W zespole będą mogły pracować również osoby spoza członków LGD.

12.1 Proces monitoringu LSR

Procesy monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju (realizacji zapisanych w niej celów i przedsięwzięć) są względem siebie niezależne, choć pozostają w ścisłym związku, gdyż dotyczą tych samych zagadnień.

Rysunek 19: Przebieg niezależnych procesów wdrażania LSR, jej monitoringu oraz ewaluacji

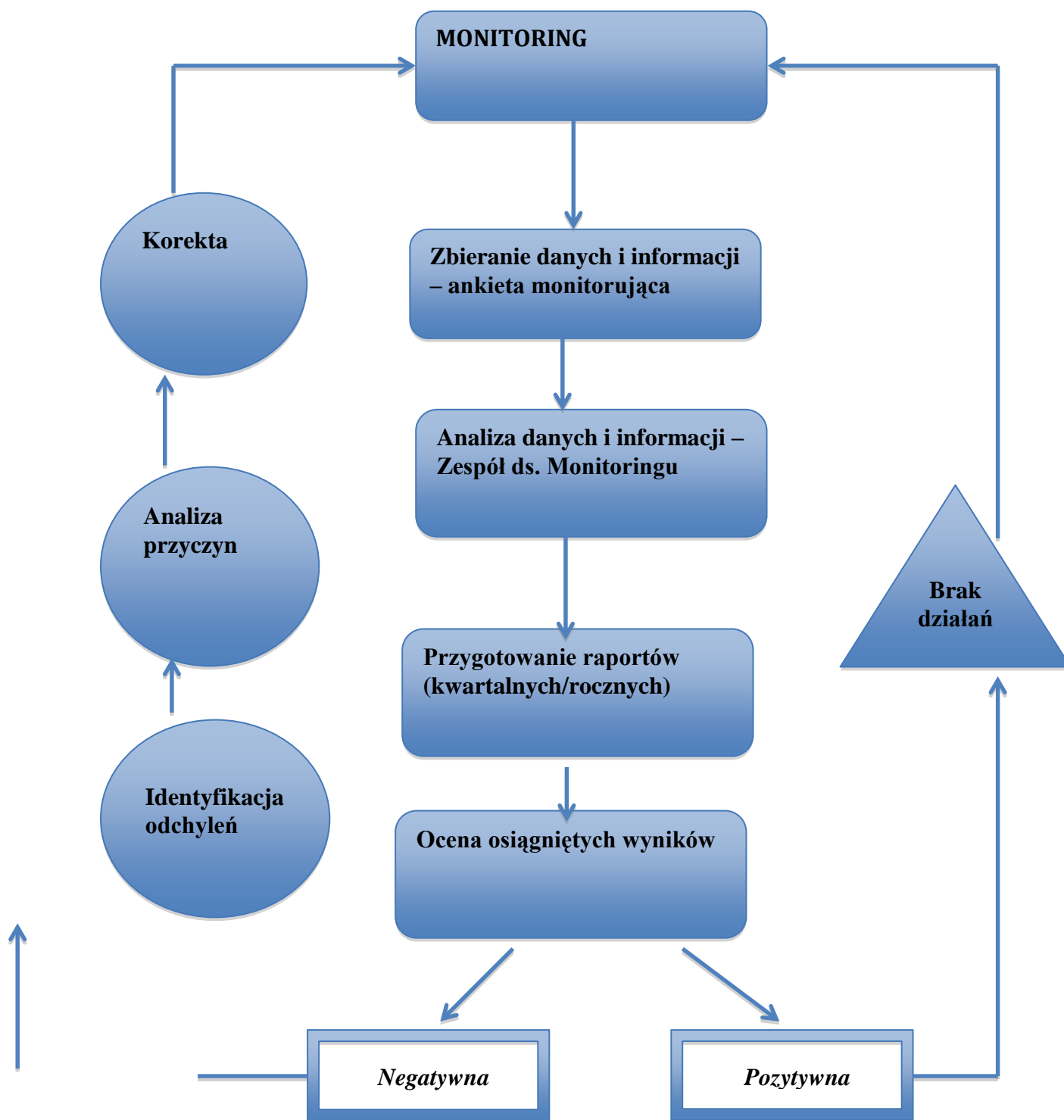
Monitoring pozwala na śledzenie i ostrzeganie jak kształtują się aktualne postępy w realizacji strategii oraz wskazuje, czy zakładane rezultaty są osiągnięte zgodnie z harmonogramem. System monitoringu LSR „Zaścianek Mazowski” został zbudowany wokół celów ogólnych i szczegółowych strategii – logicznie powiązanych z podejmowanymi działaniami w ramach zaplanowanych przedsięwzięć i zaangażowanymi środkami a pośrednio osiąganymi rezultatami w układzie przyczynowo-skutkowym.

Monitoring realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Zaścianek Mazowski” stanowi równoległy do jej wdrażania, ciągły i rutynowy proces wymagający zbierania i analizy danych oraz raportowania wyników w określonych przedziałach czasowych.

Głównym narzędziem badawczym wykorzystywanym w procesie monitoringu wdrażania LSR jest ankieta monitorująca skierowana do beneficjentów działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi” oraz „Małe projekty”. Wypełnienie ankiety jest obowiązkowe dla wszystkich, którzy otrzymali wsparcie finansowe na realizację działań za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”. Beneficjenci otrzymują ankietę monitorującą w momencie zakończenia realizacji projektu (przez co rozumie się moment złożenia ostatecznego-końcowego wniosku o płatność oraz przyjęcie sprawozdania z realizacji projektu). Sprawami dotyczącymi nadzorowania zbierania danych i informacji w postaci ankiet monitorujących od beneficjentów projektu zajmuje się Biuro LGD wraz z powołanym Zespołem ds. Monitoringu LSR.

Ankieta monitorująca zawiera w szczególności pytania dotyczące zrealizowanej przez beneficjenta operacji, jej zakładanych celów, kwoty dofinansowania, o które ubiegał się składając wniosek, wielkości i daty uzyskanej refundacji, zrealizowanych wskaźników produktu, rezultatu oraz oddziaływania a także grupy docelowej, do której kierowany był projekt.

Rysunek 20: Schemat monitoringu LSR „Zaścianek Mazowski”

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ewaluacja gwarantuje prawidłową realizację Lokalnej Strategii Rozwoju oraz funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania. Głównym celem ewaluacji jest sprawdzenie skuteczności prowadzonych działań, zapobieganie niepowodzeniom przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz promowanie osiągniętych sukcesów.

Proces ewaluacji wymaga ciągłej oceny, w trakcie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy (tzw. ewaluacja interim, czyli bieżąca ocena realizacji przedsięwzięć przypisanych poszczególnym celom strategicznym). Będzie więc ona polegać na okresowej ocenie następujących wskaźników:

- a) stopnia realizacji celów głównych i szczegółowych LSR,
- b) osiągnięcia poziomu efektów rzeczowych poszczególnych przedsięwzięć,
- c) oceny barier finansowych i pozafinansowych,
- d) oceny pomocy zewnętrznej,
- e) prawidłowości przyjętych założeń wstępnych,
- f) uwarunkowań zewnętrznych działań LGD oraz ich zmiany.

Decyzją Walnego Zebrania Członków zostanie powołany Zespół ds. Ewaluacji LSR, inny w składzie od Komisji Rewizyjnej, od której oczekuje się wypełnienia standardowych obowiązków organu nadzorczego LGD. Możliwość uczestniczenia w pracach Zespołu jako jego członek nie wyklucza natomiast przynależność do Rady Stowarzyszenia lub Zarządu. Część zadań związanych z ewaluacją Zespół może zlecić do wykonania ekspertom zewnętrznym.

Zadaniem Zespołu ds. Ewaluacji będzie przeprowadzenie okresowej oceny:

- ✓ przedsięwzięć zrealizowanych w minionym okresie (6 miesięcy), z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich;
- ✓ bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównania ich z efektami, które były zakładane w fazie projektowania, w tym również oceny wartości przyjętych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla każdego przedsięwzięcia w ramach celów ogólnych i szczegółowych;
- ✓ wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów określonych w LSR;
- ✓ aktualności i weryfikacji analizy SWOT;
- ✓ jakości partnerstwa oraz sprawności funkcjonowania LGD (np. funkcjonowanie biura, jakość stosowanych procedur).

Zespół ds. Ewaluacji będzie upoważniony do zastosowania odpowiednich instrumentów ewaluacyjnych, o ile okażą się one zasadne z punktu widzenia skuteczności ewaluacji.

Wyniki ewaluacji przedstawiane będą na Walnym Zebraniu Członków, co potwierdzone będzie odpowiednią uchwałą. Wnioski wynikające z ewaluacji zostaną wykorzystane w celu usprawnienia działalności LGD (np. w procesie aktualizacji LSR, zmiany stosowanych procedur, zmiany podziału obowiązków na poszczególnych stanowiskach). Raporty przygotowywane przez Zespół ds. Ewaluacji będą podane do publicznej wiadomości.

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Lokalna Strategia Rozwoju wpisuje się w dokumenty planistyczne zarówno szczebla lokalnego, obejmujące swoim zasięgiem teren działania Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” jak i programy strategiczne o zasięgu regionalnym (wojewódzkim) i ogólnopolskim. Poniższa tabela obrazuje korelację LSR z najważniejszymi, obowiązującymi dokumentami.

Tabela 36: Spójność celów LSR z najważniejszymi dokumentami planistycznymi

Nazwa dokumentu	Cele		
<i>Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”</i>	<i>Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu.</i>	<i>Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej</i>	<i>Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.</i>
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z elementami strategii rozwoju gminy Goworowo	Cel rozwoju gminy: Rozwój proekologiczny, któremu powinny podlegać wszystkie przemiany przestrzenne, gospodarcze i społeczne w gminie	Cel rozwoju gminy: Zachowanie, ochrona i wykorzystanie przyrodniczo – krajobrazowych i historyczno - kulturowych walorów gminy Cel rozwoju gminy: Budowanie tożsamości lokalnej poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnej, regionalnej i narodowej	Cel rozwoju gminy: Podniesienie standardów życia mieszkańców gminy Cel rozwoju gminy: Utrzymanie i dalszy rozwój funkcji mieszkaniowej, rekreacji i wypoczynku Cel rozwoju gminy: Likwidacja barier infrastrukturalnych
Plan Rozwoju Lokalnego gminy Troszyn	Główny cel: Osiągnięcie statusu obszaru konkurencyjnego i atrakcyjnego dla turystów i mieszkańców charakteryzującego się wysokim poziomem infrastruktury technicznej, turystycznej i społecznej, na którym rozwija się przedsiębiorczość przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny: Rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację mieszkańców, ułatwienia dla nowych inwestorów oraz wsparcie	Główny cel: Osiągnięcie statusu obszaru konkurencyjnego i atrakcyjnego dla turystów i mieszkańców charakteryzującego się wysokim poziomem infrastruktury technicznej, turystycznej i społecznej, na którym rozwija się przedsiębiorczość przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Cel strategiczny: Rozwój turystyki poprzez pielęgnację kultury, dziedzictwa historycznego, ochronę środowiska	Główny cel: Osiągnięcie statusu obszaru konkurencyjnego i atrakcyjnego dla turystów i mieszkańców charakteryzującego się wysokim poziomem infrastruktury technicznej, turystycznej i społecznej, na którym rozwija się przedsiębiorczość przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

Nazwa dokumentu	Cele		
	istniejących przedsiębiorstw		
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu ostrołęckiego	Cel główny: Rozwój przedsiębiorczości	Cel operacyjny: Wspieranie rozwoju twórczości artystycznej.	Cel operacyjny: Tworzenie małej infrastruktury turystycznej
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego	Cel nadrzędny: wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawę poprawy jakości życia mieszkańców Cel strategiczny – Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju Cel pośredni- Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. Cel pośredni - Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych	Cel pośredni - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu. Cel pośredni - Rozwój kapitału społecznego.	Cel pośredni - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu. Cel pośredni - Rozwój kapitału społecznego.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego	Cel generalny: Poprawa konkurencyjności regionu i zwiększanie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Województwa. Priorytet I: Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości	Priorytet VI: Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji	Cel szczegółowy: Poprawa infrastruktury społecznej warunkującej rozwój kapitału ludzkiego w regionie. Cel szczegółowy: Aktywizacja miast oraz obszarów atrakcyjnych turystycznie. Priorytet VI: Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji Priorytet VII: Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.
Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Cel szczegółowy: Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego. Cel szczegółowy: Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w	Cel szczegółowy: Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy.	Cel szczegółowy: Wzrost spójności terytorialnej

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

Nazwa dokumentu	Cele		
	gospodarce. Cel szczegółowy: Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy. Cel szczegółowy: Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa. Cel szczegółowy: Wzrost spójności terytorialnej		
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Cel główny: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej	Cel główny: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej Cel szczegółowy: Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.	Cel główny: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Cel główny: rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Cel szczegółowy: Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw	Zwiększenie udziału innowacyjnych produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym	
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Oprócz środków z Osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, LGD „Zaścianek Mazowski” planuje w tym okresie programowania pozyskiwać inne środki na realizację działań, które będą uzupełniały przedsięwzięcia opisane w Lokalnej Strategii Rozwoju i przyczynią się do realizacji celów LSR:

Cel ogólny 1:

Zwiększanie aktywności społecznej i rozwój społeczno-ekonomiczny oraz wspieranie dywersyfikacji gospodarki regionu

Cel ogólny 2:

Tworzenie warunków do poznawania, rozwijania i promowania tradycji szlacheckiej

Cel ogólny 3:

Kształtowanie w sposób estetyczny przestrzeni służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców i upowszechnianiu rekreacji, sportu, kultury i turystyki oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” planuje realizować następujące inicjatywy:

- ◇ Imprezy sportowe obejmujące co najmniej zasięg czterech gmin należących do LGD;
- ◇ Programy stypendialne dla dzieci i młodzieży;
- ◇ Szkolenia dla mieszkańców w kierunku pobudzania aktywności;
- ◇ Szkolenia z edukacji finansowej;
- ◇ „Szlachetne korzenie – szlachetne działanie” – konkursy przyznawania tytułów i nagród szlacheckich za działalność na polu promowania i rozwijania tradycji regionu;
- ◇ Projekt współpracy z innymi lokalnymi grupami działania.

Planuje się pozyskiwanie środków m.in. z następujących źródeł:

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – w zakresie oddolnych inicjatyw edukacyjnych oraz rozwoju potencjału trzeciego sektora,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego – w zakresie promocji i rozwoju produktów regionu,
- krajowe fundusze publiczne – środki własne ministerstw, Samorządu Województwa Mazowieckiego.

W celu prawidłowego zabezpieczenia przed nakładaniem się pomocy w ramach PROW 2007-2013 i innych programów pomocowych podjęte zostaną następujące działania:

- ✓ środki zlokalizowane zostaną na odrębnych rachunkach bankowych;
- ✓ obsługa administracyjna uzależniona będzie od wielkości projektu. Każdy projekt będzie miał wyznaczonego koordynatora odpowiedzialnego za prawidłowe wydatkowanie środków projektu oraz mentora (członka Zarządu LGD). Małe projekty obsługiwane będą przez pracowników LGD na podstawie odrębnych umów-zleceń wykonywanych poza godzinami pracy. Przy dużych projektach przewiduje się

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

- ✓ zatrudnienie pracownika do obsługi projektu;
- ✓ każda faktura opisana zostanie w sposób trwały, czego dotyczy wydatek i z jakiego programu należność została pokryta. W przypadku, gdy dany koszt współfinansowany będzie z więcej niż jednego programu, podana zostanie informacja o tym, jaką część tego kosztu finansują poszczególne programy;
- ✓ wynagrodzenia pracowników, na które składają się ułankowo różne projekty, zrealizowane zostaną z głównego rachunku bankowego, a następnie refundowane we właściwych proporcjach z rachunków wydzielonych dla poszczególnych projektów na rachunek główny;
- ✓ za nadzór nad prawidłową realizacją programów i zabezpieczenie przed nakładaniem się pomocy odpowiedzialny jest Dyrektor Biura LGD „Zaścianek Mazowska”.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Dzięki realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju dokona się znaczny rozwój regionu pod wieloma względami. Zakładane przemiany przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37: Wpływ LSR na rozwój obszaru

Dziedzina	Przykłady wskaźników
Jakość życia mieszkańców - w tej sferze podejście Leader stwarza możliwości poprawy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, stanu i wyposażenia świetlic wiejskich, dostępu do Internetu, a także wzbogacenia oferty dla mieszkańców w zakresie spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań artystycznych, kulturalnych i sportowych	- powstanie nowych lub przebudowanie istniejących obiektów sportowych, placów zabaw, miejsc rekreacji przeznaczonych do użytku publicznego - powstanie nowo wybudowanych, zmodernizowanych lub doposażonych obiektów pełniących funkcje społeczno-kulturalne - powstanie i poprawa jakości funkcjonowania zespołów artystycznych i sportowych - wzrost ilości organizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowych - powstanie lub zmodernizowanie istniejących punktów publicznego dostępu do Internetu - wzrost ilości przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym, warsztatowym i edukacyjnym z zakresu umiejętności posługiwania się sprzętem informatycznym i technikami multimedialnymi
Waloryzacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego - w ramach Osi 4 Leader będzie możliwe odnawianie i urządzenie miejsc i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, oznaczenie i promocja tych miejsc, a także kształtowanie poczucia odpowiedzialności mieszkańców za dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze obszaru	- zwiększenie liczby zagospodarowanych turystycznie miejsc związanych z dziedzictwem kulturowym - wzrost ilości przedsięwzięć promujących produkty lokalne - poprawa jakości funkcjonowania zespołów i grup podtrzymujących tradycje kulturowe
Rozwój aktywności gospodarczej - w tej sferze podejście Leader daje szansę rozwoju pozarolniczej działalności	- powstanie nowych lub zmodernizowanie istniejących przedsiębiorstw - zwiększenie ilości gospodarstw rolnych pozyskujących dochody z działalności

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

gospodarczej w gospodarstwach rolnych oraz rozwój mikroprzedsiębiorczości	pozarolniczej - powstanie nowych lub zmodernizowanie istniejących przedsięwzięć wykorzystujących zasoby dziedzictwa kulturowego - zwiększenie ilości gospodarstw rolnych pozyskujących dochody z działalności pozarolniczej, wykorzystujących zasoby dziedzictwa kulturowego - powstanie nowych lub zmodernizowanie istniejących przedsiębiorstw z branży informatycznej
<i>Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru</i> - w tym zakresie podejście Leader umożliwia poprawę w zakresie usług turystycznych, rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej, wytyczanie tras turystycznych, odnowę miejsc i obiektów stanowiących atrakcje turystyczne oraz promocję obszaru	- wzrost ilości zagospodarowanych turystycznie zbiorników wodnych - powstanie nowych i zmodernizowanie istniejących szlaków turystycznych - powstanie nowych lub zmodernizowanie punktów informacji turystycznej - powstanie nowych lub zmodernizowanie istniejących punktów gastronomicznych serwujących dania regionalne
<i>Wzrost integracji społecznej i wzrost aktywności mieszkańców</i> - przejawiający się między innymi tworzeniem sieci współpracy, podejmowaniem wspólnych przedsięwzięć oraz większą aktywnością obywatelską	- wzrost ilości przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym, warsztatowym i edukacyjnym z zakresu umiejętności do samoorganizacji, działalności kulturalno-sportowej, dziedzictwa kulturowego, turystyki - wzrost ilości wydarzeń kulturalnych i sportowych

17. Wykaz tabel i rycin

Wykaz rycin

Numer rys.	Nazwa	Strona
1	<i>Liczba członków LGD „Zaścianek Mazowski” z podziałem na sektory</i>	9
2	<i>Struktura Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski” w ujęciu graficznym</i>	10
3	<i>Mapa określająca przestrzenne uwarunkowania obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”</i>	18
4	<i>Strój szlachcica polskiego XVII/XVIII wieku</i>	21
5	<i>Dynamika zmian liczby ludności na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2006-2010</i>	26
6	<i>Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w roku 2006 i 2010</i>	27
7	<i>Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w tysiącach) i stopa bezrobocia w powiecie ostrołęckim w latach 2006-2009</i>	30
8	<i>Udział poszczególnych gmin LGD w tworzeniu środowiska przedsiębiorczego (ogólnej liczbie zarejestrowanych przedsiębiorstw) w 2010 roku</i>	32
9	<i>Stosunek liczby firm nowopowstałych do przedsiębiorstw zlikwidowanych w 2010 roku na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	36
10	<i>Struktura gruntów rolnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	38
11	<i>Poziom wykształcenia ludności obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	40
12	<i>Zdjęcia z różnorodnych przedsięwzięć społecznych w gminie Goworowo</i>	42
13	<i>Mieszkanki gminy Goworowo w strojach szlacheckich z początków XIX wieku na dziedzińcu pałacu w Szczawinie</i>	43
14	<i>Cele ogólne, szczegółowe, i przedsięwzięcia obszaru LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	58
15	<i>Wersja graficzna ogólnej procedury wyboru operacji</i>	81
16	<i>Wersja graficzna procedury oceny zgodności operacji z LSR</i>	83
17	<i>Wersja graficzna procedury zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru</i>	86
18	<i>Intensywna praca uczestników warsztatów planowania strategicznego - Czerwin</i>	93
19	<i>Przebieg niezależnych procesów wdrażania LSR, jej monitoringu oraz ewaluacji</i>	97
20	<i>Schemat monitoringu LSR „Zaścianek Mazowski”</i>	98

Wykaz tabel

Numer tabeli	Nazwa	Strona
1	<i>Skład Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	11
2	<i>Warunki techniczne i lokalowe biura Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”</i>	14
3	<i>Zestawienie podstawowych informacji o gminach wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Zaścianek Mazowski”</i>	17
4	<i>Wykaz wszystkich zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru.</i>	22
5	<i>Liczba ludności gmin wchodzących w skład LGD „Zaścianek Mazowski” na dzień 31.12.2006 roku</i>	26
6	<i>Porównanie struktury wieku ludności na obszarze Lokalnej Grupy Działania</i>	27
7	<i>Wskaźniki obciążenia demograficznego gmin LGD „Zaścianek Mazowski” (dane dla roku 2006 i 2009)</i>	28
8	<i>Struktura ludności LGD „Zaścianek Mazowski” pod względem płci (stan na dzień 31.12.2006)</i>	28
9	<i>Poziom zatrudnienia na terenie LGD „Zaścianek Mazowski” (stan na dzień 31.13.2006r.)</i>	29
10	<i>Udział pracujących zawodowo w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze objętym LSR (stan na dzień 31.12.2006)</i>	29
11	<i>Liczba bezrobotnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2003-2009</i>	30
12	<i>Udział bezrobotnych (%) zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gmin LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2006-2009</i>	31
13	<i>Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminach LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	31
14	<i>Formy prowadzenia działalności gospodarczej przez prywatnych przedsiębiorców z obszaru LGD w 2010 roku</i>	32
15	<i>Przedsiębiorstwa działające na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski” według klas wielkości w 2010 roku</i>	33
16	<i>Podmioty zarejestrowane na obszarze LGD według sekcji PKD 2007 w roku 2010</i>	33
17	<i>Wskaźniki GUS opisujące poziom przedsiębiorczości na obszarze LGD</i>	36
18	<i>Wskaźnik przedsiębiorczości dla poszczególnych gmin LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2001-2010</i>	37
19	<i>Wskaźnik przedsiębiorczości dla obszaru LGD „Zaścianek Mazowski” w latach 2001-2010</i>	37
20	<i>Struktura obszarowa gospodarstw rolnych na obszarze LGD „Zaścianek Mazowski”</i>	39
21	<i>Informacje o placówkach edukacyjnych na obszarze LGD</i>	40
22	<i>Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ ZAŚCIANKA</i>	61
23	<i>Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia TRADYJCJE SZLACHECKIE W NURCIE PRODUKTÓW LOKALNYCH I TURYSTYCZNYCH</i>	64
24	<i>Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia</i>	68

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

Numer tabeli	Nazwa	Strona
	<i>PIĘKNA WIEŚ SZLACHECKA</i>	
25	<i>Wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu dla przedsięwzięcia KULTURA, SPORTEM I EDUKACJĄ ZAŚCIANEK STOI</i>	72
26	<i>Spójność specyfiki obszaru z celami LSR</i>	75
27	<i>Tabelaryczne przedstawienie procedury naboru na poziomie LGD „Zaścianek Mazowska”</i>	82
28	<i>Wersja tabelaryczna procedury oceny zgodności operacji z LSR</i>	84
29	<i>Wersja tabelaryczna procedury oceny operacji na podstawie lokalnych kryteriów</i>	85
30	<i>Tabelaryczne ujęcie procedury odwoławczej</i>	87
31	<i>Budżet</i>	88
32	<i>Podział środków w działaniu „Wdrażanie LSR”</i>	88
33	<i>Budżet LGD w każdym roku realizacji LSR</i>	90
34	<i>Tabela pomocnicza do budżetu</i>	91
35	<i>Harmonogram realizacji przedsięwzięć</i>	92
36	<i>Spójność celów LSR z najważniejszymi dokumentami planistycznymi</i>	100
37	<i>Wpływ LSR na rozwój obszaru</i>	105

Załączniki:

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO LSR:

Członkowie LGD

Lp.	Imię/imiiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
1.	Gmina Czerwin	Publiczny	Jednostka samorządu terytorialnego	Wiceprzewodniczący Rady LGD
2.	Gmina Goworowo	Publiczny	Jednostka samorządu terytorialnego	Przewodniczący Rady LGD
3.	Gmina Troszyn	Publiczny	Jednostka samorządu terytorialnego	Wiceprzewodniczący Rady LGD
4.	Małgorzata Płóciennik	Spółeczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Sekretarz Komisji Rewizyjnej LGD
5.	Marzena Joanna Jastrzębska	Spółeczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Wiceprezes Zarządu LGD
6.	Iwona Murach	Spółeczny	Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie	Członek LGD
7.	Aldona Fabiańska /Głębocka/	Spółeczny	Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie	Członek LGD
8.	Agnieszka Jasionek	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
9.	Anna Załęska-Domurat	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
10	Czesław Brzeziński	Spółeczny	Przewodniczący Rady Gminy w Troszynie	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej LGD
11	Stanisława Lutrzykowska	Spółeczny	Działa w Stowarzyszeniu	Członek Rady LGD
12	Edmund Zygmunt Szablowski	gospodarczy	Usługi ubezpieczeniowe i handel	Członek Rady LGD
13	Zdzisław Kołota	Publiczny	Kierownik zakładu obsługi rolnictwa w Troszynie	Członek LGD
14	Marek Załuska	gospodarczy	KURP -DACH Sp. z .o.o.	Członek LGD

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
15	Andrzej Kraśniewski	gospodarczy	Firma Handlowa	Członek LGD
16	Mieczysław Mierzejewski	Publiczny	Pracuje w Gimnazjum w Troszynie	Członek LGD
17	Marzena Borkowska	Spółeczny	Nauczyciel - Szkoła Podstawowa w Troszynie	Członek Zarządu LGD
18	Bożena Siemion	Spółeczny	Nauczyciel - Szkoła Podstawowa w Kleczkowie	Członek LGD
19	Monika Adamowska	Spółeczny	Nauczyciel - Szkoła Podstawowa w Łączynie	Członek LGD
20	Katarzyna Gruz	Spółeczny	Nauczyciel - Samorządowe Przedszkole w Troszynie	Członek LGD
21	Zenon Marek Mierzejewski	Spółeczny	Zakład Obsługi Rolnictwa/Prezes OSP w Troszynie	Członek LGD
22	Artur Siemion	Spółeczny	Pracownik banku	Członek LGD
23	Tadeusz Kosek	Spółeczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Członek LGD
24	Agnieszka Kożubowska	Spółeczny	Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie	Członek LGD
25	Wioletta Jastrzębska	Spółeczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Członek LGD
26	Anna Michowska /Bialuk/	Spółeczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Członek LGD
27	Edyta Ginalska	Spółeczny	Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie	Członek LGD
28	Waldemar Kosewski	Spółeczny	Zakład Obsługi Rolnictwa w Troszynie	Członek LGD

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
29	Agnieszka Załęska	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy w Troszynie	Członek LGD
30	Anna Tyszka	Społeczny	Pracownik Biura LGD/ Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
31	Onyszk Bożena	Społeczny	Członek Rady Gminy Troszyn	Członek LGD
32	Rafał Ostrowski	Publiczny	Pracownik instytucji kultury	Członek LGD
33	Dariusz Koszelak	Społeczny	Prowadzi gospodarstwo rolne	Członek LGD
34	Agata Majk	Społeczny	Pracownik instytucji kultury	Sekretarz Rady LGD
35	Arkadiusz Kuśmierczyk	Społeczny	Pracownik instytucji kultury	Członek LGD
36	Janina Bąkowska	Społeczny	Przewodnicząca Rady Gminy	Członek LGD
37	Lucyna Maria Lewicka	Społeczny	Prezes Banku Spółdzielczego	Członek Rady LGD
38	Grażyna Nowak	Społeczny	Pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego	Członek LGD
39	Karolina Zacharek	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
40	Beata Ciepierska	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
41	Bogumiła Lewicka - Mróz	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
42	Joanna Gryczka	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
43	Agnieszka Kosiorek	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
44	Agnieszka Lewicka	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
45	Anna Dąbkowska	Społeczny	Członek stowarzyszenia działającego na obszarze LGD	Członek LGD
46	Ryszard Pskiet	Publiczny	Pracownik Zakładu Gospodarki Komunalnej, Radny Gminy	Członek LGD
47	Grzegorz Wyrębek	Społeczny	Prowadzi gospodarstwo rolne	Członek LGD
48	Robert Dudziec	Społeczny	Pracownik zakładu samochodowego	Członek LGD
49	Anna Dąbkowska	Społeczny	Osoba bezrobotna	Członek LGD
50	Krystyna Subczyńska	Społeczny	Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Członek LGD
51	Elżbieta Owczarek	Społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
52	Antoni Tadeusz Mulawka	Społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej LGD
53	Marek Radecki	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
54	Magdalena Mierzejewska	Społeczny	Osoba bezrobotna	Członek LGD

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
55	Grzegorz Paweł Zacharek	Społeczny	Pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego	Sekretarz Zarządu LGD
56	Barbara Kuczyńska	Społeczny	Kierownik instytucji kultury	Prezes Zarządu LGD
57	Andrzej Ziemek	Społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
58	Jacek Dobrzyński	Społeczny	Nauczyciel	Członek Rady LGD
59	Wojciech Chojnowski	gospodarczy	Firma Usługowa	Członek LGD
60	Krzysztof Damiański	Społeczny	Rolnik	Członek LGD
61	Beata Dąbkowska	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
62	Mirosław Dobkowski	społeczny	Rolnik	Członek LGD
63	Tadeusz Głębocki	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
64	Agnieszka Grabowska	społeczny	Radna Gminy	Członek LGD
65	Radosław Grabowski	Społeczny	Radny Gminy	Członek LGD
66	Ewelina Guberska	Społeczny	Radna Gminy	Członek LGD
67	Elżbieta Gumkowska	społeczny	Radna Gminy	Członek LGD
68	Beata Jastrzębska	społeczny	Radna	Członek LGD
69	Andrzej Jastrzębski	społeczny	Rolnik	Członek LGD
70	Kazimierz Jarosław Jastrzębski	Społeczny	Radny Gminy	Członek LGD
71	Elżbieta Kulesza	Publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
72	Zbigniew Łasiewicki	Społeczny	Radny Gminy	Członek LGD
73	Mariusz Mierzejewski	Społeczny	Radny Gminy	Członek LGD
74	Irena Niemira	społeczny	Radna Gminy	Skarbnik Zarządu LGD
75	Mirosław Otyś	społeczny	Rolnik	Członek LGD

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

Lp.	Imię/imiona i nazwisko/a członka lub nazwa podmiotu	Reprezentowany sektor	Rodzaj prowadzonej działalności	Funkcja w strukturze LGD
76	Roman Pęksa	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
77	Wiesław Ryszard Pęksa	publiczny	Radny Gminy	Członek LGD
78	Marzena Przeździecka	społeczny	Radna Gminy	Członek LGD
79	Danuta Pstrągowska	społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
80	Przemysław Stepnowski	publiczny	Nauczyciel	Członek LGD
81	Lucyna Struniawska	społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
82	Irena Tyszka	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
83	Dorota Składanek	społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
84	Teresa Walczak	społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
85	Wojciech Wojewódzki	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek Rady LGD
86	Jolanta Wójcicka	społeczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
87	Ewa Wyszyńska	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD
88.	Ewa Maria Aleksandrowicz	społeczny	Nauczyciel	Członek LGD
89.	Bartłomiej Twardy	publiczny	Pracownik Urzędu Gminy	Członek LGD

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO LSR:

Opis stanowisk

I. CHARAKTERYSTYKA STANOWISKA		
Nazwa stanowiska	Dyrektor Biura LGD	
Cel stanowiska	Zarządzanie pracą biura, obsługa korespondencji, przygotowanie dokumentów dla Rady oraz Zarządu, obsługa Rady, monitoring stopnia realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz sporządzanie raportów z pracy biura. Obsługa naboru i oceny wniosków. Stała współpraca z władzami oraz członkami Stowarzyszenia.	
Podległość służbowa	Dyrektor podlega Zarządowi. Nadzór nad pracą Dyrektora Biura prowadzi Prezes przedkładając ewentualne uwagi całemu Zarządowi. Dyrektorowi biura podlega doradca ds. projektów.	
Kontakty	Wewnętrzne	Zewnętrzne
	Członkowie i Partnerzy, Zarząd i Rada, Komisja Rewizyjna, pracownicy, podmiot prowadzący obsługę księgową.	Potencjalni i faktyczni beneficjenci, instytucje grantodawcze i nadzorujące, partnerzy w zakresie realizowanych projektów
Odpowiedzialność – zakres zadań	1. Zapewnienie sprawnego wykonywania zadań powierzonych Lokalnej Grupie Działania w ramach PROW 2007-2013 związanych z wyborem operacji do sfinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju, 2. Obsługa procedur wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, 3. Stałe i dobre relacje z instytucjami kooperującymi, 4. Przygotowanie materiałów (raportów, zestawień, kalkulacji) dla władz Stowarzyszenia umożliwiających podejmowanie decyzji strategicznych dotyczących funkcjonowania i rozwoju LGD, 5. Dokonywanie zakupów na rzecz biura na podstawie decyzji Zarządu, 6. Dbanie o powierzone mienie biura LGD, 7. Dbałość o prawidłowość rozliczeń i sprawozdawczość zewnętrzną organizacji wynikającą z realizacji LSR. 8. Organizacja pracy podległych pracowników, nadzorowanie pracy osób zatrudnionych w biurze, 9. Zgłaszanie potrzeb kadrowych i ustalanie we współpracy z Zarządem opisu stanowisk. Obsługa biurowa procesów rekrutacyjnych. 10. Prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie prawidłowości wykonywanych zadań przez podległych pracowników. 11. Zapewnienie prawidłowych warunków pracy, BHP i przeciwpożarowych, zabezpieczenie mienia Stowarzyszenia, ochrony przetwarzanych danych osobowych, dokumentacji i pieczęci.	

I. CHARAKTERYSTYKA STANOWISKA		
Nazwa stanowiska	Dyrektor Biura LGD	
Cel stanowiska	Zarządzanie pracą biura, obsługa korespondencji, przygotowanie dokumentów dla Rady oraz Zarządu, obsługa Rady, monitoring stopnia realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz sporządzanie raportów z pracy biura. Obsługa naboru i oceny wniosków. Stała współpraca z władzami oraz członkami Stowarzyszenia.	
Podległość służbowa	Dyrektor podlega Zarządowi. Nadzór nad pracą Dyrektora Biura prowadzi Prezes przedkładając ewentualne uwagi całemu Zarządowi. Dyrektorowi biura podlega doradca ds. projektów.	
Kontakty	Wewnętrzne	Zewnętrzne
	Członkowie i Partnerzy, Zarząd i Rada, Komisja Rewizyjna, pracownicy, podmiot prowadzący obsługę księgową.	Potencjalni i faktyczni beneficjenci, instytucje grantodawcze i nadzorujące, partnerzy w zakresie realizowanych projektów
Odpowiedzialność - zakres zadań	12. Zapewnienie sprawnego wykonywania zadań powierzonych Lokalnej Grupie Działania w ramach PROW 2007-2013 związanych z wyborem operacji do sfinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju, 13. Obsługa procedur wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, 14. Stałe i dobre relacje z instytucjami kooperującymi, 15. Przygotowanie materiałów (raportów, zestawień, kalkulacji) dla władz Stowarzyszenia umożliwiającymi podejmowanie decyzji strategicznych dotyczących funkcjonowania i rozwoju LGD, 16. Dokonywanie zakupów na rzecz biura na podstawie decyzji Zarządu, 17. Dbanie o powierzone mienie biura LGD, 18. Dbalność o prawidłowość rozliczeń i sprawozdawczość zewnętrzną organizacji wynikającą z realizacji LSR. 19. Organizacja pracy podległych pracowników, nadzorowanie pracy osób zatrudnionych w biurze, 20. Zgłaszanie potrzeb kadrowych i ustalanie we współpracy z Zarządem opisu stanowisk. Obsługa biurowa procesów rekrutacyjnych. 21. Prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie prawidłowości wykonywanych zadań przez podległych pracowników. 22. Zapewnienie prawidłowych warunków pracy, BHP i przeciwpożarowych, zabezpieczenie mienia Stowarzyszenia, ochrony przetwarzanych danych osobowych, dokumentacji i pieczęci.	

I. CHARAKTERYSTYKA STANOWISKA		
Nazwa stanowiska	Doradca ds. projektów - asystent dyrektora	
Cel stanowiska	Pomoc beneficjentom działań w ramach osi 4 PROW 2007-2013 w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie operacji. Organizowanie i prowadzenie spotkań i szkoleń informacyjnych dla beneficjentów działań w ramach osi 4 PROW 2007-2013, w tym współpraca z mediami i dostarczanie materiałów informacyjnych do redakcji. Animowanie społeczności lokalnej oraz motywowanie podmiotów lokalnych do działalności na rzecz regionu. Pomoc dyrektorowi biura w wykonywaniu jego zadań - wykonywanie mniej skomplikowanych prac zleconych przez dyrektora biura (np. kserowanie materiałów, techniczna obsługa korespondencji). Zadaniem doradcy - asystenta jest również zbieranie danych do monitoringu wdrażania i aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz obsługa i aktualizowanie strony internetowej Stowarzyszenia.	
Podległość służbowa	Bezpośrednim przełożonym osoby pracującej na tym stanowisku jest dyrektor biura.	
Kontakty	Wewnętrzne	Zewnętrzne
	Członkowie i Partnerzy Stowarzyszenia, Władze LGD, pracownicy biura.	Beneficjenci i potencjalni Osi IV PROW 2007-2013, media, podmioty, z którymi współpracuje Stowarzyszenie.
Odpowiedzialność - zakres zadań	1. Dotarcie do jak najszerszego grona potencjalnych beneficjentów Osi IV PROW 2007-2013. 2. Przygotowywanie i prowadzenie spotkań informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów Osi IV PROW 2007-2013. 3. Współpraca z członkami i partnerami LGD - w zakresie działań informacyjno-promocyjnych. 4. Organizowanie stanowisk LGD na imprezach lokalnych oraz przygotowanie materiałów informacyjno-promocyjnych. 5. Świadczenie usług doradczych dla potencjalnych beneficjentów Osi IV PROW 2007-2013. 6. Utrzymywanie stałych kontaktów z mediami, dostarczanie im aktualnych materiałów do publikacji. 7. Obsługa strony internetowej; aktualizowanie danych, zamieszczanie informacji. 8. Pomoc dyrektorowi biura w pracach wymagających mniejszego zaangażowania intelektualnego. 9. Zbieranie danych dotyczących monitorowania wdrażania LSR oraz prowadzenie konsultacji społecznych w przypadku aktualizacji dokumentu. Współpraca z zespołem ds. aktualizacji LSR.	
II. WYMAGANE KWALIFIKACJE I UMIEJĘTNOŚCI		
Wykształcenie	wyższe magisterskie	
Wiedza	1. Znajomość PROW 2007-2013 i Lokalnej Strategii Rozwoju. 2. Znajomość odpowiednich przepisów prawa (ustawy o	

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

	stowarzyszeniach, pożytku publicznym i wolontariacie, rozporządzeń właściwego ministra ds. rolnictwa dotyczących Osi IV PROW 2007-2013). 3. Wiedza ogólna z zakresu zarządzania projektami oraz podstawowa znajomość ustawy o zamówieniach publicznych. 4. Wiedza dotycząca podstaw metodologii badań.
Doświadczenie	1. Doświadczenie w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie projektów. 2. Doświadczenie w prowadzeniu spotkań i organizacji szkoleń. 3. Mile widziane doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów finansowanych ze środków europejskich i/lub krajowych oraz doświadczenie w budowaniu dokumentów strategicznych.
Umiejętności (pożądane)	➤ zdolność analizowania sytuacji, dostrzegania relacji, porównywania danych i wyciągania wniosków, ➤ współpracy w zespole, ➤ efektywnego organizowania pracy własnej, ➤ bardzo dobra znajomość obsługi komputera, w tym aplikacji do przygotowania prezentacji multimedialnych, ➤ umiejętność obsługi strony internetowej opartej na zarządzaniu treścią.
Osobowość (pożądane)	➤ bardzo wysoki poziom umiejętności komunikacyjnych, ➤ umiejętność prowadzenia spotkań i szkoleń, ➤ sumienność – terminowość, ➤ asertywność, ➤ odporność na stres, ➤ kreatywność, ➤ wytrwałość i odpowiedzialność.
Motywacja (pożądane)	1. Gotowość do ponoszenia odpowiedzialności za powierzone zadania. 2. Nastawienie prospołeczne. 3. Nastawienie na ludzi oraz na realizację zadań.

ZAŁĄCZNIK NR 3 DO LSR:

Procedura naboru pracowników

**Regulamin naboru na wolne stanowiska pracy w biurze
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowska”**

Rozdział 1.

Przepisy ogólne - zakres i cel procedury

§1.

Celem określenia procedury naboru pracowników na wolne stanowiska pracy w biurze Stowarzyszenia „Zaścianek Mazowska” jest:

- 1) ustalenie zasad zatrudniania pracowników w oparciu o przejrzyste kryteria naboru,
- 2) zagwarantowanie równego dostępu do stanowisk pracy w biurze,
- 3) zapewnienie właściwej weryfikacji kandydatów w oparciu o kryterium fachowości - odpowiednie kwalifikacje i predyspozycje wymagane na poszczególnych stanowiskach.

Rozdział 2.

Nabór na wolne stanowiska pracy

§2.

1. Naboru na wolne stanowiska pracy dokonuje się w drodze otwartego konkursu.
2. Przed ogłoszeniem naboru, w pierwszej kolejności bada się możliwość rekrutacji wewnętrznej.

§3.

1. Zgłoszenia potrzeby utworzenia nowego stanowiska pracy dokonuje Prezes Zarządu lub dyrektor biura poprzez złożenie pisma do Prezesa Zarządu.
2. Decyzję o wszczęciu procedury naboru pracowników podejmuje Zarząd.
3. Wszczęcie procedury następuje przez dokonanie ogłoszenia. Ogłoszenie o naborze kandydatów na wolne stanowisko umieszcza się na tablicach ogłoszeń Gmin: Czerwin, Goworowo, Troszyn oraz na stronach internetowych Urzędów tych gmin, a także na stronie internetowej Stowarzyszenia, o ile będzie już ona funkcjonowała.
4. Informacja o ogłoszeniu naboru może zostać podana do wiadomości publicznej poprzez prasę lokalną lub regionalną, zwłaszcza, jeżeli z rozeznania lokalnego rynku pracy wynika, że ilość kandydatów może być znikoma i konieczne będzie poszukiwanie kandydatów spoza terenu gminy.

§ 4.

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

1. W przypadku decyzji o wszczęciu procedury naboru Prezes Zarządu przygotowuje projekt opisu stanowiska oraz zestawienie wymagań dla kandydata. Przygotowane dokumenty podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd.
2. Opis stanowiska winien zawierać:
 - 1) informacje ogólne, w tym: nazwę stanowiska i miejsce w strukturze organizacyjnej,
 - 2) określenie wymagań związanych ze stanowiskiem,
 - 3) zakres odpowiedzialności – zakres zadań,
 - 4) podległość i nadzór,
 - 5) ogólny zakres współdziałania (kontaktów zewnętrznych i wewnętrznych) związanych z realizacją zadań,oraz inne elementy mogące wynikać ze specyfiki danego stanowiska. Koszty zatrudnienia ustala Zarząd w oparciu o regulamin wynagradzania pracowników Stowarzyszenia.
3. Wymagania wobec kandydata obejmują:
 - szczególne kwalifikacje związane z danym stanowiskiem,
 - doświadczenie zawodowe,
 - umiejętności,
 - cechy osobowe i predyspozycje związane ze specyfiką danego stanowiska.
4. Dokumentami, potwierdzającymi wymagania kandydata są:
 - 1) list motywacyjny i CV (w CV należy podać obowiązkowo numer telefonu kontaktowego w celu umożliwienia powiadomienia o wynikach oceny formalnej i terminie kolejnego etapu naboru),
 - 2) oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych oraz o niekaralności,
 - 3) dyplom (świadectwo dokumentujące posiadane wykształcenie),
 - 4) świadectwa pracy oraz inne dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań.

§ 5.

1. Kandydat składa dokumenty w terminie i miejscu określonym w ogłoszeniu o naborze w zamkniętej kopercie opatrzonej dopiskiem określającym przedmiot ofert.
2. Dokumenty kandydat składa w formie oryginałów lub kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem.
3. Przyjęta oferta zostaje opatrzona pieczęcią wpływu i przekazana niezwłocznie Prezesowi Zarządu.
4. Prezes przechowuje oferty w sposób uniemożliwiający dostęp do ofert osobom nieuprawnionym – do czasu jawnego otwarcia ofert przez komisję konkursową.

§ 6.

1. W celu przeprowadzenia konkursu Zarząd powołuje komisję konkursową, w skład której wchodzi co najmniej trzech członków Zarządu. Członkowie komisji wybierają spośród siebie Przewodniczącego.
2. W celu dokonania właściwej oceny kandydata członkowie komisji mogą korzystać z porad radcy prawnego, a także ekspertów, biegłych lub innych specjalistów w dziedzinach wymagających wiadomości specjalnych. O powołaniu ekspertów, biegłych lub innych specjalistów decyduje Zarząd.
3. W składzie komisji konkursowej nie może być osoby, która jest małżonkiem lub krewnym albo powinowatym do drugiego stopnia włącznie osoby, której dotyczy postępowanie o naborze albo pozostaje wobec niej w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnioną wątpliwość, co do jej bezstronności.
4. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 2 zaistnieją lub zostaną ujawnione w trakcie postępowania konkursowego, członek komisji, którego dotyczy ta okoliczność podlega

wyłączeniu z prac komisji. Członek komisji, który stwierdził, że zaistniała okoliczność jego wyłączenia, składa do Zarządu wniosek o wyłączenie. Zarząd dokonuje zmiany w składzie komisji. Czynności dokonane przez komisję konkursową w poprzednim składzie są ważne za wyjątkiem sytuacji, gdy czynności dokonane przez osoby podlegające wyłączeniu były decydujące o dalszych losach kandydatów. W takich przypadkach czynności podlegają powtórzeniu.

5. Postępowanie konkursowe jest w całości nieważne w przypadku ujawnienia po zakończeniu postępowania konkursowego, że w składzie komisji były osoby, które winny podlegać wyłączeniu. W takim przypadku procedura naboru zostaje wszczęta od początku.

Rozdział 3.

Postępowanie konkursowe

§ 7.

Postępowanie konkursowe składa się z następujących etapów:

1. etap pierwszy – jawne otwarcie ofert i dokonanie wstępnej oceny formalnej złożonych ofert (kompletności dokumentów) i odrzucenie ofert nie spełniających wymagań określonych w ogłoszeniu.
2. etap drugi – rozmowa kwalifikacyjna z wybranymi osobami lub test i rozmowa kwalifikacyjna z wybranymi osobami,

§ 8.

1. Komisja na podstawie złożonych podań i załączonych dokumentów i oświadczeń rozstrzyga o spełnieniu przez kandydatów warunków formalnych i o dopuszczeniu albo odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu w drugim etapie.
2. W terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia rozstrzygnięcia o spełnieniu warunków formalnych Komisja zawiadamia kandydatów dopuszczonych do drugiego etapu o terminie i miejscu jego przeprowadzenia, a pozostałych kandydatów o przyczynach niedopuszczenia do udziału w drugim etapie.
3. Informacji udziela się kandydatom w następujący sposób: na stronie internetowej umieszczona zostanie lista kandydatów wraz z informacją o terminie kolejnego etapu konkursu. Dodatkowo, kandydaci spełniający wymogi formalne zostaną powiadomieni o wynikach oceny formalnej i terminie kolejnego etapu konkursu telefonicznie lub pisemnie.

§ 9.

1. Etap drugi konkursu obejmuje rozmowę kwalifikacyjną z wybranymi osobami lub test i rozmowę kwalifikacyjną z wybranymi osobami, którą przeprowadza Komisja.
2. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej kandydat prezentuje swoją wiedzę merytoryczną przedstawiając koncepcję realizacji powierzonych zadań. Wyniki rozmowy kwalifikacyjnej każdy członek komisji ocenia indywidualnie przydzielając kandydatowi punkty w skali od 0 do 10.
3. Test może zawierać od 10 do 30 pytań z zakresu wiedzy wymaganej od kandydata na określone stanowisko, na które jest organizowany nabór. Przed rozpoczęciem testu komisja przedstawia kandydatom zasady wypełniania oraz zasady oceny.
4. Po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej lub testu i rozmowy kwalifikacyjnej komisja konkursowa dokonuje podsumowania wyników poszczególnych kandydatów i

podejmuje uchwałę o wynikach drugiego konkursu osiągniętych przez poszczególnych kandydatów wraz z uzasadnieniem.

§ 10.

1. Przewodniczący Komisji Konkursowej sporządza protokół z przeprowadzonego naboru kandydatów na wolne stanowisko pracy, które zawiera:
 - określenie stanowiska,
 - liczbę kandydatów i ich dane,
 - informacje o zastosowanych metodach i technikach naboru (sposobie ocen kandydatów),
 - uzasadnienie dokonanego wyboru lub przyczyn nie dokonania naboru.
2. W terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata, a gdy wyboru nie dokonano, od zakończenia procedury naboru, Prezes Zarządu sporządza informację o wyniku naboru. Informację upowszechnia się na stronie internetowej i na tablicach informacyjnych Urzędów Gmin: Czerwin, Goworowo, Troszyn przez okres 1 miesiąca.
3. Informacja, o której mowa w ust.2. winna zawierać:
 - 1) dane jednostki,
 - 2) określenie stanowiska pracy,
 - 3) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania w rozumieniu Kodeksu Cywilnego osoby zatrudnionej,
 - 4) uzasadnienie dokonanego wyboru lub przyczyn nie zatrudnienia żadnego kandydata.
4. Jeżeli, stosunek pracy osoby wyłonionej w drodze naboru ustał w ciągu 3 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy, na wolnym stanowisku można zatrudnić kolejną osobę spośród najlepszych kandydatów, którzy brali udział w procedurze naboru, o ile Zarząd nie zadecyduje o wszczęciu nowej procedury.
5. Dokumentacja z postępowania konkursowego przechowywana jest w biurze Stowarzyszenia „Zaścianek Mazowski”.

Rozdział 4.

Postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach

§ 11.

1. W przypadku wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach, Prezes Zarządu przygotowuje raport z przeprowadzonej procedury rekrutacyjnej.
2. Raport, o którym mowa powyżej winien w szczególności zawierać:
 - 1) szczegółową informację z przeprowadzonej Procedury Rekrutacyjnej,
 - 2) ocenę przeprowadzonych działań,
 - 3) opis prawdopodobnych przyczyn wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracownika o określonych wymaganiach,
 - 4) propozycję rozwiązania trudnej sytuacji.

§ 12.

1. Jeżeli dwa razy pod rząd, przy różnych naborach, przyczyna zaistnienia trudności w zatrudnieniu pracownika wynika z zastosowanej procedury Zarząd zobowiązany jest zmienić treść Regulaminu naboru pracowników.
2. Jeżeli przyczyną zaistnienia trudności w zatrudnieniu pracownika jest zbyt niskie zaproponowane wynagrodzenie Prezes Zarządu przed ogłoszeniem następnego naboru

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowsza” na lata 2009-2015**

może podjąć decyzję o podwyższeniu proponowanego wynagrodzenia, pod warunkiem nie narażenia na straty Stowarzyszenia lub o obniżeniu wymagań stawianych kandydatom.

3. Jeżeli przyczyną zaistnienia trudności w zatrudnieniu pracownika jest brak kandydatów spełniających stawiane wymagania, Prezes Zarządu przed ogłoszeniem kolejnego naboru może podjąć decyzję o obniżeniu wymagań.

§ 13.

W przypadku konieczności zatrudnienia pracownika niespełniającego pierwotnych wymagań Zarząd:

1. Może podpisać z nim pierwszą umowę o pracę tylko i wyłącznie na okres próbny nie dłuższy niż 3 miesiące.
2. Wyznacza spośród personelu lub członków Stowarzyszenia mentora, do którego zadań należeć będzie:
 - 1) wspieranie nowoprzyjętego pracownika,
 - 2) przedstawienie raportu Zarządowi, zawierającego m.in. informację o postępach, osiągnięciach i błędach nowoprzyjętej osoby, oraz jej ocenę z podaniem rekomendacji o ewentualnym przedłożeniu umowy na kolejny okres próbny,
 - 3) określenie rodzajów szkoleń, które powinien ukończyć nowoprzyjęty pracownik, aby posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności.
3. Deleguje nowoprzyjętego pracownika na szkolenia i kursy, które przyczynią się do podniesienia jego wiedzy, kwalifikacji i/lub umiejętności.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pracownik zobowiązany jest podpisać umowę lojalnościową, w której określone zostanie sposób rekompensaty poniesionych przez Stowarzyszenie kosztów na szkolenia, w przypadku gdy w określonym czasie zmieni on miejsce pracy.

§ 14.

Zarząd, niezależnie od zaistnienia przyczyny w zatrudnieniu pracownika może zastosować inne rozwiązanie zaproponowane w raporcie, o którym mowa w § 1, pod warunkiem, że jego zastosowanie będzie skuteczniejsze od przewidzianych niniejszym Regulaminem i będzie zapewniało równe szanse w dostępie do stanowisk oraz konkurencyjność i bezstronność wyboru.

ZAŁĄCZNIK NR 4 DO LSR:

Regulamin Rady Stowarzyszenia

**Regulamin Rady Stowarzyszenia
Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”**

**ROZDZIAŁ I
Postanowienia ogólne**

§ 1

Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady.

§ 2

Terminy użyte w niniejszym Regulaminie oznaczają:

- 1) LGD - oznacza Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”,
- 2) Walne Zebranie - oznacza walne zebranie członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski”,
- 3) Rada - oznacza organ decyzyjny Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”,
- 4) Prezydium Rady - oznacza Przewodniczącego i dwóch Wiceprzewodniczących organu decyzyjnego,
- 5) regulamin - oznacza Regulamin Rady Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”,
- 6) Zarząd - oznacza Zarząd Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”,
- 7) Biuro - oznacza Biuro Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowski”

**ROZDZIAŁ II
Członkowie Rady**

§ 3

1. W skład Rady wchodzi od 9 do 11 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków.
2. Zgodnie z § 25 Statutu ust. od 5 do 7 Rada składa się z co najmniej 50% członków zwyczajnych, którzy posiadają doświadczenie w zakresie realizacji projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków unijnych, co najmniej jedna osoba spośród członków Rady powinna posiadać udokumentowaną znajomość przynajmniej jednego języka roboczego UE (angielski, francuski lub niemiecki) w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się oraz co najmniej 50% członków Rady powinno zamieszkiwać obszar objęty działalnością LSR przynajmniej 5 lat przed ich powołaniem.
3. Członek Rady nie może być jednocześnie członkiem Zarządu ani Komisji Rewizyjnej LGD, jak również pracownikiem Biura.

§ 4

1. Członkowie Rady mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach Rady.
2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, członek Rady zawiadamia o tym przed terminem posiedzenia Przewodniczącego, a następnie jest obowiązany

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

w ciągu 7 dni doręczyć Przewodniczącemu pisemne usprawiedliwienie swojej nieobecności.

3. Za przyczyny usprawiedliwiające niemożność wzięcia przez członka Rady udziału w posiedzeniu uważa się:
 - 1) chorobę albo konieczność opieki nad chorym potwierdzoną zwolnieniem lub zaświadczeniem lekarskim,
 - 2) podróż służbową,
 - 3) inne prawnie lub losowo uzasadnione przeszkody.

§ 5

1. Członkowi Rady w okresie sprawowania funkcji przysługuje dieta za udział w posiedzeniach Rady.
2. Wysokość diety ustala Zarząd uchwałą podjętą zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Zarządu.
3. W przypadku, gdy członek Rady opuścił posiedzenie Rady przed jego zakończeniem, dieta za to posiedzenie ulega obniżeniu o 50%.
4. Dieta jest obliczana na podstawie listy obecności i wypłacana członkom Rady w terminie 14 dni po każdym posiedzeniu.

§ 6

Przewodniczący Rady i Zarząd udzielają członkom Rady pomocy w wykonywaniu przez nich funkcji członka Rady.

**ROZDZIAŁ III
Przewodniczący Rady**

§ 7

Rada na pierwszym posiedzeniu wybiera Przewodniczącego Rady, dwóch Wiceprzewodniczących i Sekretarza.

§ 8

Przewodniczący Rady organizuje pracę Rady i przewodniczy posiedzeniom Rady. Pełniąc swą funkcję Przewodniczący Rady współpracuje z Zarządem i Biurem LGD i korzysta z ich pomocy.

§ 9

1. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady, Rada wybiera Przewodniczącego obrad spośród członków obecnych na posiedzeniu.
2. Przewodniczącemu obrad przysługują prawa i obowiązki Przewodniczącego Rady.

**ROZDZIAŁ IV
Przygotowanie i zwołanie posiedzeń Rady**

§ 10

1. Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków prowadzonego przez LGD.
2. Posiedzenia Rady zwołuje i organizuje Zarząd.
3. Miejsce, termin i porządek posiedzenia Zarząd ustala wraz z Przewodniczącym Rady.

§ 11

W przypadku dużej ilości spraw do rozpatrzenia, Zarząd może zwołać posiedzenie trwające dwa lub więcej dni.

§ 12

- Członkowie Rady powinni być pisemnie zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady najpóźniej 7 dni przed terminem posiedzenia.
- Wraz z zawiadomieniem o posiedzeniu Rady jej członkowie powinni otrzymać informację dotyczącą możliwości zapoznania się z materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia.

**ROZDZIAŁ V
Posiedzenia Rady**

§ 13

1. Posiedzenia Rady są jawne. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Rady podaje się do publicznej wiadomości co najmniej 7 dni przed posiedzeniem.
2. W posiedzeniach Rady mogą uczestniczyć członkowie Zarządu.
3. Do udziału w posiedzeniu Rady mogą być zaproszone osoby trzecie, w szczególności osoby, których dotyczą sprawy przewidziane w porządku posiedzenia.

§ 14

- 5) Posiedzenia Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący Rady.
- 6) Obsługę posiedzeń Rady zapewnia Biuro.

§15

1. Przed otwarciem posiedzenia członkowie Rady potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności.
2. Wcześniejsze opuszczenie posiedzenia przez członka Rady wymaga poinformowania o tym przewodniczącego obrad. Fakt ten odnotowuje się na liście obecności.
3. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę decyzji (quorum) wymaga obecności co najmniej 50% składu Rady.

§ 16

- 5) Po otwarciu posiedzenia, Przewodniczący Rady podaje liczbę obecnych członków Rady na podstawie podpisanej przez nich listy obecności i stwierdza prawomocność posiedzenia (quorum).
- 6) W razie braku quorum Przewodniczący Rady zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia.
- 7) W protokole odnotowuje się przyczyny, z powodu których posiedzenie nie odbyło się.

§ 17

1. Po stwierdzeniu quorum Przewodniczący Rady przeprowadza wybór dwóch osób, stanowiących komisję skrutacyjną, której powierza się obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze.
2. Po wyborze komisji skrutacyjnej Przewodniczący Rady przedstawia porządek posiedzenia i poddaje go pod głosowanie Rady.

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

3. Członek Rady może zgłosić wniosek o zmianę porządku posiedzenia, Rada poprzez głosowanie przyjmuje lub odrzuca zgłoszone wnioski.
4. Przewodniczący obrad prowadzi posiedzenie zgodnie z porządkiem przyjętym przez Radę.
5. Porządek posiedzenia obejmuje w szczególności:
 - 1) omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do finansowania.
 - 2) informację Zarządu o przyznaniu pomocy przez samorząd województwa na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady,
 - 3) wolne głosy, wnioski i zapytania.
6. Decyzja w sprawie wyboru projektów do finansowania jest podejmowana w formie uchwały Rady.

§ 18

1. Przewodniczący Rady czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku posiedzenia, otwiera i zamyka dyskusję oraz udziela głosu w dyskusji.
2. Przedmiotem wystąpień mogą być tylko sprawy objęte porządkiem posiedzenia.
3. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Rady, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu. Przewodniczący Rady może określić maksymalny czas wystąpienia.
4. W części posiedzenia poświęconej omówieniu wniosków o przyznanie pomocy Przewodniczący Rady w pierwszej kolejności udziela głosu przedstawicielowi Zarządu, który przedstawia aktualnie rozpatrywany wniosek w formie tzw. „fiszki projektowej”, a następnie pozostałym dyskutantom według kolejności zgłoszeń. Powtórne zabranie głosu w tym samym punkcie porządku obrad możliwe jest po wyczerpaniu listy mówców.
5. Jeżeli mówca w swoim wystąpieniu odbiega od aktualnie omawianej sprawy lub przekracza maksymalny czas wystąpienia, albo też treść lub forma wystąpienia zakłóca porządek obrad lub powagę posiedzenia, Przewodniczący Rady zwraca mówcy uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi Przewodniczący Rady ma prawo odebrać mówcy głos. Fakt ten odnotowuje się w protokole posiedzenia.
6. Po wyczerpaniu listy mówców Przewodniczący Rady zamyka dyskusję. W razie potrzeby Przewodniczący może zarządzić przerwę w celu wykonania niezbędnych czynności przygotowawczych do głosowania, na przykład przygotowania poprawek w projekcie uchwały lub innym rozpatrywanym dokumencie, przygotowania kart do głosowania.
7. Po zamknięciu dyskusji Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania. Od tej chwili można zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania przez Przewodniczącego Rady.

§ 19

1. Przewodniczący Rady może udzielić głosu poza kolejnością zgłoszonych mówców, jeżeli zabranie głosu wiąże się bezpośrednio z głosem przedmówcy lub w trybie sprostowania, jednak nie dłużej niż 5 minut. Poza kolejnością może także udzielić głosu obecnym członkom Zarządu.
2. Poza kolejnością udziela się głosu w sprawie zgłoszenia wniosku formalnego, w szczególności w sprawach:
 - 1) stwierdzenia quorum,

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015**

- 2) sprawdzenia listy obecności,
 - 3) przerwania, odroczenia lub zamknięcia sesji,
 - 4) zmiany porządku posiedzenia (kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów),
 - 5) głosowania bez dyskusji,
 - 6) zamknięcia listy mówców,
 - 7) ograniczenia czasu wystąpień mówców,
 - 8) zamknięcia dyskusji,
 - 9) zarządzenia przerwy,
 - 10) zarządzenia głosowania imiennego,
 - 11) przeliczenia głosów,
 - 12) reasumpcji głosowania.
3. Wniosek formalny powinien zawierać żądanie i zwięzłe uzasadnienie.
 4. Rada rozstrzyga o wniosku formalnym niezwłocznie po jego zgłoszeniu. O przyjęciu lub odrzuceniu wniosku Rada rozstrzyga po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.
 5. Wniosków formalnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 nie poddaje się pod głosowanie.

§ 20

1. Przed oceną operacji każdy członek Rady składa deklarację bezstronności, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.
2. Wypełnione deklaracje bezstronności zostają przekazane komisji skrutacyjnej i są załącznikami do protokołu.
3. Podczas głosowania nad wyborem projektu dotyczącego podmiotu reprezentowanego przez członka Rady bądź w razie zaistnienia okoliczności budzących wątpliwości, co do bezstronności członka Rady jest on wyłączony na mocy niniejszego regulaminu.

§ 21

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia, Przewodniczący Rady zamyka posiedzenie.

ROZDZIAŁ VI

Głosowanie

§ 22

1. Po zamknięciu dyskusji w danej sprawie Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania i zarządza głosowanie zgodnie z postanowieniami wynikającymi z niniejszego regulaminu.
2. Przed zarządzeniem głosowania Przewodniczący Rady może wyjaśnić sposób głosowania oraz zasady obliczania wyników głosowania.

§ 23

1. Wszystkie głosowania Rady są jawne.
2. Głosowania Rady odbędą się przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Rady.

§ 24

1. W głosowaniu przez podniesienie ręki komisja skrutacyjna oblicza głosy „za”, głosy „przeciw” i głosy „wstrzymuję się od głosu”, po czym informuje Przewodniczącego Rady o wyniku głosowania.
2. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§ 25

1. Głosowanie odbywające się przez wypełnienie kart do oceny operacji obejmuje:
 - 1) głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR, przeprowadzane przy użyciu „Karty oceny zgodności operacji z LSR”, której wzór jest przedstawiony w załączniku 2 do niniejszego regulaminu,
 - 2) głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych przyjętych przez LGD, przeprowadzane przy użyciu „Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD”, której wzór jest przedstawiony w załączniku 3 do niniejszego regulaminu.
2. W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji członek Rady oddaje głos za pomocą odpowiedniej karty oceny operacji, wydanej przez komisję skrutacyjną. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczętowana pieczęcią LGD i podpisana przez sekretarza posiedzenia.
3. Głos oddany przez członka Rady w formie wypełnionej karty oceny operacji jest nieważny, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:
 - a. na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady,
 - b. na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (numeru wniosku, nazwy wnioskodawcy, nazwy projektu),
4. Karty muszą być wypełniane czytelnie niebieskim piórem, długopisem lub cienkopisem.
5. Znaki "X" powinny być postawione w przeznaczonym na to polu.

§ 26

1. Oddanie głosu w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR polega na skreśleniu jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na „Karcie oceny zgodności operacji z LSR” sformułowaniu: „**Głosuję za uznaniem, że operacja jest* / nie jest* zgodna z LSR**”. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
2. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności operacji z LSR komisja skrutacyjna wzywa członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
3. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
4. Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli bezwzględna większość głosów (50%+1 głos) została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR.
5. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§ 27

1. Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD”, odpowiedniej do typu ocenianej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny.
2. W trakcie zliczania głosów komisja skrutacyjna jest zobowiązana sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD komisja skrutacyjna wzywa członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać brakujących

wpisów w kratkach lub pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.

4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących ważne oddane głosy w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważne oddanych głosów.
6. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.
7. Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD sporządza się listę operacji wybranych przez LGD do finansowania. Wzór listy operacji wybranych do dofinansowania przedstawia załącznik nr 4.

§ 28

1. W stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu operacji do finansowania, której treść musi uwzględniać:
 - a. wyniki głosowania w sprawie uznania operacji za zgodne z LSR,
 - b. wyniki głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową wniosków,
 - c. dostępność środków w budżecie LGD na poszczególne typy operacji.
2. Przewodniczący Rady odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych wniosków rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania.
3. Każda uchwała powinna zawierać:
 - 1) informacje o wnioskodawcy operacji (imię i nazwisko lub nazwę, miejsce zamieszkania lub miejsce działalności, adres lub siedzibę, PESEL lub REGON, NIP),
 - 2) tytuł operacji zgodny z tytułem podanym we wniosku,
 - 3) kwotę pomocy o jaką ubiegał się wnioskodawca zgodną z kwotą podaną we wniosku,
 - 4) informację o decyzji Rady w sprawie uznania zgodności operacji z LSR,
 - 5) informację o decyzji Rady w sprawie finansowania lub nie finansowania realizacji operacji.

ROZDZIAŁ VII

Dokumentacja z posiedzeń Rady

§29

- ➔ W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół.
- ➔ Wyniki głosowań odnotowuje się w protokole posiedzenia.
- ➔ Z każdego głosowania dokonywanego przez wypełnienie kart do oceny operacji komisja skrutacyjna sporządza protokół, w którym zawarte są informacje o przebiegu i wynikach głosowania. Karty oceny operacji, złożone w trakcie danego głosowania stanowią załącznik do protokołu komisji skrutacyjnej z tego głosowania.
- ➔ Protokół komisji skrutacyjnej powinien zawierać w szczególności:
 - 1) skład osobowy komisji skrutacyjnej,
 - 2) określenie przedmiotu głosowania,
 - 3) określenie liczby uprawnionych do głosowania, liczby biorących udział w głosowaniu, ilości oddanych głosów ważnych i nieważnych,
 - 4) wyniki głosowania,

5) podpisy członków komisji skrutacyjnej.

§ 30

1. Uchwałą Rady nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Podjęte uchwały opatruje się datą i numerem, na który składają się: cyfry rzymskie oznaczające numer kolejny posiedzenia od początku realizacji osi 4. Leader, łamane przez numer kolejny uchwały od początku realizacji osi 4. Leader zapisany cyframi arabskimi, łamane przez dwie ostatnie cyfry roku.
3. Uchwałę podpisuje Przewodniczący Rady po jej podjęciu.
4. Uchwały podjęte przez Radę Przewodniczącą Rady przekazuje niezwłocznie Zarządowi.

§ 31

- 6) Protokół z posiedzenia Rady sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia i wyklada do wglądu w Biurze na okres 10 dni w celu umożliwienia członkom Rady wniesienia ewentualnych poprawek w jego treści.
- 7) Wniesioną poprawkę, o której mowa w ust. 1 rozpatruje Przewodniczący Rady. Jeżeli Przewodniczący nie uwzględni poprawki, poprawkę poddaje się pod głosowanie na następnym posiedzeniu Rady, która decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu poprawek.
- 8) Po zakończeniu procedury dotyczącej możliwości nanieśnięcia poprawek do protokołu przewidzianej w ust. 1 i 2, Przewodniczący Rady podpisuje protokół.
- 9) Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady jest gromadzona i przechowywana w Biurze. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

ROZDZIAŁ VIII
Procedura odwoławcza

§ 32

1. W przypadku decyzji Rady o niewybraniu danej operacji do dofinansowania, LGD niezwłocznie informuje na piśmie wnioskodawcę o niezgodności jego operacji z LSR, wskazując przyczyny niezgodności, bądź też o niewybraniu operacji do dofinansowania, wskazując przyczyny niewybrania.
2. Wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tej sprawie może złożyć pisemne odwołanie od decyzji Rady. Odwołanie należy złożyć osobiście w Biurze.
3. Po wpłynięciu odwołań Biuro LGD dokonuje wstępnego rozpatrzenia odwołań pod względem formalnym, a następnie przekazuje wnioski o przyznanie pomocy, co do których złożono odwołanie, Radzie do ponownego rozpatrzenia w terminie 7 dni od otrzymania odwołania.”
4. Zarząd może powołać eksperta zewnętrznego do oceny sprawy odwołania.
5. Rada dokonuje ponownej oceny wniosków, co do których złożono odwołanie najpóźniej w terminie 7 dni od momentu przekazania dokumentów o których mowa w ust 3.
6. Jeżeli odwołanie rozpatrzone na korzyść wnioskodawcy, a liczba uzyskanych przez wnioskodawcę punktów kwalifikuje wniosek do wpisania na listę operacji wybranych, może to spowodować skreślenie z listy operacji o mniejszej liczbie punktów. W tym wypadku konieczna jest uchwała Rady i aktualizacja listy operacji wybranych oraz niewybranych, a także wysłanie pism informujących o niewybraniu operacji

do wnioskodawców, którzy zostali usunięci z listy operacji wybranych ze względu na zbyt niską liczbę uzyskanych punktów na skutek odwołań.

7. Jeżeli odwołanie rozpatrzono negatywnie, LGD niezwłocznie informuje na piśmie wnioskodawcę o wyniku wraz z jego uzasadnieniem.
8. Powtórna negatywna decyzja Rady o niewybraniu danej operacji do dofinansowania jest w przypadku konkursu LGD ostateczna, ale wnioskodawca może w takiej sytuacji złożyć wniosek o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego z puli środków tej instytucji.

ROZDZIAŁ VIII

Wolne głosy, wnioski i zapytania

§ 33

1. Wolne głosy, wnioski i zapytania formułowane są ustnie w trakcie posiedzeń Rady, a odpowiedzi są udzielane bezpośrednio na danym posiedzeniu.
2. Czas formułowania zapytania nie może przekroczyć 3 minut.
3. Jeśli udzielenie odpowiedzi, o której mowa w ust. 1, nie będzie możliwe na danym posiedzeniu, udziela się jej pisemnie, w terminie 14 dni od zakończenia posiedzenia.

Załącznik nr 1 do Regulaminu Rady: Deklaracja bezstronności

**DEKLARACJA BEZSTRONNOŚCI
CZŁONKA RADY
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowska”**

Imię i nazwisko Członka Rady

Niniejszym oświadczam, że:

- Nie pozostaję w związku małżeńskim ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i nie jestem związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z podmiotem ubiegającym się o dofinansowanie, jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z oceny danej operacji.

- Nie pozostaję z podmiotem ubiegającym się o dofinansowanie w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuje się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z oceny danej operacji.

.....
(Miejscowość, data)

.....
(podpis Członka Rady)

Załącznik nr 2 do Regulaminu Rady

KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR¹

Numer wniosku	
Imię i Nazwisko lub Nazwa Wnioskodawcy	
Nazwa/tytuł wnioskowanej operacji	
Działanie PROW	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
	☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
	☐ Odnowa i rozwój wsi
	☐ „Małe projekty”

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia CELÓW OGÓLNYCH LSR?

CEL	OKREŚLENIE CELÓW OGÓLNYCH	TAK	NIE
Cel 1			
Cel 2			
Cel 3			

2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH LSR?

	OKREŚLENIE CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH	TAK	NIE
1.1			
1.2			
1.3			
1.4			

	OKREŚLENIE CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH	TAK	NIE
2.1			
2.2			
2.3			
2.4			

	OKREŚLENIE CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH	TAK	NIE
3.1			
3.2			
3.3			
3.4			
3.5			

¹ Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „X” w kratce po prawej stronie przy każdym celu/przedsięwzięciu, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadratów). Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym, co najmniej jednym celem szczegółowym oraz co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowski” na lata 2009-2015

3. Z którym przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR operacja jest zgodna?

OKREŚLENIE PRZEDSIĘWZIĘĆ		TAK	NIE
I			
II			
III			
IV			
V			

4. Uzasadnienie niezgodności operacji z przedsięwzięciami:

.....
.....
.....

GŁOSUJE ZA

☐	UZNANIEM
☐	NIEUZNANIEM

OPERACJI ZA ZGODNĄ Z LSR

.....
Miejsce, data

.....
Czytelny podpis Członka Rady²

1.	Przewodniczący Rady -
2.	Sekretarz Rady -
3.	Członek Komisji Skrutacyjnej -

² Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik nr 3 do Regulaminu Rady:

KARTA OCENY OPERACJI WG LOKALNYCH KRYTERIÓW

Numer wniosku	
Imię i Nazwisko lub Nazwa Wnioskodawcy	
Nazwa/tytuł wnioskowanej operacji	
Działanie PROW	
Nazwa przedsięwzięcia w ramach LSR³	

KRYTERIUM LOKALNE ⁴	LOKALNE KRYTERIA WYBORU	PRYZNANA LICZBA PUNKTÓW
SUMA PUNKTÓW		

Miejsce, data		Czytelny podpis Członka Rady ⁵
1. Przewodniczący Rady	-	
2. Sekretarz Rady	-	
3. Członek Komisji Skrutacyjnej	-	

³ Proszę wpisać nazwę przedsięwzięcia wg karty oceny zgodności operacji z LSR

⁴ Lokalne kryteria odpowiednie dla danego działania, zawarte w ogłoszeniu o konkursie

⁵ Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Załącznik nr 4 do Regulaminu Rady: Wzór listy operacji wybranych do dofinansowania

Załącznik nr ... do protokołu .../2011 z
Posiedzenia Rady
Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zaścianek Mazowska”
z dnia 24-05-2011 r.

**Lista wniosków o dofinansowanie operacji
w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD „Zaścianek Mazowska”
w ramach Działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju –,
w y b r a n y c h d o f i n a n s o w a n i a
Nr konkursu – ...**

Lp.	Nazwa beneficjenta	Tytuł wniosku	Numer wniosku	Lokalizacja operacji	Numer identyfikacyjny wnioskodawcy*	NIP Wnioskodawcy
1.						

* Numer nadany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

Przewodniczący Rady

ZAŁĄCZNIK NR 5 DO LSR

*Lokalne kryteria wyboru operacji w ramach działania
„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”*

L.p.	Kryterium	Opis	Punkty
1	Doświadczenie wnioskodawcy	Preferuje się wnioskodawców, którzy posiadają doświadczenie w realizacji projektów ze środków zewnętrznych. Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 2 – 3 pkt 2 projekty – 2 pkt 1 projekt – 1 pkt Żadnego projektu – 0 pkt
2	Poziom realizacji wskaźników przyjętych w LSR	Preferuje się operacje, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania określonych w LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykazał osiągnięcie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania – 10 pkt Wnioskodawca nie wykazał osiągnięcia wskaźników zawartych w LSR – 0 pkt
3	Wnioskowana kwota pomocy	Preferuje się operacje, których wnioskowana kwota nie przekroczy kwoty pomocy założonej w budżecie LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Do 50.000 zł – 5 pkt Powyżej 50.000 zł – 0 pkt
4	Komplementarność z innymi projektami	Preferuje się operacje powiązane / komplementarne z innymi projektami realizowanymi na obszarze wdrażania LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Więcej niż 2 projekty – 5 pkt 2 projekty – 4 pkt 1 projekt – 2 pkt Brak powiązania – 0 pkt
5	Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych	Preferuje się operacje zakładające największe wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykorzystuje lokalne zasoby – 10 pkt Wnioskodawca nie wykorzystuje lokalnych zasobów – 0 pkt
6	Powierzchnia gospodarstwa	Preferuje się wnioskodawców, którzy posiadają lub pracują w gospodarstwach rolnych o jak najniższej powierzchni Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Do 5 ha – 5 pkt 5 -10 ha – 3 pkt 10 -15 ha – 1 pkt Powyżej 15 ha – 0 pkt
7	Udział kwoty wkładu własnego	Preferuje się operacje, w których zakłada się najwyższy udział kwoty wkładu własnego do całkowitej wartości kosztów kwalifikowanych projektu Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 60% - 6 pkt 56% - 60% - 4 pkt 51% - 55% - 2 pkt do 50% - 0 pkt
8	Członkostwo w LGD lub innych organizacjach pozarządowych	Preferuje się wnioskodawców, którzy są członkami LGD bądź też innej organizacji pozarządowej lub społecznej (stowarzyszenie, OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy itp.) Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca jest członkiem – 5 pkt Wnioskodawca nie jest członkiem – 0 pkt
9	Wsparcie na realizację innej operacji	Preferuje się wnioskodawców, którzy nie otrzymali do tej pory wsparcia na realizację innej operacji w ramach LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Nie otrzymał – 5 pkt Otrzymał – 0 pkt
			MAX: 54 punkty

Lokalne kryteria wyboru operacji w ramach działania
„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

L.p.	Kryterium	Opis	Punkty
1	Doświadczenie wnioskodawcy	Preferuje się wnioskodawców, którzy posiadają doświadczenie w realizacji projektów ze środków zewnętrznych. Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 2 – 3 pkt 2 projekty – 2 pkt 1 projekt – 1 pkt Żadnego projektu – 0 pkt
2	Poziom osiągnięcia wskaźników przyjętych w LSR	Preferuje się operacje, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania określonych w LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykazał osiągnięcie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania – 10 pkt Wnioskodawca nie wykazał osiągnięcia wskaźników zawartych w LSR – 0 pkt
3	Wnioskowana kwota pomocy	Preferuje się operacje, których wnioskowana kwota nie przekroczy kwoty pomocy założonej w budżecie LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Do 50.000 zł – 5 pkt Powyżej 50.000 zł – 0 pkt
4	Komplementarność z innymi projektami	Preferuje się operacje powiązane / komplementarne z innymi projektami realizowanymi na obszarze wdrażania LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Więcej niż 2 projekty – 5 pkt 2 projekty – 4 pkt 1 projekt – 2 pkt Brak powiązania – 0 pkt
5	Utworzenie miejsc pracy	Przewiduje się operacje powodujące utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty więcej niż 1 miejsca pracy Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 1 miejsca pracy – 5 pkt Do 1 miejsca pracy – 0 pkt
6	Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych	Preferuje się operacje zakładające największe wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykorzystuje lokalne zasoby – 10 pkt Wnioskodawca nie wykorzystuje lokalnych zasobów – 0 pkt
7	Liczba pracowników	Preferuje się wnioskodawców, którzy w ostatnim roku obrotowym zatrudniali średniorocznie nie więcej niż 3 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Nie więcej niż 3 etaty – 5 pkt Powyżej 3 etatów – 0 pkt
8	Udział kwoty wkładu własnego	Preferuje się operacje, w których zakłada się najwyższy udział kwoty wkładu własnego do całkowitej wartości kosztów kwalifikowanych projektu Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 60% - 6 pkt 56% - 60% - 4 pkt 51% - 55% - 2 pkt do 50% - 0 pkt
9	Członkostwo w LGD lub innych organizacjach pozarządowych	Preferuje się wnioskodawców, którzy są członkami LGD bądź też innej organizacji pozarządowej lub społecznej (stowarzyszenie, OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy itp.) Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca jest członkiem – 5 pkt Wnioskodawca nie jest członkiem – 0 pkt
10	Wsparcie na realizację innej operacji	Preferuje się wnioskodawców, którzy nie otrzymali do tej pory wsparcia na realizację innej operacji w ramach LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Nie otrzymał – 5 pkt Otrzymał – 0 pkt
			MAX: 59 punktów

**Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„Zaścianek Mazowska” na lata 2009-2015**

**Lokalne kryteria wyboru operacji w ramach działania
„Odnowa i rozwój wsi”**

L.p.	Kryterium	Opis	Punkty
1	Doświadczenie wnioskodawcy	Preferuje się wnioskodawców, którzy posiadają doświadczenie w realizacji projektów ze środków zewnętrznych. Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 2 – 3 pkt 2 projekty – 2 pkt 1 projekt – 1 pkt Żadnego projektu – 0 pkt
2	Poziom osiągnięcia przyjętych w LSR wskaźników	Preferuje się operacje, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania określonych w LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykazał osiągnięcie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania – 10 pkt Wnioskodawca nie wykazał osiągnięcia wskaźników zawartych w LSR – 0 pkt
3	Komplementarność z innymi projektami	Preferuje się operacje powiązane / komplementarne z innymi projektami realizowanymi na obszarze wdrażania LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Więcej niż 2 projekty – 5 pkt 2 projekty – 4 pkt 1 projekt – 2 pkt Brak powiązania – 0 pkt
4	Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych	Preferuje się operacje zakładające największe wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykorzystuje lokalne zasoby – 10 pkt Wnioskodawca nie wykorzystuje lokalnych zasobów – 0 pkt
5	Członkostwo w LGD lub innych organizacjach pozarządowych	Preferuje się wnioskodawców, którzy są członkami LGD bądź też innej organizacji pozarządowej lub społecznej (stowarzyszenie, OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy itp.) Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca jest członkiem – 5 pkt Wnioskodawca nie jest członkiem – 0 pkt
6	Wsparcie na realizację innej operacji	Preferuje się wnioskodawców, którzy nie otrzymali do tej pory wsparcia na realizację innej operacji w ramach LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Nie otrzymał – 5 pkt Otrzymał – 0 pkt
			MAX: 38 punktów

Lokalne kryteria wyboru operacji w ramach działania
„Małe projekty”

L.p.	Kryterium	Opis	Punkty
1	Doświadczenie wnioskodawcy	Preferuje się wnioskodawców, którzy posiadają doświadczenie w realizacji projektów ze środków zewnętrznych. Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 2 – 3 pkt 2 projekty – 2 pkt 1 projekt – 1 pkt Żadnego projektu – 0 pkt
2	Partnerzy	Preferuje się operacje, które będą realizowane z udziałem partnerów Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Więcej niż 2 partnerów – 6 pkt 2 partnerów – 4 pkt 1 partner – 2 pkt Bez partnerów – 0 pkt
3	Poziom osiągnięcia przyjętych w LSR wskaźników	Preferuje się operacje, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania określonych w LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykazał osiągnięcie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania – 10 pkt Wnioskodawca nie wykazał osiągnięcia wskaźników zawartych w LSR – 0 pkt
4	Wnioskowana kwota pomocy	Preferuje się operacje, których wnioskowana kwota nie przekroczy kwoty pomocy założonej w budżecie LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Do 20.000 zł – 5 pkt Powyżej 20.000 zł – 0 pkt
5	Komplementarność z innymi projektami	Preferuje się operacje powiązane / komplementarne z innymi projektami realizowanymi na obszarze wdrażania LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Więcej niż 2 projekty – 5 pkt 2 projekty – 4 pkt 1 projekt – 2 pkt Brak powiązania – 0 pkt
6	Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych	Preferuje się operacje zakładające największe wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca wykorzystuje lokalne zasoby – 10 pkt Wnioskodawca nie wykorzystuje lokalnych zasobów – 0 pkt
7	Udział kwoty wkładu własnego	Preferuje się operacje, w których zakłada się najwyższy udział kwoty wkładu własnego do całkowitej wartości kosztów kwalifikowalnych projektu Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Powyżej 35% - 6 pkt 31% - 35% - 3 pkt do 30% - 0 pkt
8	Członkostwo w LGD lub innych organizacjach pozarządowych	Preferuje się wnioskodawców, którzy są członkami LGD bądź też innej organizacji pozarządowej lub społecznej (stowarzyszenie, OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy itp.) Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Wnioskodawca jest członkiem – 5 pkt Wnioskodawca nie jest członkiem – 0 pkt
9	Wsparcie na realizację innej operacji	Preferuje się wnioskodawców, którzy nie otrzymali do tej pory wsparcia na realizację innej operacji w ramach LSR Weryfikacja kryterium: treść wniosku	Nie otrzymał – 5 pkt Otrzymał – 0 pkt
			MAX: 55 punktów

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH:
EUROPA INWESTUJĄCA W OBSZARY WIEJSKIE
AKTUALIZACJA WSPÓŁFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ
W RAMACH OSI 4 LEADER
PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
„ZAŚCIANEK MAZOWSZA“
BIURO – UL. POLNA 15, 07-405 TROSZYN
TEL/FAX. (029) 7671825
E-MAIL: LGDZASCIANEKMAZOWSZA@WP.PL